تېرى ميسان

لوی درواغ!

ليکوال: تېرۍ ميسان

د 2002 د فبروري 20 – پاريس

ژباړه: محمد حامد حيدرزى

د 2011 د مارچ 30 - کابل

Download from: aghalibrary.com

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: لوی درواغ!

لیکوال: تېری میسان

د چاپ کال : 2002 - پاریس

ژباړن: محمد حامد حیدرزی

د پښتو ژباړې چاپ: 2011 – مارچ (لومړی)

کمپوز: محمد جاوید حیدرزی

د پښتۍ یزاین: عبدالحق صمیمی

چاپ شمېر: 1000 ټوکه

خپرندوی: الازهر – کابل

alazharco@yahoo.com

0093 (700) – 161556

Download from: aghalibrary.com

يو څو خبرې . . .

د سپتمبر د يوولسمې له پېښې څخه لس کاله تېرېږي؛ خو دا لانجمنه او کړکېچنه موضوع لا تر اوسه خورا توده او جالبه ده؛ ځکه چې د دې په اړه ابهامات ډېر دي، ډېرې داسې پوښتنې وتوکېدې چې ځوابونه يې لا تر اوسه پر ځای پاتې دي. تر ټولو مهمه دا چې د سپتمبر د يوولسمې پېښه په نړۍ کې د ستر سياسي، ستراتيژيکي، ټولنيز او اقتصادي ناورين او بدلون لامل وګرځېده او د تروريسم په وړاندې يوې نوې او اوږد مهاله جګړې ته لاره پرانسته. د شنونکو په اند په دې کار سره په غير رسمي ډول د نوی نړيوال دستور يا کړنلارې (The New World Order) پلې کېدل پيل شول او د ځنو کارپوهانو په اند له سړې جګړې وروسته دا پېښه د تمدنونو د ټکر (The Clash of Civilizations) د نظريې يوه بېلګه يا غبرګون و.

د ساينس او پوهې له پرمختګ سره نړۍ کوچنۍ شوې او د (Global Village) نظريه لاپياوړې شوې ده. په اوسني (متمدنه) نړۍ کې د ځواک ريښه او سرچينه په پوځي ځواک، پياوړی اقتصاد او د رسنيو په برلاسي کې نغښتې ده. په اوسنۍ نړۍ کې هره پېښه او هره خبره سمدلاسه په څو شېبو کې په ګرده نړۍ کې د راډيو، تلويزيون او انټرنټ له لارې په ژوندی بڼه خپرېږي. اوسنۍ نړۍ د رسنيو نړۍ ده چې د رواني او تبليغاتي جګړو بڼه ذرايع بلل کېږي. هر هېواد هڅه کوي چې خپلو ګټو او غوښتنو ته اخلاقي او قانوني بڼه ورکړي او هر خبر د خپلې سياسي تګلارې په رڼا کې خپور کړي. جالبه دا ده چې خبر يو وي؛ خو د هر هېواد د رسنيو د خپرولو يا وړاندې کولو طرز بېلابېل وي.

د نړۍ د سياسي چارو شنونکي او کارپوهان د سپتمبر د يوولسمې د پېښې په اړه متضاد ليدونه او اندونه لري. په دې اړه ډېرې شننې او څېړنې ترسره شوې، او ډېر څه ويل شوي او ليکل شوي دي. په دې ترڅ کې د تکړه فرانسوي ژورناليست او سياسي کارپوه تيري ميسان (Thierry Meyssan) کتاب (ستر دروغ) (L'Effroyable imposture) چې په کال ۲۰۰۲ م کې، په فرانسه کې خپور شوی دی ځانګړی ځای او د پام وړ معلومات لري. دا څېړنيز کتاب د خپل ځانګړی ارزښت او اهميت له امله نه يوازې په فرانسه بلکه د نړۍ په ډېرو هېوادونو کې له خورا تاوده هرکلي سره مخامخ شوی دی. يوازې په فرانسه کې تر اوسه د دې کتاب (ستر دروغ) کابو درې سوه زره ټوکه پلورل شوي دي. که څه هم چې (ستر دروغ) د ځنو هېوادونو له خوا غندل شوی او معلومات يې ناسم بلل شوي دي؛ خو بياهم دا

کتاب د پښتو ژباړې په ګډون تر اوسه نژدې دېرشو ژبو ته اړول شوی دی چې دا کار هرومرو د کتاب څېړنیز او علمي دریځ لا پیاوړی کوي.

د سپتمبر د یوولسمې د پېښې په سناریو کې لوېدیځوالو نړۍ ته یو څو نوي نومونه، نورمونه او ژانرونه لکه: القاعده، تروریست، بنسټپالونکي، سخت دریځه او داسې نور مطرح او وپېژندل. د سپتمبر د یوولسمې ناوړه پایلې په نړۍ کې د مسلمانانو د ځورلو او ربړولو په بڼه څرګندې شوې. داراز تر اوسه ډېر خلک په خپلو نړیوالو سفرونو کې له ستونزو سره مخامخېږي. د سپتمبر د یوولسمې له عاملینو څخه (چې افغانان نه وو) د غچ اخیستلو په موخه پر افغانستان پوځي یرغل وشو چې دا ناورین لا تر اوسه دوام لري او هره روځ په سل هاوو بې ګناهه افغانان په دې اور کې سوځي او وژل کېږي.

په دې توګه موږ د سپتمبر د یوولسمې پېښه غندو او له هغو ټولو بې ګناهو انسانانو سره چې په دې اور کې سوځي او تباه کېږي خواشیني او خواخوږي څرګندوو.

په دې خبره ټول پوهېږو چې سیاست دوه مخه لري. که د تاریخ پاڼې واړوو په کال ۱۹۳۳ م کې هټلر د آلمان د پارلمان ودانۍ (Reichstagsgebäude) ته اور ورته کړ او په دې پلمه یې خپل مخالفین (کمونېستان) سخت وځپل. په نړۍ کې هر هېواد د خپلو اهدافو د لاس ته راوړلو او د خپلو ګټو د خوندیتوب په موخه خپل کورنۍ او باندینۍ سیاستونه (تګلارې) جوړوي او څاري. که څه هم چې د افغانستان زیات وګړي نالوستي دي؛ خو په افغانستان کې د تېرو دېرشو کلونو جګړې، نړیوال سیاست او مداخلت په پام کې نیولو سره، نن کابو هر افغان د خپلې پوهې، تجربې او علمي سویې سر سم څه ناڅه په سیاست پوهېږي او سیاسي لید لري. له بده مرغه چې د پردیو د لاسوهنې له امله افغانستان له مذهبي، توکمیز، ژبنیز او ډېرو نورو (مصنوعي) ستونزو او اختلافاتو سره لاس او ګرېوان دی. د افغانستان زاړه او نوي مخالفین او دښمنان له دې کمزوریو او د افغانانو له بې اتفاقۍ څخه بشپړه ګټه اخلي. انګریزان د بې اتفاقۍ د اغېزې په اړه یو ښه متل لري: بېل یې کړه اېل یې کړه: (Divide and role).

له هغه ځایه چې د ژوند په هر ډګر کې تعادل ضروري دی، په اوسني نړۍ کې د ځواک تعادل او تناسب (Balance of Power) ته د بل هر وخت په پرتله ډېره اړتیا لیدل کېږي. ښکاره خبره ده چې غوا توره او شیدې سپینې دي. اوبه له پاسه خړې راځي او بله دا چې په خړو اوبو کې کبان په آسانه نیول کېږي. خدای دې د افغانانو مل شي! د پوښتنې ځوک نه

لري. په دې توګه وينو افغانستان دګاونډيو او نړيوالو سياسي او نظامي لوبو ډګر ګرځېدلی دی.

دا چې زموږ هېواد د دې پېښې او ناورين ستر قرباني دی؛ ځکه نو د دې پېښې په جزئياتو او لاملونو پوهېدل او د پېښې د بېلابېلو اړخونو څېړل د بل هرچا په پرتله افغانانو ته زياته اړينه او ضروري ده.

د موضوع اهميت او د کتاب جالبيت په پام کې نيولو سره ما له خپل دوست (حامد حيدرزی) څخه د کتاب د ژباړې غوښتنه وکړه. د ښاغلی حيدرزی دې کور ودان وي، زما غوښتنه يې ومنله او په خورا ليوالتيا يې ژباړې ته مټې ونغښتې او په ډېر کم وخت او ښه ډول يې خپله دنده سرته ورسوله.

همداشان زه د ښاغلی احسان الله آرينزی منندوی يم چې د کتاب په بياکتنه کې يې ونډه واخيسته او د پښتو ژباړې په سمون سره يې کتاب بشپړ او چاپ ته چمتو کړ.

زه په خپل وار د الازهر خپرندويه ټولنې څخه مننه کوم چې د دې کتاب د چاپ چارو ته يې اوږه ورکړه او (ستر درواغ) يې په ښه بڼه چاپ او خپور کړ.

داراز هېله من چې تاسو دا کتاب (ستر درواغ) د لوستلو وړ ومومئ او د انځور بل اړخ وګورئ او د خپلو ځنو پوښتنو له پاره ځوابونه ومومی!

کېدای شي چې د (لوی دوراغ) د کتاب د پښتو ژباړې ځينې لوستونکی، موسسی يا دولتي کړی، د کتاب له محتوياتو سره توافق و نه لري.

دا يوه ډېره طبيعي خبره ده، په هر کتاب کې مطرح کېدونکی نظريه خپل موافقين يا مخالفين لري، امريکا وايي چې د سپتمبر په 11 ، ترهګرو د امريکا په نړيوال سوداګريز مرکز او پنتاګون يرغلونه وکړل او غوښتل يې چې د امريکا تاريخي – سياسي او پوځي برم ته زيان ورساوه، دا نظريه په نړۍ کې ډېر پلويان هم لري؛ خو په عوض کې داسې کسان هم شته لکه فرانسوي (تيری مسان) او ځينې نور چې دا خبره نه منې او خپل – خپل نظريات لري.

په دې مینځ کې د حقیقت موندل ډېر درونډ کار دی. د سپتمبر د 11 پېښو په هکله د بېلابېلو نظریاتو لوستل او څېړل، د اوسنی نړۍ په تېره بیا د افغانستان له ځوان توکم سره مرسته وکړي چې په نړۍ کې د ځینو سترو پېښتو او بدلونونو په لاملونو پوه شي او په دې کړکېچنه دنیا کې چې ډېر سیاسي مشرانو د رښتیا په ځای درواغ وایي، خپله لار ومومي او د سباني ژوند ستونزو او کړاوونو ته چمتو شي.

که څه هم د سپتمبر د 11 پېښنه په امریکا کې وشوه؛ خو افغانستان یې هم په اور کې وسو او دا دی لسم کال پوره کیږي چې په افغانستان کې د ترهګرو اډو د شتوالي په پلمه، د نړۍ د 47 هېوادونو لښکرې ډېره دي او هره ورځ خلکو ته د اور او وینو ډالۍ استوي!

په دې 47 هېوادونو کې ځینې د (سیاهي کښکر) حیثیت لري؛ خو ځینې نور لکه امریکا او ملګري یې خپلې استراتیژیکي موخې لري او د همدې له پاره دلته راغلي او د خپلو سبانیو ګټو د خوندیتابه له پاره دلته تورې وهي!

کېدای شي چې د سپتمبر د 11 ډرامه د همدې له پاره جوړه شوي وي چې امریکا افغانستان ته راشي او دلته د پوځي اډو جوړولو له پاره هڅه وکړي چې په سیمه کې اتومي طاقتونه وڅاری او د طبیعي شتمنیو په زېرمو او استراتیژیکي سیمو او لویو لارو باندې برلاسي ولري. د نړۍ ستر ځواکونه هر وخت د خپل راتلونکي له پاره اوږده پلانونه لري. امریکا د همدې له پاره افغانستان ته راغلي ده.

د تېرې میسان د کتاب لوستنه به له تاسو سره مرسته وکړي چې د سپتمبر د 11 د پېښې په هکله په ډېر څه وپوهیږي او په پټو غرایمو باندې پوه شي!

عبدالحق صمیمی

هالند

لومړی برخه: د یوې خونړۍ صحنې جوړونه

لومړی فصل: د پنتاګون خیالی الوتکه

آیا هغه برید مو په یاد دی چې د 2001 کال د سپتمبر په 11 په پنتاګون باندې وشو؟ ټولې پېښې دومره ژر او ناڅاپي را مینځ ته شوې چې په لږ وخت کی د حقیقت څېړل ګران کار و.

د 2001 کال د سپتمبر د میاشتې په 11 نېټه د واشنګټن په وخت د سهار له لسو بجو څخه لږ مخکی، د امریکا د دفاع وزارت لاندنۍ اعلامیه خپره کړه:

(د دفاع وزارت د هغه برید د څېړلو په حال کې دی چی نن سهار په 9 بجو او 38 دقیقو د وزارت په ودانۍ باندې وشو. تر اوسه د مرګ ژوبلی په اړه پوره معلومات نشته؛ خو د وزارت ټپی کارکوونکي د سیمې نژدی روغتونونو ته لیږدول شوي دي. د دفاع وزیر ښاغلی دونالد رامسفیلد د دغه پیښی د وژل شوو او ټپیانو له کورنیو سره خپله غمرازي څرګندوي او په پنتاګون کی د خپل کار له دفتر څخه د عملیاتو لارښوونه کوي. سیمې ته د دفاع وزارت د بیړنیو حالاتو، اور وژنی او روغتیایی پرسونل تر رسیدو وروسته، ودانۍ له کارکوونکو څخه تشه شوې. د پیښې لومړنی زیانونه د پام وړ دي؛ خو سره له دی په پام کی ده چی پنتاګون به سبا سهار بیرته خپل کار پیل کړي. د ودانۍ د زیانمنو شوو برخو د کارکوونکو دفترونه د لنډ مهال له پاره بل ځای ته لیږدول شوي او د بیارغاونی کار به ژر پیل شي.)

رویترز خبري آژانس چې له پیښې وروسته تر نورو مخکې سیمی ته رسېدلی و، اعلان وکړ چې په پنتاګون باندې چاودنه د یوې چورلکې په وسیله تر سره شوې ده. نوموړی خبر د دیموکرات ګوند د یوه مشاور (پال بیلاګا) په واسطه له اسوشیتید پرس سره د یوې ټیلیفوني مرکې په ترڅ کې تایید شوی و؛ خو څو دقیقی وروسته د دفاع وزارت په خپله دوهمه خبرپاڼه کی پخوانی معلومات سم کړل او وې ویل چی یوه لویه الوتکه په پنتاګون لګیدلې ده.

(فرید هې) چی له سناتور (باب نې) سره یې د حقوقي مرستیال په توګه کار کاوه، د پیښی په وخت کی په هغه سړک روان و چی د پنتاګون ودانۍ ته نژدی غځېدلی

دی. هغه وویل چې ده له خپل موټر څخه داسې یوه بوینګ الوتکه ولیده چې د لویدو په حال کې وه. سناتور (مارک کیرک) وویل چی دی له "دونالد رامسفیلد" سره د سهار د چای تر څښلو وروسته، د پنټاګون د موټرو له پارکینګ څخه د وتلو په حال و، چی یوه لویه الوتکه راولویده. لږ وروسته (رامسفیلد) خپله هم د پیښی سیمې ته ورسید چې د پیښې له قربانیانو سره مرسته وکړي.

څو دقیقې وروسته د (آرلینګټون) د ښارګوټي د اوروژنې عمله، د بیړنیو حالاتو سره د مبارزې فدرالی اداره او د پیګن د ملی هوایي ډګر د اوروژنې ځانګړې ډله سیمی ته ورسېده او د سهار په لس بجو او لس دقیقو د پنټاګون زیانمنه شوې برخه راولویده.

خبریالان د پیښې سیمی ته له تلو څخه منع شوی وو، چې د چارواکو په اصطلاح د ژغورنې عملیات ګډوډ نه شي. د پیښې د قربانیانو پټ شوي جسدونه د سیمې په یوه کوچني روغتون کې لیکه اینودل شوي وو او خبریالانو باید د هغه پلاستیکي کڅوړو په فلم اخیستلو باندی قناعت کړی وای چی ښایی په مینځ کې یې د قربانیانو جسدونه پراته وو؛ خو سره له دې اسوشیتدپرس د اور وژنې د عملیاتو داسې انځورونه تر لاسه کړی وو چی چا له بلې ودانۍ څخه اخیستي وو.

لوی درستیز (جنرال ریچارد مایرز) له څو ګړی ځنډ وروسته، په پنټاګون برید ځانمرګی وباله او زیاته یې کړه چې 77 مه الوتنه په امریکن هوایي کرښه پورې اړوند 200 - 757ډوله بوینګ الوتکه وه چې له دولز څخه لاس انجلس ته روانه وه. د هوایي ترافیک کارکوونکي د سهار له اته بجو او پینځه پنځوس دقیقو وروسته نه پوهیدل چې الوتکه چیرته ده؟ خبري آژانسونو چې لا یې هم د پیښې په هکله د معلوماتو د راټولو په برخه کې نه ستړې کیدونکې هڅې کولې، د قربانیانو شمیره 800 ته نژدې ښوده. دا شمېره له نیکه مرغه لکه څنګه چې وروسته څرګنده شوه، له ریښتینې شمیرې څخه څلور ځله جګه وه؛ خو (دونالد رمسفیلد) د راتلونکې ورځې د خبري کانفرانس تر جوړیدو پورې د دغه شمېرې د غلط ثابتولو له پاره هیڅ ونکړل.

په نړیوال سوداګریز مرکز باندې برید، ټوله نړۍ ولړزوله. د نړۍ تر ټولو ځواکمن پوځ په دې نه و توانیدلی چې خپل ښارونه وساتي او د امریکا متحده ایالات چې ټولو فکر کاوه، نه ماتیدونکی هېواد دی په خپله خاوره کې تر برید لاندې راغلی و!

هر خبر چې تر نورو لومړی خپرېږي په عامه خلکو باندې خپل اغیز پرېږدي؛ خو کله چې وروستیو جزییاتو ته وکتل شي؛ نو ښکاري چې د چارواکو څرګندونې شرمونکې او متضادې دي.

په امریکا کې د الوتکو کنټرول او لارښوونه د هوایي چلند د فدرالي ادارې په غاړه ده او د هوایي ډګرونو په برجونو کې د هوایي ترافیک د کنټرول ټول کارکوونکي، د دغه ادارې لاندې کار کوي. د نوموړې ادارې د هوایي ترافیک کنټرولرانو د کریسچن مانیتور مجلې ته ویلی وو چې د سهار په اته بجواو پېنځه پنځوس دقیقو، یوه بوینګ الوتکه 29000 فیټو ته راښکته شوه او زموږ رادیویی پیغامونو ته یې ځواب ورنکړ. څو دقیقې وروسته د الوتکې ځواب ورکونکي ماشین چوپ شو او هماغه وخت و چې دوی ټولو ته دا فکر پیدا شو چې ښایي کومه بریښنایي نیمګړتیا رامینځ ته شوې وي. دوی همدا راز ویلي وو چې لږ وخت وروسته د الوتکې پیلوټ څو ځله د رادیو ترانزمیتر ولګولو او دوی د داسې چا غږ واورید چې عربي غږیده او پیلوټ یې ښېراوه. له همدې سره الوتکه د واشنګتن په خوا وګرځېده او د رادار له صفحې څخه ورکه شوه.

د هوایي ډګر د برج کارکوونکو د شته کاري لارښود پر بنسټ د هوایي چلند د فدرالي ادارې یا FAA مرکزونه د الوتکې په تښتونه باندې خبر کړي وو؛ خو د هغه ادارې ډېر کورني چارواکي ځکه خپلو دندو ته نه وو حاضر شوي چې کاناډا ته په یوه مسلکي کانفرانس کې د ګډون په موخه تللي وو. لږ وروسته دوی ته د دوهمې الوتکې د تښتونی راپور ورکړل شو؛ خو د هغه روځې په ګډوډۍ کې د FAA د مرکزونو کارکوونکو لویه تیروتنه وکړه او فکر یې وکړ چې دا راپور ښایي د هماغه پخواني الوتکې وي. دوی په دې حقیقت باندی تر هغه و نه پوهیدل

چې د درېيمې الوتکې د تښتونې راپور ورسيد او له هغه وروسته يې پوځي چارواکي په پيښه خبر کړل. د نوموړې تيروتنې په ترڅ کې 29 ډېرې ارزښتناکې او تاريخي دقيقې ضايع شوې.

د سپتمبر په 13 نيټه لوی درستيز (جنرال ريچارد مايرز) و نه توانيد چې د هغه تدابيرو په هکله د مشرانو جرګې (سنا) د وسله والو ځواکونو کميټې ته معلومات ورکړي چې ده بايد د بوينګ الوتکې د را ګرځولو له پاره نيولي وای. د کانګرس غړو د غونډې په مهال د پوځ دغه تر ټولو لوړپوړي چارواکي ته وويل چې پوځ د الوتکې د ګرځولو له پاره هيڅ ګام نه و پورته کړی (دا مرکه لاندې لوستلای شی)؛ خو آيا دا به ځوک ومني چې د متحده ايالاتو پوځ د نړيوال سوداګريز مرکز په برجونو او پنتاګون باندې د بريدونو په ورځ له ځانه هيڅ غبرګون نه و ښودلی؟

د امريکا د هوايي دفاع قوماندانۍ يا NORAD د سپتمبر په 14 نيټه يوه ګډه اعلاميه خپره کړه چې د لوی درستيز په ځرګندونو باندې پرده واچوي. په اعلاميه کې راغلي و چې: پوځ د سهار تر نهه بجو او ځليريشت دقيقو پورې له موضوع څخه بې خبره و او د راپور د تر لاسه کولو سره سم يې د ويرجينيا هوايي ډګر مسوولينو ته امر وکړ چې د بوينګ د کښته کولو له پاره دوه F-16 جنګي الوتکې واستوي؛ خو هوايي ځواک چې د بوينګ الوتکې د موقعيت په هکله يې معلومات نه درلودل، فکر وکړ چې ښايي دا الوتکه هم په نيويارک بريد وکړي او له همدی امله دواړه جنګي الوتکې د شمال لور ته واستول شوې. په همدې وخت کې يوه پوځي ترانسپورتي الوتکه چې د پريزيډينشل آندريو له هوايي ډګر څخه پورته شوې وه، تښتول شوې بوينګ الوتکه وليده او وېې پيژندله؛ خو نور نا وخته شوی و!

دا چې د هوايي دفاع د قوماندانۍ NORAD او لوی درستيز د ځرګندونو ترمينځ ځومره توپير و تر اوسه پورې يې په اړه پوره معلومات نشته؛ خو آيا ځوک د دې تصور کولای شي چې د متحده ايالاتو د پوځ رادار سيستم په يوه اړين وخت کې په دې و نه توانيد چې د څه کم سلو کيلومترو په ساحه کې د بوينګ الوتکې

موقعیت او تګ لوری په نښه کړي؟ او یا دا چې ځواکمنو F-16 جنګي الوتکو و نه شو کړای چې په یوه لویه مسافر وړونکې الوتکه پسې ورسیږي؟

که موږ دا ومنو چې تښتول شوې بوینګ الوتکه له لومړني خنډ وروسته په یو ډول تیره شوه؛ نو بیا ولې پنتاګون ته د تلو په حال کې و نه ویشتل شوه؟ هغه امنیتي سیستم چې د دفاع وزارت د ساتنې له پاره تر لاس لاندې دئ د نړۍ تر ټولو دقیق سیستم دئ. په دغه سیستم کې چې سپینه ماڼۍ هم پرې سمبال شوې ده، په کال 1994 کې له څو پېښو وروسته ډېر بدلونونه راغلل. له هغه پېښو څخه یوه د بیلګې په توګه دا وه چې یوه کوچني "سیسینا 150 ال" ډوله الوتکه سپینې ماڼۍ ته ډیره نژدې نسکوره شوه. په سپینه ماڼۍ او پنتاګون باندې ایښودل شوي د الوتکې ضد دا سیستمونه د پریزیدینشل آندریو له هوایي ډګر څخه کنټرولیږي. په نوموړي هوایي ډګر کې د هوایي او سمندري ځواکونو دوه دایمي کنډکونه میشت دي چې په F-16 او F/A-18 جنګی جټ الوتکو سمبال دي. د دې ټولو حقایقو په پام کې نیولو سره، دوی باید هیڅکله لویه بوینګ الوتکه نه وای پریښې چې پنتاګون ته نژدې شي.

خو لکه څنګه چې وروسته د دفاع وزارت ویاند وویل: (موږ نه پوهیدو چې الوتکه به د پنتاګون د ودانۍ په خوا راشي او ښایي په دې هم څوک نه پوهیدل چې داسې یو څه به پیښ شي).

په پایله کې بوینګ الوتکه چې تر نورو وړاندې روانه وه او د نړۍ د تر ټولو ښه هوایي دفاع له سیستم سره یې ډغرې وهلې، ځان له پنتاګون سره وجنګاوه.

بوینګ 200-757، کارګو الوتکې دي چې د 239 مسافرو د وړو ظرفیت لري. اوږدوالی یې 32.47 متره او سور یې (د وزرونو په ګډون) 38.5 متره دی. که نوموړې الوتکه پوره ډکه شی؛ نو 150 ټنه وزن به ولري او کولای شي چې په یوه ساعت کې 900 کیلومتره (560 میله) لار ووهي.

بیرته راځو د پنټاګون ودانۍ ته. پنټاګون د نړۍ تر ټولو لویه ودانۍ ده چې هره روځ پکې 23000 کسان کار کوي. د پنټاګون نوم د ودانۍ د جوړښت له مخې ایښودل شوی دی. په دې مانا چې نوموړې ودانۍ د کانکریټ د پنځو داسې کړیو په شان ده چې هره کړۍ یې پنځه کونجه لري. دا ودانۍ د ویرجینیا د ایالت په آرلینګټون ښارګوټي کې موقعیت لري او سپیني ماڼۍ ته نژدې ده. د یادونې وړ ده چې د آرلینګټون ښارګوټی د واشنګټن په ګاونډ کې پروت دی.

د دې له پاره چې ډېر زیان واړول شي، بوینګ الوتکه باید د پنټاګون له بام سره جنګول شوې وای. بل دا چې د ودانۍ 29 هکتاره پراخوالي ته په کتو سره، هم دا تر ټولو آسانه لار وه؛ خو "ترهګرو" پریکړه وکړه چې الوتکه د ودانۍ له یوې خوا سره چې ټول لوړوالی یې یوازې 24 متره و، وجنګوي.

الوتکه په ناڅاپي ډول لکه چې د کیناستو په حال کې وي، زمکې ته را ښکته شوه. په دې مانا چې الوتکه په افقی ډول روانه وه؛ خو کوزیدل یې تقریبا عمودي و او پرته له دې چې د پنټاګون ودانۍ ته نژدی د سړک د غاړې له لوړو څراغونو سره ولګیږي، له ودانۍ سره ولګیده.

د کوزیدو په حالت کې د الوتکې د ښکته کیدو ګیر په اتومات ډول کار کوي. که څه هم چې الوتکه د لګیدو په وخت کې 30 متره او یا د یوه دری پوړیزه ودانۍ په اندازه لوړه وه؛ خو په ودانۍ کې د ټکر له امله جوړ شوي سوري، د ودانۍ په لومړي او دوهم پوړونو کې دی. دغه حقیقت ته په کتو سره دې نتیجې ته رسیږو چې کیدای شی د پنټاګون له زمکني پوړ سره تر لګیدو مخکې، له الوتکې څخه ګیر ایسته شوی وي. د یادونې وړ ده چې د پنټاګون ودانۍ سره جوخت د چورلکو د ناستې ځای او د موټرونو پارکینګ هم شته. د پیښې د ځای انځور ته په کتو سره ټول پوهیږي چې دا هر څه پرته له دې چې ودانۍ ته څیرمه زمکو، دیوالونو، د موټرونو پارکینګ او د چورلکو ډګر ته زیان ورسیږي، سرته رسېدلي دي.

که څه هم چې د الوتکې ټول وزن 100 ټنه و او په ساعت کې یې له 400 څخه تر 700 کیلومترو پورې سرعت درلود؛ خو له ټکر څخه وروسته یوازې د ودانۍ لومړۍ کړۍ ته زیان رسېدلی دی. که د پيښې انځور ته هر څوک وګوري په دې حقيقت باندې پوهیدلای شي.

د الوتکې له ټکر سره سم ټول پنتاګون ولړزید او د الوتکې په وزرونو کې سون توکو اور واخیست چې وروسته د ودانۍ نورو برخو ته ورسید. په پایله کې د الوتکې په 64 مسافرو سربیره په ودانۍ کې 125 کسان ووژل شول.

لکه هر څه چې مخکې له مخکې پلان شوي وي، بوینګ الوتکه د پنتاګون په هغه برخه ولګیده چې تر رغاونې لاندې وه. د سمندري ځواکونو د قوماندانۍ د نوي مرکز د رغونې کار د پای ته رسیدو په حال کې و. ډیر دفترونه تش وو او په ځینو کې یوازې هغه کسانو کار کاوه چې د سامان آلاتو د نصبولو مسولیت یې په غاړه وو. له همدې امله د پيښې ډیری قربانیان ملکی کسان وو او حتی یوه جنرال ته هم پکې زیان نه و رسیدلی.

نیم ساعت وروسته د ودانې پورتنی برخه هم ولویده.

هغه نښې نښانې چې وروسته به ورته اشاره وشي ثابتوي چې د چارواکو هغه خبرې چې وایي دا یوه بوینګ الوتکه وه، د نه منلو وړ خبره ده.

که له فضایی سپوږمکۍ څخه اخیستل شوي انځور ته چی د چارواکو له خوا وړاندې شوی او الوتکه پکې په جعلي توګه ځای په ځای شوې وه، په ځیر وکتل شی؛ نو هر چاته مالومیږي چې یوازې د بوینګ الوتکې پوزه ودانۍ ته ننوتلې او نوره ټوله تنه او وزرونه یې بهر دي.

په انځور کې الوتکه په داسې ځای کې دریدلې وه چې وزرونه یې په ودانۍ نه وو لګیدلي او پرته له پوزې څخه د الوتکې نوره ټوله تنه روغه رمټه وه.

له همدې امله موږ باید د الوتکې وزرونه او تنه د ودانۍ په انګړ کې ووینو. که دا حقیقت ومنو چې د الوتکې پوزه او وزرونه چې د سون مواد پکې ځای لري د داسې فلزي موادو څخه جوړ شوي چې ژر ویلې کیږی او سوزي؛ نو دا هم باید ومنل شي چې د بوینګ الوتکې په شاتنۍ تنه کې د لاریو او کوچنیو موټرونو په شان فلزي مواد کاریږي. مهمه خبره دا ده چې د اور له وژلو وروسته باید لږ تر لږه د هغه فلزی موادو ایرې پیدا شوې وای. که تاسو د اسوشیتید پرس په واسطه اخیستل شوي انځور ته وګورئ نو به درته څرګنده شي چې د الوتکې څرک نه لګي. دا په داسې حال کې ده چې انځور د اور له وژلو څو دقیقې وروسته اخیستل شوی. په انځور کی لیدل کیږي چې د اوروژنې موټرونه رسیدلی؛ خو د اور وژنې ډله د پیښې ځای ته نه ده تلې او د ودانۍ پورتني پوړونه هم لا په خپل ځای پاته دي.

د (آرلینګټون) ښارګوټي د اوروژنې د ادارې مشر (ایدپلاګر) د سپټمبر په 12 نیټه په یوه خبری کانفرانس کې وویل چې د ده ډله د پنټاګون د نورو برخو د اوروژنې ته استول شوې وه او د الوتکې د ټکر اصلی ځای ته د تګ اجازه نه وه ورکړل شوې. یوازې او یوازې د بیړنیو حالاتو سره د مبارزې ځانګړې ډلې د پیښی په اصلی ځای کې وې.

(اید پلاګر) د یوه خبریال پوښتنو ته داسې ځواب ووایه:

خبریال: له الوتکې څخه څه شی پاته شوي و؟

پلاګر: د الوتکې په هکله باید ووایم چې د اوروژنې د عملیاتو په ترڅ د الوتکې ځینې ټوټې د ودانۍ د ننه پیدا شوې؛ خو پاتې شوني ډېر زیات نه و. که په لنډه توګه ووایم د الوتکې تنه او یا داسې کوم بل شی هلته نه و.

خبریال: ښاغلی پلاګر! د الوتکې ډیرې زیاتې وړې ټوټې د پیښې د ځای په نژدو سیمو او حتی په سړک کې لیدل کیږي. دا ټوټې ډیرې وړې دي. آیا ستاسو په نظر الوتکه د ټکر په وخت کې یوازې د تیلو له وجې چاودلې؟

پلاګر: زه نه غواړم په دې اړه نورې خبرې وکړم. له موږ سره څو داسې کسان شته چې حال یې په خپلو سترګو لیدلی او زما په آند دوی به له ما څخه ښه معلومات درکړي چې د الوتکې د رسیدو په وخت کې څه پیښ شول؟ زه که ربښتیا ووایم په دې نه پوهیږم.

خبریال: د الوتکې د سون توکي چیرته دي؟

پلاګر: موږ یوازې یو سوری لیدلی چې زموږ په آند د الوتکې پوزه پرې لګیدلې وه.

که څه هم چې ځینې پوځي چارواکو او د کانګرس غړو ادعا وکړه چې دوی د الوتکي ټکر لیدلی و؛ خو د ډیرو زیاتو او د نه پیژندلو وړ کوچنیو ټوټو څخه پرته د الوتکې د تنې هیڅ ښکاره ثبوت و نه لیدل شو. حتی د پنتاګون د موټرو د پارګینګ د امنیتي کمرې اخستل شوو انځورونو هم له هیڅ زاویې څخه بوینګ و نه ښوده او ویې نه شو کړای چې د چارواکو ادعا ثابته کړي.

اوس راځی چی د چارواکو ټولې څرګندونې په لنډه توګه تکرار کړو:

- تښتول شوې بوینګ د هغه F-16 جنګي جټ الوتکو څخه ورکه شوې وه چې د همدې الوتکې د تعقیب له پاره استول شوې وې. په دې سربیره د واشنګټن د هوایی دفاع له سیستم څخه هم غلې تیره شوه.
- الوتکه په داسې حالت کې چې افقی روانه وه، په عمودي ډول د پنتاګون د موټرو په پارکینګ کې په زمکه کیناسته.
- الوتکه د ودانۍ له لومړني پوړ سره ټکر کوي. یوازی د الوتکې پوزه په ودانۍ کې سوری جوړوي او مخکې له دې چې وزر یی له ودانۍ سره ولګي، دریږي.
- د الوتکې تنه ژر تر ژره خوره - وره کیږي او د وزرونو د سون توکي تر هغه پورې سوزیږي چې ودانۍ ته اور واچوي.

د پيښې د سيمې د عيني شاهدانو (د کانګرس غړو او پوځي افسرانو) څرګندونو ته په اشارې سره باید وویل شي چې دا ټوله جوړه شوې کيسه له درواغو ډکه ده او دوی هغه درواغو ته د حقيقت د بڼې ورکولو هڅه کړې وه چې د پوځ له خوا جوړ شوي و.

دوی د يوه درواغ د پټولو له پاره بل درواغ ويل. که چيرته تاسو د همدې فصل په لومړيو کې، د پنتاګون له خوا خپره شوې اعلاميه ولولئ، درته څرګنده به شي چې بوینګ الوتکه اصلاً نه وه. د (کاميکازي Kamikaze) هغه جاپاني پيلوټان چې په امريکايي بيړيو يې ځانمرګي بريدونه وکړل) الوتکو تيوري تر نيم ساعت پورې هم نه وه. په دې سربيره د ښاغلی لوی درستيز تر مرګې پورې هم د هغه جنګي جټ الوتکو په هکله هيڅ خبر نه و خپور شوئ چې د خيالي او تش په نامه بوينګ د کوزولو له پاره استول شوې وې؛ خو دوه روځې وروسته دا کيسه هم د هوايي دفاع د قوماندانی له خوا په ډيره ځيرکی سره جوړه شوه.

که څه هم په پورتنۍ ټوله کيسه کې د چارواکو څرګندونې يوازې او يوازې داسې پروپاګنده وه چې د عامه خلکو د غولولو له پاره جوړه شوې وه؛ خو په پنتاګون کې د 125 کسانو مرګ او د هغه الوتکې لادرکه کيدل چې 64 مسافر پکې سپاره و، يو نه هيريدونکی حقيقت دی.

هغه چاودنه چې پنتاګون يې ولړزاوه، څه وو؟ چاودنه ولې وشوه؟ د امريکنز هوايی کربښې 77مه الوتنه څه شوه؟ آيا د الوتکې مسافرين ووژل شول؟ که داسې وي؛ نو چا او د څه له پاره ووژل؟ که دوی تر اوسه ژوندي دي؛ نو چيرته دي؟ دا ټولې هغه پوښتنې دي چې د متحده ايالاتو حکومت بايد ورته ځواب ووايی.

اوس دا پوښتنه پورته کيږي چې چارواکو د څه شي ثابتول غوښتل؟ جنرال (ويسلي کلارک) چې د کوسوو د جګړې پر مهال د ناټو لوی قوماندان و، له بريدونو دوه روځې وروسته له (سي ان ان CNN) ټلويزيوني چينل سره په مرکه کې وويل: موږ له پخوا څخه پوهيدو چې ځينو مشخصو ډلو غوښتل په (پنتاګون)

باندې بریدونه وکړي؛ خو موږ د پوره معلوماتو د نشتوالي له امله غبرګون و نه شو ښودلای. د دغه لوړ پوړي چارواکي څرګندونې هیڅ بهرني برید کوونکي ته اشاره نه کوي، بلکه د متحده ایالاتو د ننه کوم چا ته ګوته نیسي. اوس راځئ د هغه پېښو تکرونو او ناخوالو په هکله وغږېږو چې د امریکا حکمرانه او د واک په ګدۍ ناسته ټولنه سره جلا کوي.

(سي ان ان CNN) ټلویزیوني چینل د سپتمبر په 15 او له بریدونو وروسته د مصر له ولسشمر، (حسنی مبارک) سره مرکه وکړه. په هغه وخت کې د مصر ولسمشر دا معلومات چې اوس یې موږ لرو، نه درلودل. هغه په دې هم نه پوهیده چې که دا موضوع ډېره وځېږل شي؛ نو بله مانا به ورکړي. له بلې خوا هغه څو اوونۍ وړاندې د بریدونو د تیاریو په اړه، یو استخباراتي راپور هم د متحده ایالاتو دولت ته سپارلی و.

مبارک: موږ اټکل کوو چې خلک ښایی الوتکې وتښتوي، دا شی او هغه شی وکړي؛ خو د نړۍ هیڅ استخباراتي ادارې دا اټکل نه شو کولای چې دوی به د سوداګریزو مرکزونو او پنتاګون سره له مسافرو ډکې الوتکې وجنګوي. زه په ډاډه زړه ویلای شم هغه خلکو چې دا بریدونه یې سر ته رسولي، په دې سیمه کې له پخوا څخه الوتنې کړې وې. د پنتاګون ودانۍ دومره لوړه نه ده چې هر پیلوټ الوتکه ورسره وجنګوي. زه په ډاډ سره ویلای شم چې د هغه الوتکې پیلوټ په دې سیمه کې ډېرې الوتنې کړې وې، تر څو هغه خنډونه وګوري چې د پنتاګون د ودانۍ له یوه خاص ځای سره ښایی د یوې لویې ملکي الوتکې په مخ کې راشي. کوم چا دا موضوع ښه لوستې ده او په دغه ځای کې یې زیاتې الوتنې کړې دي.

پوښتنه: نو ستاسو په آند دا کار د هیواد د ننه شوی؟ ستاسو په فکر د دې کار تر شا د چا لاس و؟

مبارک: که رښتیا ووایم زه نه غواړم چې اوس ژر څوک ملامت کړم. په متحده ایالاتو کې که څوک د ترهګرۍ په تور ونیول شي؛ نو سم د لاسه ګونګوسې

خپاره شي چې دا کار د کوم سعودي، مصري او یا اماراتي عرب کار دی او یا دا چې د دې ډول ټولو کارو تر شا عرب ولاړ دي. زما په آند هیڅ څوک وړاندوینه نه شي کولای او باید د موضوع تر پوره روښانه کیدا پورې په تمه واوسو. د نړۍ ډیر خلک ښایی په یاد ولري چې د اوکلوهاما له بمی چاودنو وروسته د ملامتیا ټولې ګوتې د عربو خوا ته ونیول شوې؛ خو په حقیقت کې هغه بریدونه عربانو نه وو کړی. زما په فکر د څیړنو تر پایه پورې باید صبر وشي؛ ځکه چې دغه شان پیښه چې اوس په متحده ایالاتو کې شوې ده، د یو یا څو داسې پیلوټانو کار نه دی چې په فلوریدا کې روزل شوي او بیا یې د الوتکې د پورته کولو له پاره اجازه لیک (لایسنس) تر لاسه کړی وي، چې ترهګریز بریدونه وکړي. زه دا ځکه وایم چې ما خپله پیلوټي کړې. ما ډیرې درنې او نورې جنګي جټ الوتکې چلولې. زه په ډاډ سره وایم چې دا آسانه کار نه دی او له همدې امله باید دومره ژر هیڅوک ملامت نه شي.

که د بوش ادارې د ځینې کورنیو ستونزو د پټولو په موخه د بریدونو موضوع تحریفولای شوای؛ نو آیا دا هڅه به نه وې شوې چې په نړیوال سوداګریز مرکز باندې د بریدونو ځینې مهم لاملونه پټ کړي؟

دوهم فصل: د جرم شریکان

اوس به د هغه کیسې په هکله وغږیږو چې د نیویارک له بریدونو وروسته نړۍ ته وړاندې شوې وه. د (سي ان ان CNN) خبري چینل د 2001 کال د سپتمبر په 11 نیټه د سهار په اته بجو او پنځوس دقیقو خپل ورځنې او عادی پروګرام بند کړ او یو ناڅاپه یې اعلان وکړ چې له مسافرو ډکه یوه الوتکه د نړیوال تجارتي مرکز له شمالي برج سره ولګیده. لکه څنګه چې دوی د پیښې له سیمې څخه تازه انځورونه نه درلودل؛ نو د برج یوازې یو انځور چې له پورتنیو پوړونو څخه یې دودونه پورته کیدل، د ټولو ټلویزیوني شبکو له خوا خپریده.

په لومړي سر کې ټولو فکر کاوه چې ښايی الوتکې په تصادفي ډول له برج سره ټکر کړی وي. امريکنز هوايی کرښه چې په دې وروستيو کې له مالي پلوه تاواني شوې هم وه، هڅه کوله چې خپلې الوتکې تر ډېره حده په لږ لګښت وچلوي، د هوايی ترافيک د مامورينو کار د ډاډ وړ نه و، عمومي بې نظمي روانه وه او نور.....ټول هغه لاملونه وو چې دې بريدونو ته يې لاره پرانيسته.

که څه هم چې دا ډول ناڅاپی پيښنو نور لاملونه هم درلودلای شوای؛ خو (سي ان ان CNN) ډېر ژر وويل چې ښايی دا يوه تصادفي پيښه نه وي او کيدای شي ترهګريز بريد وي.

نږۍ اوس هم په ياد لري چې د 1993 کال د فبرورۍ په 26 نيټه له چاودېدونکو توکو ډکه يوه لارۍ د نړيوال سوداګريز مرکز د موټرو په پارکينګ کې وچاوده چې له امله يې 6 کسان ووژل شول او زر تنه نور ټپيان شول. د هغه حملې نسبت هغې اسلام پالې ډلې ته وشو چې د نيويارک له ښار څخه بهر يې فعاليت کاوه او مشري يې شيخ عمر عبدالرحمن کوله. د (سي ان ان CNN) د مبصرينو په آند که دا ټکر يو بريد و؛ نو ښايی چې دا کار د يوه بل اسلام پال يعنې د سعودي عربستان د پخواني ميليارډر اسامه بن لادن په وسيله شوی وي. اسامه بن لادن چې افغانستان ته يې پناه وړې وه، د کال 1996 د اګست د مياشتې په 23 نيټه، په خپله يوه فتوا کې د متحده اياﻻتو او اسراييلو په خلاف د جګړې اعلان وکړ. د 1998 د اګست د مياشتې په 7 نيټه د کينيا په پلازمينه نايروبي او د تانزانيا په پلازمينه دارالسلام کې د متحده اياﻻتو په سفارتونو د شوو بريدونو نسبت هم، اسامه بن لادن ته شوی و. اسامه د څو کلونو په ترڅ کې د متحده اياﻻتو د دښمنانو په ليست کې لومړی ځای خپل کړ. اف بي آی FBI د نوموړي په هکله د معلوماتو په بدل کې د ۵ ميليونه ډالرو جايزې اعلان کړی و. د ملګرو ملتونو د امنيت شورا له طالبانو غوښتي و چې هغه محکمې ته وسپاري او د متحده اياﻻتو دولت هم په دې هڅه کې و چې د اسامه بن لادن په هکله غيابي محکمه جوړه کړي.

امریکایی ټلویزیوني چینلونو یو په بل پسې له نیویارک څخه د ژوندیو راپورنو ورکول پیل کړل. د سهار په نهه بجو او دیرش دقیقو یوې بلې مسافر وړونکې الوتکې له جنوبي برج سره ټکر وکړ. دوهم برید په داسې وخت کې وشو چې ټلویزیوني چینلونو د شمالي برج د سوزیدو ژوندي انځورونه خپرول. له همدې امله دا انځورونه له مختلفو زاویو څخه اخیستل کیدل او په ملیونو وګړو په ژوندۍ بڼه لیدل. د وروستنیو کلکو ثبوتونو له لیدو وروسته دا مالومه شوه چې متحده ایالات په خپله خاوره کې تر برید لاندې راغلي دي. د نیویارک بندري چارواکو د موټر بم چاودنو د کیدو له ویرې، هغه پلونه او د زمکې لاندې تونلونه چې د نیویارک ایالت د منهاټن ښار ته تلل، بند کړل (دوی ښایی فکر کړی وي چې زمکني کوماندو ځواکونه به هم بریدونه وکړي).

د سهار په 9:04 بجو د نیویارک پولیسو د دې ښار اوسیدونکو ته وویل چې کیدای شي نور لوړ برجونه هم د الوتکو د ټکر سره مخامخ شي. د سهار په لسو بجو کله چې په پنټاګون باندې د بریدونو لومړي خبرونه خپاره شول، د سوداګریز مرکز جنوبی برج په داسې حال کې چې ژوندي راپورونه یې خپریدل ونړید او ورپسې په 10:29 بجو شمالي برج هم نسکور شو. د نړیدلو برجونو دوړو د ټول منهاټن سړکونه نیولي و. په هغه وخت کې داسې راپورونه خپریدل چې ښایی په لسګونو زره کسان وژل شوي وي. د لګیدلو الوتکو اور دومره زورور و چې د برجونو فلزي جوړښت مقاومت ونکړ او ودانۍ ونړېدې.

(جورج پاتاکي) چې په هغه وخت کې د نیویارک والي و، د ټولو دولتي دفترونو د بندولو امر وکړ او ملي ګارد یې ښار ته راویست. هغه له بریدونو لږ وروسته داسې وویل: په هغه برجونو کې زما ملګري دي، زه د هغوی او د هغوی د کورنیو په هکله فکر کوم. موږ هڅه کوو له ټولو هغه کسانو سره چې په دغه ویرجنه پیښه کې اغیزمن شوي مرسته وکړو.

(رودولف ګیلیاني) په 11:02 بجو له نیویارک ون څخه د یوه ټیلیفونی تماس په ترڅ کې د نیویارک ښار اوسیدونکو ته داسې وویل: هغه کسان چې همدا اوس په

منهاټن کې نه دي، باید په خپلو کورونو کې پاته شي. که تاسو د منهاټن په مالي برخه کې یاست، کیدای شي چې د پیښې له سیمې څخه ورو – ورو شمالي خوا ته لاړ شئ، چې د ژغورنې په عملیاتو کې خنډ پیښ نه شي. موږ باید د امکان تر حده خلك وژغورو.

په لسګونو زره کسان د منهاټن په پلونو چې د موټرونو د تګ راتګ له پاره مخکې تړل شوي وو له ښار څخه پلي د وتلو په حال کې وو.

د ماښام په 5:20 بجو د نړیوال سوداګریز مرکز د 7 شمېرې ودانۍ برج چې الوتکه ورسره نه وه لګیدلې، چا ته له زیان اړولو پرته ونړید. د نیویارک ښار د بیړنیو حالاتو ادارې وویل چې دا ودانۍ د مخکینیو دوو برجونو د نړیدو له کبله زیانمنه شوې وه. داسې اټکل کیده چې په ګاونډ کې پرتې نورې ودانۍ به هم ونړیږي. د نیویارک ښاروال د 30000 داسې پلاستیکی کڅوړو غوښتنه وکړه چې مړي پکې ځای په ځای کیږی.

د هغه روځې په ماسپښین او د راتلونکو روځو په درشل کې د بریدونو کیسه په دې ډول جوړه شوه: د بن لادن د شبکې 10 تنه بنسټ پاله اسلامپال چې په دوه ډلو ویشل شوي وو او په کوچنیو چړو سمبال وو، الوتکې وتښتولې. دغه بنسټ پالو د خپل ژوند په بدل کې، تښتول شوې الوتکې له برجونو سره وجنګولې.

په لومړۍ ځل کتو کې هر خبر هیښونکی وي؛ خو څومره چې جزئیات زیات وڅیړل شي په هماغه اندازه توپیرونه ډیریږي.

اف بي آی FBI له څیړنو وروسته وویل چې تښتول شوې دواړه الوتکې 767 ډوله بوینګ الوتکې وې. لومړنۍ الوتکې د امریکنز په هوایی کرښه پورې او دوهمه یې په یونایتد هوایی کرښه پورې اړه لرله او په ترتیب سره د 11 او 175 شمیرو الوتنو په درلودلو سره له باستون څخه لاس انجلس ته په لاره وې.

د الوتني ځيني مسافرين په دې توانيدلي و چې له تښتول شوو الوتکو څخه له خپلو خپلوانو سره ټيليفوني اړيکې ونيسي. د دوی له څرګندونو څخه دا ښکاره شوې وه چې تښتونکو، ټول مسافرين د الوتکې په شاتنۍ برخه کې ټول کړي وو. دا کار د تښتونکو له پاره ځکه آسانه و چې په الوتکو کې د مسافرينو شميره کمه وه. په 11 شميره الوتنه کې 81 تنه او په 175 شميره الوتنه کې 56 تنه مسافرين وو چې ټول 137 کسان کيدل. په داسې حال کې چې د ټولو سيټونو شمير 239 وو.

د هغه معلوماتو پر بنسټ چې د مسافرينو له ټيليفوني اړيکو څخه ټول شوي وو، له 93 شميرې الوتنې پرته د نورو ټولو الوتکو تښتونکو سپکې وسلې (چاقو او نور) درلودل. د 93 شميرې الوتنې مسافرينو په الوتکه کې داسې يوه بم ته اشاره کړې وه چې له تښتونکو سره و او په يوه بکس کې يې ليږداوه. وروسته له دې چې د متحده ايالاتو فضا د الوتنو پر مخ بنده شوه؛ نو ټولې هغه الوتکې چې پر زمکه ناستې وې د اف بي آی FBI له خوا وپلټل شوې. د هغوی له ډلې څخه په دوه الوتکو کې چې يوه يې 43 شميره الوتنه (نې وارک – لاس انجلس) او بله 1729 شميره الوتنه (نې وارک – سان فرانسيسکو) وه، تيغې چاړې وتلې وې چې د سيټونو تر لاندې ځای پر ځای شوې وې. د پيښې څيرونکو وروسته وويل چې ټولو تښتونکو له همدې ډول چاړو څخه کار اخيستی وو. سي آی اې CIA هم څه موده وروسته په افغانستان کې په هغه کور کې چې د دوی په آند پخوا اسامه بن لادن پکې اوسيده، دغه ډول چاړې وموندلې او اټکل وشو چې اسلامی بنسټ پالو ته به د زده کړې له پاره ترينه کار اخيستل شوی وي.

د دې خبرې منل چې د بريدونو قوماندان به خپلو کسانو ته د وسلو په ورکولو سره دومره لويه تيروتنه کړې وه، نا شونې ده؛ ځکه کيدای شوای چې ټول او يا د عملياتو يوه برخه له ناکامۍ سره مخامخ شي. له دې څخه عجيبه هم دا ده چې الوتکو ته د ځينو تومانچو وړل ډير آسانه کار وو. د بيلګې په ډول داسې خاصې تومانچې شته چې د پلټنې ماشينونه يې نه شي موندلای او تيرول يې حتی له چړو څخه هم آسانه دي.

د دې له پاره چې وښودل شي الوتکې د عربانو له خوا له برجونو سره جنګول شوې دي؛ نو د چړو خبره مینځ ته راغله. دا ځکه چې عرب اسلامپال په چړو باندې د خپلو دښمنانو د ستونیو په غوڅولو مشهور دي.

الوتکې مخکې له دې چې نیویارک ته ورسیږي، باید دومره ارتفاع یې له لاسه ورکړې وای چې برجونه د پیلوټانو لاندې نه بلکه مخامخ وی. که ښارونو ته له پاس څخه وکتل شي؛ نو د یوې نقشې په څیر ښکاري او هغه ځایونه چې له پخوا څخه په نښه شوي وي، له هر چا څخه هیریږي. له همدې کبله له برجونو سره د الوتکو د جنګولو له پاره باید د الوتکو ارتفاع ټیټه ساتل شوې وای.

پیلوټانو باید نه یوازې د الوتکو لوړوالی په یوه اندازه ساتلې وای، بلکه خپل هدف ته د رسیدو له پاره هم باید په لاره نیغ تللی وای. د سوداګریز مرکز دواړو غبرګو برجونو 63-70 متره سور درلود په داسې حال کې چې د 767 بوینګ الوتکو سور 47-60 متره دی. که هغه ویډیویی فلم ته چې د الوتکې د ټکر په وخت اخیستل شوی په ځیر وکتل شي؛ نو لیدل کیږي چې الوتکه کټ مټ د برج په مینځ باندې لګیږي. که الوتکه حتی د 55-65 مترو په اندازه کږه تللې وای، له برج سره نه لګیده او مهمه خبره دا چې د 700 کیلومترو په سرعت کې د دومره کوچنې واټن په اندازه کږیدل د یوې ثانیې د 0.3 برخې کار دی.

لومړی الوتکه برج ته په داسې حال کې ورسیده چې باد هم هماغه لور ته لګیده او همدا سبب و چې د الوتکې ثبات سم ساتل شوی و؛ خو دوهمه الوتکه مجبوره وه چې یوه ستونزمنه دوره ووهي. ستونزمنه باید ځکه ورته ووایو چې الوتکه باد ته مخامخ روانه وه؛ خو په هر حال دې الوتکې هم کټ مټ د برج مینځ وواهه.

د ډېرو ټکړه پیلوټانو د څرګندونو پر بنسټ، یوازې ډېر کم پیلوټان د داسې عملیاتو د سر ته رسولو جوګه دي او دا خبره نه مني چې داسې کار دې د هغه کسانو له خوا وشي چې لا تر اوسه د زده کړې په حال کې وو. له بله پلوه، د برج له داسې یوه ستونزمن ځای سره د لګیدو له پاره یوه بله بې خطره لاره هم شته او هغه د الوتکو د لارښونې د خاصو رادیویی څپو د لیږدولو آله ده. دا څپې له یوه خاص ځای څخه لیږل کیږي او کولای شي هغه الوتکې چې په اتوماته توګه روانې وي، خپلې خوا ته را کاږي. مهمه خبره دا ده چې په سوداګریزو مرکزونو کې د دغه ډول څپې یا زیګنال خپریدل ځکه یقیني شوي وو چې د دې آلې څپو د ټلویزیونونو له هغه آنتنونو څخه خپریدونکو څپو ته مزاحمت کړی وو چې د سوداګریز مرکز د برجونو په سر باندې لګیدلي وو. دا احتمال شته چې دا آله به په وروستیو شیبو کې فعاله شوې وي چې د موندلو څخه یې مخنیوی وشي او دا هم شونې ده چې تښتونکو د دواړو الوتکو له پاره نوموړې دوه آلې نصب کړې وي. په هر حال د برید په وخت کې په حتمي ډول داسې کسان هم وو چې له زمکې څخه یې له تښتونکو سره مرسته کوله او که داسې وي؛ نو دې ته اړتیا نه وه چې په الوتکه کې دې ډیر تښتونکي کینول شي؛ ځکه یو کوچني ټیم هم کولای شوای چې الوتکه آټو پایلټ Auto Pilot (داسې یو حالت چې الوتکه پرته له پیلوټ څخه هم حرکت کولای شي) حالت ته واړوي. سربیره پر دې په الوتکه کې د تښتونکو شتون ته هم اړتیا نه وه؛ ځکه چې په الوتکه کې هیڅ مسافر نه و. د ګلوبل هاک (Global Hawk) تکنالوژۍ په مرسته کیدای شوای چې کارونکي له لیرې واټن څخه په الوتکو کې نصب کمپیوټري سیستمونو ته ننوزي او د الوتکې کنټرول په خپل لاس کې واخلي. د دې ټکنالوژی په مرسته چې د متحده ایالاتو د دفاع وزارت له خوا جوړه شوې، د نړۍ په هره برخه کې الوتکې کنټرولیدای او آن له پیلوټ څخه پرته ګرځیدلای شي. له همدې امله ویلای شو چې بنایی بوینګ الوتکه هم د نورو "ډرون Drone" یا کوچنیو بې پیلوټه الوتکو په شان، له لیرې واټن څخه کنټرولیده.

بالاخره غبرګ برجونه ولویدل. په هماغه لومړیو روځو کې د بیړنیو حالاتو د فدرالي اداري له خوا یوه څېړنیزه کمیټه جوړه شوه چې د امریکایی انجینرانو د ټولنې (American Society of Civil Engineer – ASCE) له خوا پر مخ بیول کیده. د څېړنو د لومړنیو راپورونو پر بنسټ، د الوتکې سوزیدونکو توکو یا تیلو دومره تودوخه تولید کړې وه چې د ودانۍ اوسپنیز جوړښت یې کمزوری کړی و. دغه نظریه د نیویارک د اوروژني د اداري NYFD او د فایر انجینیرنګ Fire Engineering علمي خپروني له خوا په کلکه رد شوه. د دغې خپروني وړاندې شوو دلایلو چې پر علمي اټکلونو ولاړ وو، دا ثابتوله چې د ودانۍ اوسپنیز جوړښت کولای شوای، تر ډیرې مودې د اور په وړاندې مقاومت وکړي. د اوروژني ډلې بیا ادعا کوله چې دوی د برج لاندې د چاودني غږ واورید او له همدې امله یې د یوې آزادې څیړنې غوښتنه وکړه. پورتنیو دوو ادارو هڅه وکړه هغه مواد پیدا کړي چې د برجونو لاندې د چاودنې سبب شول. د نیو مکسیکو د انستیتیوت د کانونو او تکنالوژۍ د څانګې کار پوه (وان رومیرو) په ټینګار ویلي و چې برجونه د بل کوم شي له امله نه بلکه یوازې او یوازې د چاودنې له امله ونړیدل؛ خو وروسته یې خپلې څرګندونې د عامه فشارونو له کبله بیرته واخیستې.

خو د الوتکو ټکر په هر حال د دریم یا 7 شمیرې برج ړنګیدل نه ثابتوي. د امریکایی انجینرانو ټولنې یا ASCE دا نظریه چې دا ودانۍ د بنسټ د کمزورۍ له کبله ونړیده نه مني. د دوی دلیل دا و چې برج کوږ نه بلکه په خپل ځای باندې لویدلی. پرته له دې ګڼنې (فرضیې) چې ودانۍ د چاودیدونکو توکو له امله په خپل ځان باندې را لویدلې ده بل کوم لامل نشته.

د 2001 کال د نومبر د میاشتې په 4 نیټه، (نیویارک ټایمز) روځپاڼې په خپل یوه مطلب کې له یوه ډیر مهم راز څخه پرده پورته کړه. دا مطلب د (جیمز ریزن) له خوا د «سپتمبر په 11 نیټه د CIA یو پټ مرکز ویجاړ شو» تر سرلیک لاندې خپور شوی و. نړیوال سوداګریز مرکزونه چې ټولو فکر کاوه یو ملکی ځای دی، په اصل کې یو نظامي مرکز و. دلته په زرګونو خلک څکه مړه شول، چې نه

پوهیدل ترینه د انساني سپر په ډول کار اخیستل کیږي. په ۷ شمیره برج کې د (سي آی اې CIA) یو پټ مرکز و چې ښایی دا به په نوموړي برج او نژدې سیمه کې یوازنی هم نه و. د شلمې پیړۍ په پنځوسمه لسیزه کې دې ادارې د ملګرو ملتونو د بهرنیو اتباعو پټه څارنه کوله؛ خو د (بیل کلینټن) د جمهوري ریاست په دوره کې یې خپله پاملرنه د منهاټن ښار اقتصادي جاسوسۍ ته وغځوله او د امریکا د استخباراتو هغه اصلي سرچینې چې د سړې جګړې په دوران کې د پخواني شوروي اتحاد په ضد کاریدې، په آسانۍ سره اقتصادي جګړې ته ښکیل شوې. د (سي آی اې CIA) د ادارې د نیویارک د سیمې اډه ورو-ورو د نړۍ د سوداګریزو او اقتصادي استخباراتو په تر ټولو مهم مرکز باندې بدله شوه. د استخباراتو دا بیا جوړښت ټول د (سي آی اې CIA) د مشرتابه ډلې او د لوی درستیز د کسانو تر نظر لاندې بشپړ شوی و.

که څو کاله مخکې ولاړ شو او د 1993 کال د فبرورۍ د 26 نیټې هغه چاودنو ته نظر واچوو چې په نړیوال سوداګریز مرکز باندې وشوې؛ نو و به ګورو چې دا بریدونه هم د (سي آی اې CIA) په نوموړې اډه باندې تر سره شوی وی، که څه هم په هغه وخت کې یې دومره وده نه وه کړې. د یادونې وړ ده چې په هغه برید کې شپږ کسان ووژل او نژدې 1000 تنه نور ټپیان شول.

د دې حقیقت په پام کې نیولو سره چې د برید په وخت کې په غبرګو برجونو کې له 30000 څخه نیولې تر 40000 پورې کسانو کار کاوه او هر برج 110 پوړه درلودل؛ نو دې پایلې ته رسیږو چې په هر پوړ کې به 136 کسانو کار کاوه. لومړنۍ بوینګ الوتکې، شمالي برج د 80 او 85 پوړنو په مینځ کې وواهه. د پورتنیو پوړونو اوسیدونکي په هماغه وخت کې یا د لړزې او یا هم د هغه اور له کبله چې وروسته ولګید له مینځه لاړل. د پورتنیو پوړونو خلک د اور له امله نور هم پاس وختل او هلته بند پاتې شول. ځینو کسانو چې نه غوښتل وسوزي، له هماغه لوړو پوړونو څخه لاندې ټوپونه ووهل. په پای کې برج نسکور شو او ټول هغه کسان چې په پورتنیو 30 پوړونو کې وو، له مینځه لاړل. که په منځنۍ توګه

وشمیرل شي؛ نو په هغه روځ باید 4080 وژل شوي کسان یوازې هغوی وي چې په برجونو کې په کار بوخت وو.

چارواکو د 2002 کال د فبرورئ په 9 نیټه د نیویارک په بریدونو کې د وژل شوو کسانو شمیره 2843 تنه اعلان کړه چې په دې کې د الوتکو مسافرین او عمله، پولیس، اور وژونکي او د برید په وخت کې په برجونو کې حاضر کسان شامل وو. دغه شمیرې د لومړنیو اټکلونو څخه ډېر زیات توپیر درلود او هر څوک یې چې وګوري، دا شک ورته پیدا کیږي چې دا بریدونه د مرګ ژوبلې د کچې د لوړوالي په موخه نه و تر سره شوي. کیدای شي داسې کومه هڅه شوي وي چې هغه کسان چې دفترونه یې په لوړو پوړونو کې وو، د برید په روځ دندو ته حاضر نه شي.

سربیره پر دې، اسرائیلي (هاآرتص) روځپاڼې (د 2001 کال د سپتمبر د 26 نیټې ګڼه) دا خبره څرګنده کړه چې د نیویارک له بریدونو څخه دوه ساعته مخکې نا پیژندل شوو کسانو د بریښنایی پیغامونو لوی شرکت، (اودیګو Odigo) ته د خبرداری پیغامونه استولي وو. دا خبره د دغه شرکت د مشرې (میشا مکوور) په واسطه هم تائید شوې وه. (د "سي ان ان CNN" ټلویزیوني چینل هم د "دانیل سیبیرګ" مطلب چې د خبرداری پیغامونه نومیده، خپور کړ او وې ښوده چې شرکت دا پیغامونه اخیستي وو. د "نیوزبایټس" ویب پاڼې یو کارکوونکي، "براین مک ویلیمز" هم د سپتمبر په27 په خپل یوه مطلب کې په ډاکه کړه چې اسرائیل د نړیوال سوداګریز مرکز د بریدونو په هکله له مخکې خبر وو. دا معلومات د "الجزیرې" چینل د یوه مبصر له خوا هم په بیله بڼه وړاندې شول. دغه مبصر په ډاګه کړه چې د اسرائیلو د جاسوسئ اداره "موساد" د دغه حملو مسئوله وه؛ ځکه چې د سوداګریز مرکز ټولو یهودي کارکوونکو ته د بریدونو د کیدو په اړه خبرداري ورکړل شوې و؛ خو نوموړي قطري چینل سم د لاسه خپل کارکونکي خبریال، د یوه شاهد په توګه معرفی کړ). پورتنیو حقایقو ته په کتو سره کیدای

شوای چې د برجونو کارکوونکو ته یو ډول خبرداري ورکړل شوی وای، که څه هم چې ډیر جدی به نه و.

دلته په کار ده د هغه پیښې ذکر وکړو چې د 1995 کال د اپریل په 19 نیټه د (اوکلوهاما) په ښار کې را مینځ ته شوه. په هغه روځ د (مورا) فدرالي ودانۍ ګڼ شمیر مامورینو ته رخصتي ورکړل شوې وه، له همدې امله په چاودنه کې یوازې 168 کسان ووژل شول. اوس-اوس موږ پوهیږو چې نوموړی برید د متحده ایالاتو د پوځ د کسانو له خوا چې د حقوقو په سخت دریځه اداره پورې تړلي وو، شوی وو. دا اداره په خپله د "اف بي آی FBI" په واسطه جوړه شوې وه.

د (اف بي آی FBI) ادارې د اوکلوهاما د ښار د برید اجازه ورکړې وه. دوی په خپله د دغه پیښې د مړینې شمیره ټاکلې وه او پرې خبر وو.

اوس به د ولسمشر (جورج ډبلیو بوش) هغه عجیبو اعترافاتو ته لنډه کتنه وکړو چې د دسمبر په ۴ نیټه یې د (اورلاندو) د ښار په یوه ناسته کې وکړل.

پوښتنه: ښاغلی ولسمشر، لومړی دا چې تاسې نه پوهیږئ د دغه هیواد له پاره مو څومره کار کړی دی او دوهمه دا چې، کله چې تاسو د لومړي ځل له پاره د ترهګریزو بریدونو خبر واورید، څنګه احساس مو وکړ؟ (د لاسونو پړکارئ او تشویقول).

ولسمشر: مننه، جوردن. تاسو ښایی هیڅ باور ونکړئ چې له بریدونو وروسته زه په څه حالت کې وم. هغه وخت زه د خپل دفتر له رئیس اندي کارد (Andy Card) سره د فلوریدا ایالت ته تلی وم او هلته یوه سیمه ایز ټولګي ته د ننوتو لپاره په تمه ناست وم. ټلویزیون چالان و او ما یوه الوتکه ولیده چې له برج سره ولګیده. ما په خپله پیلوټي کړې ده او په هغه وخت کې مې ځان سره وویل چې دا پیلوټ هرومرو لیونی شوی دی. ما فکر کاوه چې دا به یوه ډیره ویرونکې پیښه وي. زه اریان پاته وم؛ خو بیا مې هم د فکر کولو له پاره وخت نه درلود. کله چې زه ټولګي ته ننوتم، زما د دفتر رئیس (اندی کارد) راغی او راته وې ویل چې

دوهمې الوتکې هم له بل برج سره ټکر وکړ او زیاته یې کړه چې په متحده ایالاتو باندې برید شوی دی. زه دې خبر دومره اریان کړم چې نه پوهیدم لومړی د څه شي په هکله فکر وکړم. زه په داسې یو وخت لوی کې شوی وم چې هیڅکله مې په دې هکله فکر نه و کړی چې امریکا به تر برید لاندې راشي. ښایي ستا مور او پلار هم هیڅ وخت دا فکر نه وي کړی. په هغه کم وخت کې ما فکر کاوه چې تر برید لاندې راتلل څه مانا لري؟ خو سره له دې زه په دې پوهیدم چې که امریکا په رښتیا هم تر برید لاندې راغلې وي؛ نو هیڅوک به یې د تاوان ورکولو وس او ځواک و نه لري.

اوس د متحده ایالاتو د ولسشمر ځرګندونو ته په کتو سره وینو چې نوموړي د دوهمې الوتکې تر ټکر مخکې د لومړني برید انځورونه لیدلي و. دغه انځورونه حتماً هغه انځورونه نه وو چې (جولیز او ګیدیان تودیت) په تصادفي ډول اخیستي وو. دغه کسان ټوله روځ په نړیوال سوداګریز مرکز کې ګرځیدلي وو او فیلمونه یې اخیستي وو. د دوی اخیستل شوي انځورونه د لومړي ځل له پاره د (ګاما) له خوا وروسته له دیارلسو ساعتونو څخه خپاره شول. له همدې امله موږ د هغه پټو انځورونو په هکله غږیږو چې ښاغلي ولسمشر (بوش) ته په پټه او پرته له ځنډه د امنیتي اړیکو هغه خونې ته چې په لومړني ښوونځي کې د هغه د راتلو په مناسبت جوړه شوې وه، استول شوي و؛ خو که د متحده ایالاتو استخبارات په دې توانیدلي و چې د لومړي برید فیلم واخلي؛ نو دوی په حتمي ډول د برید څخه مخکې د هغه په هکله معلومات درلودل. او که داسې وي؛ نو بیا یې ولې د خپلو هیوادوالو د ژغورلو له پاره څه ونکړل؟

اوس راځئ پورتنیو ټولو معلوماتو ته یو ځل لنډه کتنه وکړو:

- له ترهګرو سره د زمکنیو ډلو له خوا هم پوره مرسته کیده.
- دوی د الوتکې د اتومات لارښوونې په موخه د څپو لیږلو یوه یا دوه آلې فعالې کړې وې.

- د دې له پاره چې د مرګ ژوبلې کچه کمه شي؛ نو د برجونو ځينو کارکوونکو ته مخکې خبر ورکړل شوی و.
- د نړيوال سوداګريز مرکز برجونه په چاوديدونکو توکو چول شوي وو.
- دغه ټول کارونه د متحده ايالاتو د استخباراتي ادارې تر نظر لاندې، پرته له دې چې په وړاندې يې غبرګون وښيې، تر سره شول.

آيا کيدای شي چې په لوړه کچه داسې عمليات د افغانستان د غرونو په سوريو کې جوړ او اداره او بيا د يو شمير اسلامی سخت دريځو له خوا عملي شي؟

دريم څپرکی: د سپينې ماڼی مړې

راځئ چې يو ځل بيا د بريدونو د ويرونکې روځې په اړه د چارواکو ويناوو ته وګورو. د (اف بی آی FBI) مشر دريم (رابرت مولر Robert Muller III) د نيويارک له بريدونو لږ وروسته د (کانپلان CONPLAN) تر نامه لاندې يو ډول خاص بيړنی حالت اعلان کړ. په دغه ډول بيړنيو حالاتو کې ټولو دولتي ادارو ته د پيښې په هکله معلومات ورکول کيږي او له دوی څخه غوښتنه کيږي چې د (اف بی آی FBI) د ستراتيژيکو معلوماتو او عملياتو د مرکز (Strategic Information and Operation Center – SIOC) او همدارنګه د بيړنيو حالاتو د فدرالي ادارې (FEMA) د غمجنو پيښو سره د مبارزې د ډلې (Catastrophic Disaster Response Group – CDRG) تر امر لاندی کار وکړي. همدا رنګه د دغه ډول حالت تر اعلان وروسته ټولې هغه لويې شخصی او دولتي ودانۍ چې راشه درشه پکې ډيره وي او د ترهګريزو بريدونو په وړاندې هدف ګرځيدلای شي، تشيږي او بنديږي.
د سهار په 10 بجو، ناڅاپه د متحده ايالاتو د پټو خدماتو يا Secret Services اداره، چې د لوړپوړو چارواکو امنيت ساتي هم بيړنی حالت اعلان کړ او لاندې خبرداری يې خپور کړ: (سپينه ماڼۍ او لومړی شميره الوتکه Air Force One (دغه الوتکه د متحده ايالاتو د ولسمشر له پاره ځانګړې شوې ده) له خطر سره مخامخ دي).

د پورتنۍ خبرداری تر خپریدو وروسته، د ولسمشر مرستیال (ډیک چیني) په بیړنیو حالاتو کې د ولسمشر ځانګړی عملیاتي مرکز (Presidential Emergency Operations Center – PEOC) ته لیږدول کیږي چې د سپینې ماڼۍ په لویدیځه برخه کې او د زمکې تر لاندې پروت دی، د حکومت د دوام او استحکام پلان بې له ځنډه عملي کیږي، د هیواد لوړ پوړي سیاسي مشران او د دولت کارکونکي او د کانګرس غړي خوندي ځایونو ته استول کیږي او له هغه ځایه یې د سمندري ځواکونو یا Marines چورلکې د اتمي پیښو په وړاندې دوو لویو پټنځایونو ته وړي. دغه دوه لوی پټنځایونه یو د ویرجینیا په ایالت کې د (مونت ویدر Mount Weather) او دوهم یې په (ریوین راک) غرونو کې او (کمپ دیوید) ته نژدې د اړیکو ګډ مرکزونه دي چې د (سایت آر Site R) په نامه هم یادیږي. نوموړي پټنځایونه چې تر زمکې لاندې د ریښتونو ښارونه په شان دي او د سړې جګړې په دوران کې جوړ شوي وو، کولای شي چې په یوه وخت کې زرګونه کسان د ژوند له پاره ومني.
ولسمشر جورج ډبلیو بوش چې په دغه وخت کې واشنګټن ته په لاره و، خپله لاره بدلوي. په دې مانا چې د ولسمشر الوتکه یا (ایر فورس ون Air Force One) لومړی د لویسیانا ایالت په (بارکدیل) هوایی ډګر کې او بیا د نبراسکا د ایالت په (اوفوت Offutt) هوايي ډګر کې ښکته کیږي. د دواړو ډګرونو تر مینځ لاره کې د ولسمشر الوتکه په داسې حال کې چې جنګي جټ الوتکو له خوا بدرګه کیږي، کره – وړه او تېیته الوتنه کوي. د الوتکې د ناستې وروستی ډګر (اوفوت Offutt) د متحده ایالاتو د ستراتیژیکې قوماندې مرکز دي او له همدې ځایه د هیواد د اتمی دفاع سیستم اداره کیږي. د ډګرونو د ننه، ولسمشر په مرمۍ ضد موټرو کې او په پاخه سړک باندې حرکت کاوه، چې د ښه ویشتونکو ټوپکو له زیان څخه په امان وي.
د لوړپوړو چارواکو د ساتنې او امنیت پلان د ماښام تر شپږو بجو پورې یعنې تر هغه وخته پورې چې ولسمشر جورج بوش په خپله الوتکه کې د واشنګټن په لور وخوځېده، فعال پاتې و.

د ولسمشر مرستیال ډیک چیني د سپتمبر په 16 نیټه د (ام اس ان بی سی MSNBC) ټلویزیوني چینل له مبصر "ټیم روزیرت Tim Russert" سره د "میټ د پرس Meet The Press" په پروګرام کې مرکه وکړه. نوموړي د مرکې

په ترڅ کې د پټو خدماتو د ادارې له خوا د خپرې شوې خبرتیا او د پیښ شوي خطر په هکله معلومات ورکړل.
د ولسمشر مرستیال په خپلو څرګندونو کې وویل چې ده ته په ناڅاپي ډول د خپلو امنیتي مامورینو له خوا وویل شول چې دی په خطر کې دی او له همدې امله په اجباري ډول د سپیني ماڼی پټنځای ته بیول شوی و. هیڅوک دا نه شي منلی چې یوه تښتول شوې بوینګ الوتکه چې وروسته څرګنده شوه 77 شمیره الوتنه وه، د واشنګټن په سر باندې ګرځیده؛ خو د سپیني ماڼۍ غوندې نامتو ځای یې نه شو پیدا کولای او له همدې امله یې ځان له پنتاګون سره وجنګاوه. د پټو خدماتو ادارې چې مخکې له مخکې یې ټول دولتي لوړپوړي چارواکي او د کانګرس غړي خوندي ځایونو ته لیږدولي وو، وروسته وویل چې د ولسمشر الوتکه په خطر کې ده. په دې مانا چې یوې نوې تښتول شوې الوتکې د ولسمشر ځانګړې الوتکې ته خطر پیښ کړی او ښایی په هوا کې ورسره وجنګیږي.

دلته باید یو ځل بیا وویل شي چې د چارواکو ویناوې د څیړنو او سمو اټکلونو پر بنسټ ولاړې نه وې.

د ولسمشر د مرستیال څرګندونې په دې نیت شوې وې چې وښیي د ځانمرګو له خوا تښتول شوو الوتکو په سپینه ماڼۍ او د ولسمشر په الوتکه (ایر فورس ون Air Force One) د برید تکل درلود. ښاغلي "چیني" هم د 77 شمیرې الوتنې په اړه چې په اصطلاح له پنتاګون سره لګیدلې وه، داسې درواغ وویل چې موږ په لومړي فصل کې ورته اشاره وکړه او بربنډ مو کړل. (ډیک چیني) د هغه خیالي ځانمرګې الوتکې په هکله معلومات ورکړل چې د واشنګټن په سر ګرځیده او د خپل هدف په لټه کې وه. ده په دغه خبرې هڅه وکړه چې پخواني ویل شوي درواغ تصحیح کړي. آیا کیدای شي څوک باور وکړي چې د پټو خدماتو اداره دومره کم عقله وه چې په داسې مهم وخت کې د هوایی دفاع د سیستم د فعالولو پر ځای ډیک چینی تر پټنځایه پورې وزغلوي؟ تر دې هم ډیره د خپګان وړ خبره دا وه چې د ولسمشر مرستیال هغه خیالي الوتکه اختراع کړې وه چې د (ایر فورس ون) د ښکار نیت یې درلود. د ده دغه څرګندونې کټ مټ د هغه ځینو لویدیځو

فلمونو په شان دي چې یاغیان غواړي په هوا کې خپله الوتکه د ولسمشر له الوتکې سره ووهي او د متحده ایالاتو هوایی ځواک ورته بې وسه ګوري.

له پورتنیو درواغو سره - سره، دغه جوړه شوې کیسه نه شي کولای چې په کافی اندازه د هر چا رول روښانه کړي. که په ریښتیا هم یوازې ځانمرګو الوتکو خطر را مینځ ته کړی وو؛ نو بیا ولې هڅه شوې وه چې ولسشمر د ستراتیژیکو پوځي اډو په مینځ کې له نښه ویشتونکو توپکو څخه پټ وساتل شي؟ موږ دا هیڅکله نه شو منلی چې اسلامي بنسټ پالو به د دې وس درلود چې له امنیتي پلوه په فوق العاده سختو ځایونو کې ځای پر ځای شي.

د "ډیک چینی" د اعترافاتو هدف دا و چې موږ د سپینې ماڼۍ د ویاند (آري فلیشر) څرګندونې او د سپینې ماڼۍ د لوی مشاور (کارل روف) پټې ویناوې له یاده وباسو. د دوی په واسطه ورکړل شوی معلومات په داسې حال کې موږ ته کورنی دښمنان راښیی چې د جګړې پروپاګنده یوازې او یوازې په بهرني دښمن باندې غږیږي.

د سپتمبر په 12 او 13 نیټه، رسنیو د سپینې ماڼۍ د ویاند (آري فلیشر) له خولې وویل چې د پټو خدماتو ادارې له برید کوونکو څخه داسې پیغامونه تر لاسه کړي وو چې ښودل یې دوی به سپینه ماڼۍ او د ولسمشر ځانګړې الوتکه له مینځه یوسي. عجیب خبر خو د نیویارک ټایمز روځپاڼې و چې په ډاګه یې کړه (برید کوونکو د خپلو ټیلیفوني اړیکو د پیژندنې له پاره ولسمشریز شفر کارولی و)! له دې څخه هم اریانونکې موضوع دا وه چې د (ورلډنټ ډیلی روځپاڼې World Net Daily) د څرګندونو پر بنسټ، برید کوونکو پر ولسمشریزو شفرونو سربېره، د مخدره توکو سره د مبارزې د ادارې (Drug Enforcement Agency – DEA)، د ملي پیژندګلوی د ادارې (National Reconnaissance Office – NRO)، د هوایی ځواک د استخباراتو د ادارې (Air Force Intelligence – AFI)، د پوځ د استخباراتو د ادارې (Army Intelligence – AI)، د سمندري استخباراتو د ادارې (Naval Intelligence – NI)، د سمندري ځواکونو د استخباراتو د ادارې (Marine Corps Intelligence – MCI)، د

کورنیو چارو وزارت او د انرژئ د وزارت شفرونو درلودل. دغه شفرونه د ګوتو په شمیر کسانو له خوا کارول کیږي او پرته له ولسمشر څخه هیڅوک نه شي کولای چې دومره ډیرو شفرونو ته لاس رسي ولري. دا چې بریدکوونکو څرنګه دغه شفرونه پیدا کړي وو دوه شونتیاوې درلودای شي. یو دا چې داسې لارې چارې شته چې دوی د کمپیوټري پوستکالو له لارې دا شفرونه پیدا کړي وي او بل دا چې داخلي عناصرو استخباراتي خدماتو ته نفود پیدا کړی وو. له تخنیکي نظره دا شونې ده چې د امریکایی ادارو شفرونه د هغه کمپیوټري پوستکالو په واسطه چې همدا کودونه پکې جوړیږي، ویستل شي او یا بیا له سره جوړ شي. دغه کمپیوټري الګوریتمونه د (اف بی آی FBI) د یوه ځانګړي مامور له خوا چې (رابرت هانسن) نومیده غلا شوي و. نوموړی د 2001 لومړي کال د فبرورئ په میاشت کې د جاسوسی په تور نیول شوی وو. د (سي آی اې CIA) د پخواني مشر (جیمز ولسي James Woolsey) په آند که دا شفرونه د دوی لاس ته نه وای ورغلي؛ نو دا ویره وه چې نورو عناصرو ته په لاس ورغلي وای. "ولسي" چې وروسته د صدام حسین ضد لیکه کې ښکاره شو او اوس هم د عراق د جګړې پلوی دی، له دې نظریې څخه دفاع کوله چې دا عملیات د عراقي پټو او خطرناکو جاسوسی ادارو کار و. دریمه ګڼنه به دا وي چې د پټو خدماتو اداره په پټه توګه د دغه ټولو غلاوو شاهده وه او پریښي یې و چې دا کار وشي. برید کوونکو هیڅکله نه شو کولای چې د ځینو دولتي ملګرو له مرستې پرته؛ نوموړي کودونه ومومي.

په هر حال د شفرونو موضوع دا په ډاګه کوي چې د متحده ایالاتو د ډیرو لوړ پوړو چارواکو په مینځ کې یو یا څو خاینین شته. همدغه کسان وو چې د متحده ایالاتو د ستراتیژیکو هوایی ډګرونو په مینځ کې یې په ولسمشر باندې د برید له پاره د لیرې واټن نښه ویشتونکي کسان (Sniper) ځای پر ځای کړي وو. ولسمشر جورج بوش هم د دې له پاره چې د دوی له لومو څخه ځان وژغوري، د (اوفوت) او (بارکدیل) د هوایی اډو په مینځ کې په مرمی ضد موټر کې ګرځیده.

د دغه موضوع بل اړخ د دواړو خواوو تر مینځ د خبرو اترو شتون په ډاګه کوي. که برید کوونکي په دې توانیدلي وو چې د شفرونو په کارولو سره د خپلې اړیکې پیژندګلوي وکړي او د پټو خدماتو د ادارې سره اړیکه ونیسي؛ نو له دې څخه ښکاري چې دوی په خپل فکر کې یو هدف هم درلود. د دوی پیغام ښایی کومه

غوښتنه او یا شرط درلود. که ومنل شي چې د هغې روځې په پای کې خطر له مینځه لاړ؛ نو یوازینی دلیل به یې دا وي چې ولسمشر جورج بوش له بریدکوونکو سره خبرې اترې کړې او د هغوی غوښتنو ته یې غاړه ایښې وه.

بریدکوونکو له دې امله چې د سپینې ماڼۍ او د ولسمشر د خاصې الوتکې یا (ایر فورس ون) د مخابراتي پیژندګلوی شفرونه یې درلودل، په آسانۍ سره کولای شوای چې د متحده ایالاتو د ولسمشر ځای که د کم وخت له پاره هم وای، په زور ونیسي. دوی کولای شوای چې پوځ ته د اتمي بریدونو په شمول د خپلې خوښې امرونه ورکړي. یوازینی لاره چې (جورج بوش) کولای شوای خپل پوځ ته پرې قومانده ورکړي دا وه چې په خپله د متحده ایالاتو د (اوفوت Offutt) ستراتیژیکې قوماندانۍ ته لاړ شي او له هغه ځایه ټول ورکړي فرمانونه بیرته واخلي او له همدې امله نوموړی هلته تللی و. په مستقیم ډول دغه هوایی ډګر ته تلل د الوتکې د سون توکو د کموالي له امله ناشونی کار و. (ایر فورس ون Air Force One) او یا د ولسمشر الوتکه چې په ټیټه ارتفاع کې الوتنه نه شي کولای، خپلې ټولې د تیلو ذخیرې کاروليې وې؛ ځکه په هوا کې د سون توکو اخیستل له خطر څخه خالي نه و. له همدې امله د (بارکدیل) په هوایی ډګر کې د الوتکې ناسته له مخکې څخه پلان شوې وه.
یوازې د شفرونو موضوع نه ده چې د چارواکو په څرګندونو کې ورته اشاره نه وه شوې، بلکه یو بل حقیقت هم له یاده ایستل شوی دی. د سپتمبر په 11 نیټه د سهار په 9:42 بجو د (ای بی سی ABC) تلویزیوني چینل، د سپینې ماڼۍ په یوه برخه یا په پخواني اجرائیه ودانۍ کې د لګیدلي اور ژوندي انځورونه خپاره کړل. نوموړي چینل د پیښې یوازې یو انځور په تکراري ډول خپراوه چې په کې د دود پورته کیدل ښکاریدل. د اور د لمبو د پورته کیدو او د هغه د پراخوالي په هکله هیڅ معلومات خپاره نه شول. هیچا نه شوای کولای چې دغه اور او د ځانمرګو الوتکو برید ته نسبت ورکړي. 15 دقیقې وروسته د پټو خدماتو ادارې د ولسمشر مرستیال (ډیک چیني) له خپل دفتر څخه ویست او د سپینې ماڼۍ پټنځای ته یې ویوړ. نښه ویشتونکي کسان د ولسمشر د استوګنځي په شا او خوا کې ځای په ځای شول. دغه کسان په (لانچر) توغندیو باندې هم سمبال و، تر څو د هر زمکنی او هوایی برید د ځواب ویلو جوګه وي. لنډه دا چې دغه تهدید له هغه څه سره چې ښاغلي (ډیک چینی) یې په هکله څرګندونې کړې وې، ډیر توپیر درلود.

اوس راځئ د ولسمشر (جورج بوش) هغه بیانیه ولولو چې د (بارکدیل) په هوایی اډه کې یې ورکړې وه او پنتاګون وروسته له دې چې بدلون یې په کې راوست په 1:04 بجو خپره کړه:

ولسمشر: (زه د امریکا خلکو ته ډاډ ورکوم چې فدرالي اداري او سیمه ایز چارواکي دواړه یو ځای د بریدونو له قربانیانو سره د مرستې هڅه کوي. زه غواړم یو ځل بیا ووایم چې متحده ایالات به ټولو هغه کسانو ته چې دغه بې شرمه او ډارن بریدونه یې تر سره کړي، سزا ورکړي.

زه له خپل مرستیال، د دفاع له وزیر، د ملی امنیت له ډلي او کابینې سره شیبه په شیبه په اړیکه کې یم. موږ د امریکا د خلکو د ساتنې له پاره ټول امنیتي ګامونه پورته کړي. زموږ وسله وال ځواکونه د هیواد د ننه او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د تیارسۍ په حال کې دي او موږ ټول هغه امنیتي ګامونه پورته کړي دي چې ستاسو خپل حکومت پرې کار ته دوام ورکړي.

موږ د کانګرس او د نړۍ له مشرانو سره په تماس کې یو او دوی ته ډاډ ورکوو چې موږ به د امریکا او امریکایانو د خوندي ساتلو په موخه هر اړین کار وکړو.

له امریکایانو څخه زما غوښتنه دا ده چې له ما سره یو ځای، له هغه کسانو څخه مننه وکړي چې د خپلو هیوادوالو د ژغورنې له پاره نه ستړې کیدونکي هڅې کوي او همدارنګه له ما سره یو ځای د قربانیانو او د هغوی د کورنیو له پاره دعا وکړي.

زموږ اولس تر یوې لویې ازموینې لاندې دی؛ خو دا په یاد ولرئ چې موږ به ټولې نړۍ ته وښیو چې موږ له دغه ډول آزموینو څخه تل بریالی وزو. بریالي اوسئ).

هغه څه چې د ولسمشر په پورتنۍ لنډه وینا کې نشته، د بریدکوونکو د نوم اخیستل وو. نوموړي د ترهګر او ترهګرۍ نومونه هیڅ وانخیستل. هغه غوښتل په یو ډول ووایي چې دا پیښه د پوځي جګړو او دې ته ورته نورو شیانو پیل دی. هغه د دغه

کلمې په ویلو سره چې (زموږ اولس تر یوې لویې آزموینې لاندې دی) غوښتل دا څرګنده کړي چې نورې غمجنې پېښې هم د راتلو په حال کې دي. له ټولو څخه عجیبه دا وه چې ده له واشنګټن څخه د خپلې غیر حاضرۍ په هکله هیڅ څه و نه ویل او ټولو ته یې دا فکر پیدا کړ چې دی د هغه خطر له وجې له سیمې څخه تښتېدلی دی چې هیوادوال یې ورسره مخامخ دي.

د سپینې ماڼۍ ویاند (آري فلیشر) هم د (ایر فورس ون) د لالهانده اوږده سفر په دوران کې له هماغه ځای څخه رسنیو ته دوه لنډې ویناوې واورولې. ده هم د ولسمشر په شان په ډیر احتیاط سره د ترهګر او ترهګرۍ د وییو (لغتونو) له ویلو څخه ډډه وکړه.

په داسې حال کې د دولت د دوام د پلان فعالول دوه ماناوې ورکوي. لنډه او ساده مانا یې دا ده چې ولسمشر او سیاسی مشران باید د هغه خاینینو له شر څخه خوندي ساتل شوي وای چې د سپینې ماڼې په پخوانۍ اجرائیوی ودانۍ کې یې اور لګولی و او له ولسمشر او استخباراتي ادارو څخه یې شفرونه پټ کړي وو.

بله مانا یې دا وه چې د دولت د دوام پلان د دې له پاره نه و جوړ شوی چې سیاسي رهبران د درغلانو له منګولو څخه وساتل شي، بلکه دا پلان درغلانو په خپله فعال کړ چې د سپینې ماڼۍ مشران جلا او لیري کړي. په حقیقت کې د مرستیال ولسمشر څرګندونې ډیرې عجیبه ځکه وې چې هغه په خپله په دې اعتراف وکړ چې د پټو خدماتو ادارې دی د خپل کار له ځای څخه د ده له اجازې پرته ویست او د سپینې ماڼې پټنځای ته یې ویوړ. هغه د دې خبرې په ویلو سره دې نظریې ته لاره اواره کړه چې د دولت د نورو چارواکو او د کانګرس له غړو سره هم همداسې عمل شوی دی. اوس پوښتنه دا ده چې د پټو خدماتو د ادارې په واسطه د خلکو د ټاکل شوو استازو او چارواکو په زور بیول او په پټو ځایونو کې د دوی پټول، یوه کودتا او یا کم تر کمه د ماڼۍ د ننه کودتا نه وه؟

مخکې له دې چې ځلورم څپرکي ته لاړ شو، راځئ چې اوسنی هغه په څو لنډو جملو کې ټول کړو.

الف: د سپیني ماڼۍ په یوه برخه کې اور لګیدلی و.

ب: د پټو خدماتو له ادارې سره د اړیکې په ترڅ کې، د برید مسولیت په غاړه اخیستل شوی و.

ج: بریدکوونکو خپلې غوښتنې او شرطونه له وړاندې څخه ورکړي وو او د خپلې اړیکې د پیژندګلوی له پاره یې ولسمشر یز شفر کارولی و.

د: د پټو خدماتو ادارې د دولت د تداوم پلان تطبیق کړ او ظاهراً یې د سیاسي رهبرانو د ساتنې په موخه دوی په پټنځایونو کې اچولي وو.

ه: ولسمشر بوش له ماسپښین وروسته له بریدکوونکو سره خبرې اترې کړې وې او پایلې ته رسیدلي و. له همدې امله د شپې تر رسیدو پورې پوره آرامي راغله.

و: پورتنیو عواملو ته په کتنې سره ګورو چې بریدونه د مذهبی بنسټ پالو له خوا چې فکر به یې کاوه کوم سپیڅلی کار کوي، نه وو شوی، بلکه د متحده ایالاتو د دولت په مینځ کې د یوې ډلی له خوا تر سره شول او وې کولای شوای چې په ولسمشر بوش باندې خپله تګلاره په زور ومنې.

ز: یادې ډلې پرته له دې چې کودتا وکړي او ټولې دولتي ادارې نسکورې کړي، په پټه د هماغه دولتي ادارو واک په لاس کې واخیست او لکه چې پټه پاته وه هماغسې پټه پاتې شوه.

څلورم څپرکی: د (اف بی آی (FBI)) هڅې

(اف بی آی) چې نوم یې متحده ایالاتو ته ویاړ ور په برخه کړی او خلک یې له نامه څخه ویریږي، د سپتمبر په 11 نیټه د جنایی جرمونو په تاریخ کې تر ټولو لویې او پراخه څیړنې پیل کړې. د دغه څیړنو نوم (پینټ بامب – PENTTBOMB) و چې په انګریزي کې د (Pentagon/Twin TowersBomb) (د غبرګو برجونو او پنتاګون چاودنې) مخفف دی. په نوموړو څیړنو کې7000 کسانو برخه درلوده چې له دې ډلې څخه 4000 (د ټول پرسونل یو په څلورمه برخه) یې یوازې د اف بی آی خپل مامورین وو په کار

پیل وکړ. دوی همدارنګه د عدلیې د وزارت له جنایی څانګې، څارنوالۍ او کډوالو له ادارو څخه هم جلا پرسونل غوښتی وو. سربیره پر دې (اف بی آی FBI) د متحده ایالاتو د استخباراتي ټولنو، په ځانګړي ډول د استخباراتو د مرکزي ادارې یا (سي آی اې CIA)، د ملی امنیت د ادارې (NSA) او د دفاع وزارت د استخباراتو د ادارې (DIA) مرستې هم درلودې. د پورتنیو ادارو تر څنګ، له (اف بی آی FBI) سره د بهر نه هم د مرستو ژمنې وشوې چې پکې نړیوال پولیس او د امریکا د متحده ایالاتو د ملګرو هیوادونو پولیس د یادونې وړ دي.
(اف بی آی FBI) د بریدونو په لومړی شپه له ټولو خلکو څخه وغوښتل چې له دوی سره د شواهدو په را ټولولو کې مرسته وکړي. همدا و چې په لومړیو دریو روځو کې له دوی سره 3800 ټیلیفوني اړیکې نیول شوې وې، 30000 بریښنالیکونه ورته رسیدلي وو او خپلو مامورینو یې ورته 2400 راپوروته استولي وو.
له بریدونو څخه یوه روځ وروسته، (اف بی آی FBI) په دې وتوانید چې په اصطلاح د ترهګرو طرزالعمل په لاندې ډول تشریح کړي:
(د بن لادن د شبکې غړي چې په قانوني ډول متحده ایالاتو ته ننوتلي وو او همدلته یې د الوتنې زده کړې کولې، دا بریدونه تر سره کړي. دوی چې په څلورو ځانمرګو ډلو ویشل شوي وو، مسافروړونکې الوتکې وتښتولې او دنده یې له لویو اهدافو سره د الوتکو جنګول وو).

د سپتمبر په 14 نیټه د "اف بی آی FBI" مشر "رابرت مولر" او لوی څارنوال "جان اشکرافت" د 19 تنو شکمنو کسانو لیست خپور کړ چې الوتکې یې تښتولې وې.

د راتلونکو اونیو په ترځ کې نړیوالو رسنیو د ځانمرګو پیلوټانو ژوند لیکونه خپاره کړل او دا څرګنده شوه چې د برید کوونکو د نیت په اړه نه د دوی ملګري او ګاونډیان پوه شوي وو او نه هم د لویدیځ پولیسو په دوی باندې شک اخیستی وو. دوی د عادي خلکو په ګڼه ګوڼه کې ځان پټ کړی وو او له همدې امله د بریدونو تر روځې پورې چا و نه پیژندل. دا ډول نور برید کوونکي کسان به هم ښایی د

خپل وار د راتلو په تمه و، چې د لويديځ د تمدن په سمبولونو کې نه هيريدونکې ويره واچوي.

د ځيړنيزو اصولو له نظره، د (اف بی آی FBI) څيړنې ټولې غلطې وې؛ ځکه چې په جنايي او پيچلو پيښو کې د پوليسو مامورين ګڼ شمير ګڼنې او فرضيې جوړوي او هره يوه تر پايه پورې څيړي. د عمومي اصلونو له نظره د کورنۍ ترهګرۍ ګڼنه هم پرته له دې چې حتی د يوې شيبې له پاره پرې فکر وشي، له پامه غورزول شوې وه. له همدې امله د څيړنو په ډله کې ځينو کسانو لا له مخکې اسامه بن لادن ګرم بللی وو. په داسې حالاتو کې چې اولس غوښتل يو څوک بايد د بريدونو په کړن تورن شي؛ نو چارواکو هم پرته له ځنډه اسامه ملامت وباله.

د (اف بی آی FBI) د څرګندونو پر بنسټ، سره له دې چې د بريد کوونکو شل کسيزه ډله چې په څلورو کوچنيو ډلو ويشل شوی وه او هره يوه يې له پنځو کسانو څخه جوړه وه، بيا هم په 93 شميره الوتنه کې چې د پنسلوانيا د ايالت د پاسه وچاوده، يوازې 4 ترهګر موجود وو. د کمانډو د دغه ډلې پنځم غړی لږ مخکې، د ويزې د مودې د پوره کيدو له امله نيول شوی وو.

(اف بی آی FBI) لومړی اعلان وکړ چې د الوتکې ټول تښتونکي ځانمرګي کسان وو؛ خو وروسته کله چې اسامه بن لادن ته منسوب شوې يوه فيته خپره شوه؛ نو (اف بی آی FBI) ادعا وکړه چې يوازې هغه کسان چې پيلوټي يې کوله ځانمرګي وو او د دوی ملګري د ځانمرګو بريدونو د څرنګوالي په هکله تر وروستيو شيبو پورې هم نه پوهيدل؛ خو سره له دې د نوموړې ځانمرګې ډلې نظريه هر څوک اريانه کوي، ځکه چې د ځانمرګو اروا پوهنه (سيکالوجي) ښيي چې ځانمرګي بريدونه اکثراً انفرادي وي. د دوهمې نړيوالې جګړې په ترځ کې، د جاپان ځانمرګو پيلوټانو که څه هم چې ټولو يو ځای بريد وکړ؛ خو بيا يې هم رول انفرادي وو. د کال 1972 په می مياشت کې کله چې د جاپان د سره پوځ غړو د اسرائيلو د لاد په هوايي ډګر باندې ډله ايز ځانمرګي بريدونه وکړل، وروستنی او يوازينۍ بيلګه کيدای شی. په هغه بريد کې دری کسانو برخه اخيستې وه او د ډله

ایزو ځانمرګو بریدونو د سر ته رسولو په موخه روزل شوي وو؛ خو سره له دې د دغه ځانمرګو برید کوونکو دریم کس چې کوزو اوکاموتو نومیده ژوندی ونیول شو. له دې پرته موږ د داسې ځانمرګو پیلوټانو د ډلې په اړه، بله داسې هیڅ بیلګه نه لرو چې په وروستیو شیبو کې جوړه شوې وي.

سربیره پردې د سلمان رشدی د هغه مطلب پر بنسټ چې د 2001 لومړي کال په اکتوبر کې د واشنګټن پوسټ په روځپاڼه کې د (پټ ځواک په وړاندې جګړه) تر نامه لاندې چاپ شو، په ډاډ سره ویلای شو چې که د الوتکې تښتونکي ځانمرګي وو؛ نو اسلامی سخت دریځي نه وو، ځکه چې اسلام ځانمرګي بریدونه منع کړي دي. اسلامی سخت دریځي په داسې ځایونو کې چې د تیښتې امکان نه ویني؛ نو د شهادت تر نامه لاندې ځانونه وژني؛ خو قصدي ځان وژنه، هغه هم د داسې کسانو له پاره چې لوړې او عصري زده کړې یې کړې وي، په اسلام کې ناروا ده او ډیره کمه لیدل شوې.

په هر حال د ځانمرګو بریدونو پورتنۍ نظریه د (اف بی آی FBI) له خوا د هغه نسخې پر بنسټ چې په عربی باندې لیکل شوې وه د یوه خبري کانفرانس په ترڅ کې تائید شوه. له عربي څخه انګریزي ته د دې نسخې ژباړه وروسته په نړیوالو رسنیو کې چاپ شوه. د دغه نسخې دری نقلونه په بیلو بیلو ځایونو کې موندل شوې وو. لومړی نقل یې په یوه ورک شوي بکس کې و چې په محمد عطا پورې یې اړه درلوده. دوهم یې د (دولس Dulles) په هوایي ډګر کې د (نواف الحمزي) په موټر کې او دریم د 93 الوتنې په هغه پاته شونو کې وموندل شوه چې د پنسلوانیا د ایالت د (ستوني کریک Stony Creek) د ښارګوټي په سر باندې وچاوده (ډیرو اروپایی رسنیو وروسته په غلطه توګه خبر ورکړ چې اف بی آی FBI دغه نسخه په پنټاګون کې موندلې وه).
نوموړې نسخه څلور پاڼې لري چې پکې دینی نصحیتونه او سلا مشورې لیدل کیږي:

لومړی پاڼه: (د مړینې ژمنه وکړه او خپله پریکړه له سره نوې کړه. له خپل ځان څخه زاید وینښته وخریه او خوشبویي ووهه).

(خپل ځان پوره ډاډه کړه چې د پلان په ټولو جزئیاتو باندې پوهیږې او د هغه شیبې تر راتلو پورې په تمه او تیار واوسه چې خپل ګوزار وکړې او د دښمن له احتمالي غبرګون څخه ځان وژغورې).

(د التوبه او النفال سورې ولوله، له خپل ځان سره یې مانا کړه او د ټولو هغه ګټو په هکله فکر وکړه چې خدای پاک له شهیدانو سره وعده کړي دي او ....)

دغه نسخې چې له مذهبي اړخه په یوه خاصه کلاسیکه بڼه جوړې شوې وې او په تکراري ډول د منځنیو پیړیو له مفکورو سره تړاو ورکړل شوی و، یوازې د دې له پاره د امریکایي چارواکو له خوا ولس ته وښودل شوې چې د سخت دریځو رول ثابت کړي او د هغوی په وړاندې عامه خلک اعتراض ته وهڅوي.

سره له ټولو هڅو په موندل شوو پاڼو کې ډیرې بې خونده او لویې غلطۍ وې او هر څوک چې د اسلام له دین سره لږ آشنایی ولري؛ نو د تجانس نشتوالی به پکې ویني. د بیلګې په توګه دغه سند د (د خدای، بیا زما او بیا زما د کورنۍ په نامه) تر نامه لاندې پیل کیږي، په داسې حال کې چې مسلمانان د امریکایی مذهبي ډلو او ګوندونو برخلاف خپلې ویناوې او لیکنې د خدای په نامه (بسم الله الرحمن الرحیم) پیلوي نه په خپل او یا د خپلې کورنۍ په نوم؛ خو یاده نسخه برعکس په یوه ترخه ژبه پیلیږي چې له قرآني آیاتو سره هیڅ ډول سمون نه لري او یوازې د امریکایی ژبې کلتور په کې لیدل کیږي. دوهمه بیلګه یې هم (ته باید له هغه سره د مخامخ کیدو توان ولرې او پوره پرې وپوهیږې) (You must confront it and understand it 100%) ده چې هر څوک یې په توپیر باندې پوهیدای شي.
په هغه روځ چې واشنګټن پوسټ روځپاڼې د (اف بی آی FBI) پورتنۍ نسخه خپره کړه؛ نو امریکایی نامتو ژورنالیست او لیکوال (باب وودوارد Bob Woodward) پرته له ځنډ څخه دغه ټکي ته ځیر شو او په خپله یوه لیکنه کې یې دا کار یو غیر طبیعي عمل وباله؛ خو د رسنیو د ګډوډیو په هغه روځو کې هیچا ورته پام ونکړ.
(اف بی آی FBI) د محمد عطا په نامه کس، رسنیو ته د بریدونو د مشر سمبالونکي په توګه وپیژاند. د دوی د څرګندونو پر بنسټ دغه 33 کلن مصري

ځوان د لسو کلونو په موده کې د هسپانیا (سالو Salu) او د سویس (زوریخ) ته سفر کړی و او همالته یې هغه سویسي چړې د خپل بانکي کریدت کارت له لارې اخیستې وې چې بیا وروسته د الوتکو د تښتولو له پاره ترینه کار واخیستل شو. د هغه وروستی سفر د جرمنی هامبورګ ښار ته و، چیرته چې ده او دوه نورو ترهګرو پرته له دې چې څوک د ده په سخت دریځه عقیده وپوهیږي، د بریښنایی توکو یو لنډ مهاله کورس لوستی کړی وو. وروسته له دې چې محمد عطا متحده ایالاتو ته ورسید، په فلوریدا کې له خپلو نورو ملګرو سره یو ځای شو. هغه په وینیس (Venice) کې د الوتنې زده کړې پیل کړې او حتې په میامي کې یې د الوتنو د زده کړې د ډبې یا (Flight Simulator) د کارونې له پاره پیسې هم ورکړې وې. دی همدارنګه د دې له پاره چې سخت دریځه عقیده یې چا ته مالومه نه شي، په لاس ویګاس کې څو ځله د المپیک باغ (Olympic Garden) ته چې د نړۍ تر ټولو لویې لوڅې نڅاخونې یکې شته، تللی و. دغه بې ساری عقیدتي مامور د سپتمبر په 11 په یوه کورنۍ الوتنه کې بیرته باسټون ته تللی و او بلې الوتنې ته د پورته کیدو په شیبو کې یې د وخت د کموالي له وجې خپل بکسونه او کڅوړې پریښې وو. (اف بی آی FBI) د ده د بکسونو په مینځ کې، د بوینګ الوتکو د چلولو د زده کړې ویډیوګانې، د مسلمانانو د دعا ګانو یو کتاب او داسې یو لیک وموند چې په هغه کې ده د شهادت په مرګ باندې د خپلې مړینې د پریکړې په اړه لیکلي و. محمد عطا د الوتکې د یوې عملې له خوا چې له خپل ګرځنده ټیلیفون څخه یې اړیکه نیولې وه، د ترهګرې ډلې د مشر په توګه پیژندل شوی و او ویلې یې و چې د هغه د څوکۍ شمیره D8 وه.

آیا کیدای شي چې موږ دا معلومات جدي ونیسو؟ که دا خبر سمه وي؛ نو باید ومنو چې محمد عطا پوره لس کاله په ستونزو کې تیر کړي و چې خپله ښه پټه وساتي او له خپلو ملګرو سره یې د ډیرو ټینګو کړنلارو له لارې اړیکې نیولې چې د استخباراتي ادارو پام ځانته وا نهړوي؛ خو له دې ټولو هڅوسره - سره ده په وروستیو شیبو کې ګڼ شمیر نښې او شواهد پریښودل. دی سره له دې چې د برید کوونکو د ډلې مشر و؛ خو په خپله یې و نه شو کړای چې خپلې الوتنې ته ځان ورسوي او بالاخره یې پریکړه وکړه چې د خپلو بکسونو له اخیستلو پرته د امریکنز هوایی کربښو په 11 الوتنه کې کیني. اوس دا پوښتنه را ولاړیږي چې یو

ځوک چې غواړي څو ساعته وروسته ځان وژنه وکړي؛ نو بیا ولې خپل بکسونه ورسره اخلي؟

تر دې زیاته د خندا وړ خبره دا وه چې (اف بی آی FBI) وویل، د محمد عطا پاسپورت يې د نړیوال سوداګریز مرکز په سوځیدلو لوټو او ورانیو کې روغ رمټ موندلی دی. دا په رښتیا یوه لویه معجزه وه؛ ځکه هر څوک يې په اوریدو سره اریان پاته کیږي او دا پوښتنه يې په ذهن کې را ولاړیږي چې په هغه اور کې چې اوسپنه يې ویلې کوله، پاسپورت ولې و نه سوځېده؟
(اف بی آی FBI) په دې څرګندونو سره په ښکاره توګه د خپلو جعلي کارونو ثبوت وړاندی کړ؛ خو اوس یوازینی شی چې زموږ پام ځانته اړوي دا دی چې د پولیسو دې نامتو ځواک د یوې لویې غمجنې پیښې له درولو څخه عاجز پاته شو او تر اوسه پورې هڅه کوي چې د خپلو تیروتنو نښانې له مینځه یوسي.
اوس راځو د اوسني څېړکي مهمې برخې ته او هغه دا چې د (اف بي آی FBI) له څېړنو وروسته د ځانمرګو پیلوټانو د پیژندګلوئ په هکله شخړې را پورته شوې. نړیوالو رسنیو د (اف بی آی FBI) له خوا د 19 ترهګرو کسانو د پیژندګلوئ په هکله پوره څېړنې وکړې. د (اف بی آی FBI) له خوا د ورکړل شوو نښو نښانو په بنسټ ترهګر بریدکوونکي ټول نارینه او عمرونه يې د 25 او 35 کلونو په مینځ کې وو. دوی ټول عرب مسلمانان او ډیری کسان پکې د سعودي عربستان اتباع و. د ډلې ټولو غړو لوړې زده کړې تر سره کړې وې او دوی د مایوسئ له وجې نه بلکه د یوه خاص هدف د لاس ته راوړلو له پاره جنګیدل.
څه موده وروسته، په واشنګټن کې د سعودي عربستان سفارت تائید کړه چې عبدالعزیز العمري، محمد الشهري، سالم الحمزي او سید الغمادي ټول د دغه هیواد اتباع دي او اوس هم په خپل هیواد، سعودي کې اوسیږي. تر اوسه ژوندي او له پوره روغتیا څخه برخمن دي. ولید محمد الشهري چې اوس-اوس په مراکش کې اوسیږي او د دغه هیواد په شاهي هوایی کربښو کې د پیلوټ په توګه دنده تر سره کوي، په لندن کې د چاپیدونکي (القدس العربي) روځپاڼې سره مرکه کړې وه. د سعودي عربستان د بهرنیو چارو وزیر سعود الفیصل خبري رسنیو ته په دې اړه داسې ویلي وو: اوس دا ثابته شوې چې هغه پنځه کسان چې د (اف بی آی له FBI) خوا د الوتکو د تښتونکو په توګه پیژندل شوي وو، بی ګناه دي او د بریدونو له

پيښنې سره هيڅ تړاو نه لري. په همدې حال کې شهزاده نايف چې د سعودي عربستان د کورنيو چارو وزير دی، يوه امريکايی هيئت ته ويلي و چې تر اوسه پورې داسې شواهد نه دي وړاندې شوي چې وښيي، هغه ۱۵ د سعودي عربان چې د (اف بی آی FBI) له خوا د الوتکو د تښتولو او بريدونو په کولو تورن شوي وو، د سپتمبر د 11 نيټې له پيښنو سره تړاو لري. هغه همدا راز زياته کړې وه چې دوی د امريکا له دولت څخه په دې هکله هيڅ پيغام نه دی تر لاسه کړی.
ښاغلی (دوګلاس جيل) د واشنګټن پوسټ روځپاڼې د 2001 کال د دسمبر د 10 نيټې په ګڼه کې ليکلي و چې (د سعودي د کورنيو د چارو د وزير د وينا پر بنسټ، اسامه بن لادن د القاعده ډلې د يوه لاسپوڅي په توګه کارول کيږي نه د يوه مشر).

مهمه پوښتنه دا ده چې دا ترهګر څرنګه وپيژندل شول؟ که هغه نوم لړ ته چې د هوايي کرښو له خوا د سپتمبر په 13 نيټه خپور شو وکتل شي؛ نو په حيرانئ سره به وګورو چې د تښتونکو نومونه پکې نشته دي. داسې ښکاري چې د تښتونکو نومونه د دې له پاره ايستل شوي وو چې يوازې د (بی ګناه قربانيانو) او د الوتنې د عملې نومونه وښودل شي. که په لست کې راغلي ټول نومونه وشميرل شي نو:

- د امريکنز د هوايی کرښې په 11مه الوتنه کې (دا الوتکه له شمالي برج سره ولګيده) يوازې 78 مسافر وو.
- د يونايټد هوايی کرښې په 175 مه الوتنه کې (دا الوتکه له جنوبی برج سره ولګيده) 46 مسافر وو.
- د امريکنز د هوايی کرښې په 77 مه الوتنه کې (ظاهراً دا الوتکه له پنتاګون سره ولګيده) کې 51 مسافر وو
- او د يونايټد هوايی کرښې په 93مه الوتنه کې (دا الوتکه د پنسلوانيا د ايالت په سر وچاوده) 36 تنه مسافرين سپاره وو.

دا لستونه ځکه بشپړ نه وو چې ګڼ شمير کسان نه و پيژندل شوي.

که د هوایی کرښو له خوا خپرو شویو رسمي اعلامیو ته چې د اسوشیتدپرس له خوا هم خپرې شوې، وکتل شي؛ نو په الوتکو کې د ناستو مسافرو شمیرې په لاندې ډول وې:

- 11مې الوتنې 81 تنه مسافر درلودل.
- 175مې الوتنې 56 تنه مسافر درلودل.
- 77مې الوتنې 58 تنه مسافر درلودل
- او 93 مې الوتنې 38 تنه مسافر لیږدول.

د پورته دوو نوملړونو د شمیرو پر بنسټ د 11مې الوتنې له پاره له دریو څخه د زیاتو ترهګرو او د 93مې الوتنې له پاره له دوو څخه د زیاتو ترهګرو لیږدول ناشونی کار وو. د دې دلیل راوړل هم سم نه دی چې له لست څخه د تښتونکو د نومونه ایستل د ځینې سیاسي ملحوظاتو په خاطر شوي وو. اصلا دوی د مسافرو په ډله کې نه وو! د الوتکې د عملې له خوا د نیول شوې اړیکې په ترڅ کې د سیټ د شمیرې په اساس د محمد عطا پیژندنه هم یو لوی درواغ و.

لنډه دا چې (اف بی آی FBI) د تښتونکو د لیست په جوړولو او خپرولو سره د لویدیځې نړۍ د دښمنانو انځور وایستلو. دوی غواړي په موږ دا ومني چې د الوتکو تښتونکي، عرب بنسټ پال اسلامیستان وو او ځانمرګي بریدونه هم همدغه کسانو سرته ورسول چې کورني شواهد پټ کړي. د پیښو اصلي عاملان چې د زرګونو امریکایی وګړو ژوند یې واخیست، تر اوسه هم پټ ساتل شوي دي. په حقیقت کې موږ د ترهګرو د پیژندګلوۍ په هکله هیڅ معلومات نه لرو؛ ځکه د جنايي جرمونو د قانون پر بنسټ کیدای شي هره ګڼنه (فرضیه) په حقیقت بدله شي. د جنایی پیښو د څیړنو پر مهال د څیړونکو لومړنی پوښتنه دا وي چې د جرم په کولو سره ګټه چا ته رسیږي؟
(ډان رادلر Don Radlauer) د 2001 کال د سپتمبر په ۹ نیټه یعنې له بریدونو څخه دوه روځې مخکې په خپل یوه مطلب کې چې د اسرائیلو د ترهګرۍ په وړاندې د نړیوالې پالیسۍ د انستیتیوت په خپرونه کې د تورې سې شنبې تر

سرلیک لاندې خپره شوه لیکلي و چې د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اوونۍ کې (له بریدونو شپږ روځې مخکې) څو پټې لویې مالي معاملې تر سره شوې وې. د متحده ایالاتو د اسهامو په پلورنځیو کې د یونایټد هوایي کرښې (یو شخصی شرکت چې الوتکې یې له پتسبورګ او جنوبي برج سره ولګیدې) ونډه په مصنوعي توګه د 42% په اندازه او د امریکنز د هوایی کرښې (چې الوتکې یې د نړیوال تجارتي مرکز له شمالی برج او په ظاهري ډول له پنتاګون سره ولګیدې) ونډه د 39% په اندازه پرېوتې. په هغه روځو کې د هالینډ د شاهي هوایی کرښې یا KLM پرته د بل هیڅ هوایي کرښې ونډې دومره نه وې ارزانه شوې. اوس موږ دا استنباط کولای شو چې د هالیند د شاهی هوایی کرښې الوتکې ښایی د پنځم هدف سره د وهلو له پاره ټاکل شوې وې؛ خو برعکس د (مورګن ستینلي Morgan Stanley Dean Witter) د بیمې شرکت ونډې (اسهام) چې د نړیوال تجارتي مرکز 22 پوړونه یې نیولي وو، له بریدونو یوه اوونۍ مخکې 12 ځله پورته شوې. په همدې ډول د میریل لینچ Merrill Lynch شرکت ونډې چې د نړۍ د ونډو تر ټولو لوی تجارتي شرکت وو 25 ځله پورته شوې. د مونیخ رې Munich Re، سویس رې Swiss Re او اکسا Axa د بیمې شرکتونو ونډې هم د پام وړ زیاتې شوې. دا ټول هغه شرکتونه وو چې د راتلونکو بریدونو د زیانونو تاوان یې باید ګاللی وای.

د شیکاګو د بیمو او د ونډو د بدلولو کمیسیون تر ټولو لومړی غږ پورته کړ او وې ویل چې د شیکاګو د ونډو په مارکیټ کې پانګه اچونکو د یونایټد هوایی کرښې د ونډو په راکړه ورکړه باندې 5 ملیونه ډالر، د امریکنز هوایی کرښې په ونډو باندې 4 ملیونه ډالر، د مورګن ستینلي په ونډو باندې 1.2 ملیونه ډالره او د (میریل لینچ) په ونډو باندې 5.5 ملیونه ډالره ګټه کړې ده.

پانګه اچونکو چې اوس فکر کاوه چې له څیړنو سره مخامخ کیږي پریکړه وکړه چې د امریکنز د هوایی کرښې له ونډو څخه لاس ته راغلې پاتې ګټه چې نژدې 5.2 ملیونه ډالر کیدل په نغدو بدله نکړي؛ ځکه چې اوس یې خپل چانس له لاسه ورکړی او اوبه تر ورخ تیرې شوې وې.

د پورتنیو معاملو له تر سره کیدو وروسته، چارواکو د ونډو په ټولو مارکیټونو کې د پانګه والو د پانګو په شمیرلو پیل وکړ. دا څیړنې د تضمینونو یا بیمو له پاره د

نړیوال کمیسیون (International Organization of Securities Commissions – IOSCO) په ملګرتوب تر سره کیدلي. د اکتوبر په ۱۵نیټه، ایالتي چارواکو د خپلو لاسته راوړنو په هکله ویډیویي کانفرانس جوړ کړ. داسې ښکاریده چې د ونډو د غیرقانوني راکړې ورکړې څخه لاس ته راغلې ګټه سلګونه ملیونه ډالرو ته رسیده او د اختلاس دا لویې معاملې ټولې د پردې تر شا سرته رسیدلې وې.
اسامه بن لادن چې له 1998 کال څخه وروسته یې ټوله شتمني کنګل شوې وه، دومره پیسې نه درلودې چې دغه ډول پلانونه عملي کړي. په افغانستان کې د طالبانو اسلامی امارت هم له مالي پلوه ډېر کمزوری و، ځکه چې ولسمشر بیل کلینټون د کال 1998 د اګست په ۷ نیټه د 13099 شمیرې داسې یو قانون لاسلیک کړ چې د هغه پر بنسټ د اسامه بن لادن او د هغه د ملګرو او شریکانو ټوله شتمني کنګل شوه. د دغه قانون د لاسلیک نیټه په نایروبي او دارالسلام کې د متحده ایالاتو په سفارتونو باندې د چاودنو له نیټې سره سمون درلود. نوموړي قانون هغه وخت نړیواله بڼه غوره کړه چې د همدې کال د اګست په 13 د ملګرو ملتونو د امنیت شورا له خوا د 1193 پریکړې پر بنسټ لاسلیک شو. ولسمشر بیل کلینټون په دې هم قناعت ونکړ او د کال 1999 د جولای په څلورمه یې د 13129 شمیرې لاندې بل قانون لاسلیک کړ چې د هغه پر بنسټ د طالبانو د دولت او د هغوی د ملګرو بانکي حسابونه کنګل شول. دې قانون هم د کال 1999 د اکتوبر په 19 د ملګرو ملتونو د امنیت د شورا د 1269 پریکړې پر بنسټ چې د نړیوالې ترهګرۍ د مالی سرچینو کنګل کول یې غوښتل، نړیواله بڼه غوره کړه.
له پورتنۍ نیټې څخه وروسته اسامه بن لادن ته د میلیاردر ویل ځکه یو کم عقله کار و، چې ده خپلې شخصي شتمنۍ ته هیڅ ډول لاسرسي نه درلوده. د افغانستان اسلامی امارت هم چې له پخوا څخه له مالي نظره کمزوزئ و او نه یې شوای کولای چې له اسامه بن لادن سره مرسته وکړي؛ نو یوازینۍ لاره چې له اسامه بن لادن سره د هغې په وسیله مالي مرستې کیدې او کیږي، اوس هم پټه پاته ده.

دا نظریه شونې ده چې د درغلیو پورتنۍ زیاتې معاملې د دوچ بانک (د جرمني تر ټولو لوی بانک) او د هغه د امریکایي سوداګریز شریک الکس براون له خوا تر سره شوې وې. د دغه شرکت مشري تر کال 1998 پورې د (کرانګارد A.B.

Krongard) په غاړه وه چې د متحده ایالاتو په سمندري پوځ کې یې د جګړن په توګه کار کاوه. نوموړی بانکي مامور چې د ټوپکو او پوځي فنونو سره یې ډیره مینه درلوده، وروسته د متحده ایالاتو د مرکزی استخباراتو په اداره کې د مشر سلاکار په توګه وټاکل شو او د 2001 لومړی کال د مارچ له 26 نیټې وروسته د هغه استخاراتی اداري په مامورینو کې د دریم کس پیژندل کیده. هر څوک ښایی فکر وکړی چې الکس براون به له د څیړنو د ډیر اهمیت له وجې او یا دا چې ده له ښاغلی کرانګارد سره پخوانۍ آشنایی درلوده، له څیړونکو سره پوره همکاري کړې وي؛ خو په حقیقت کې داسې خبره نه وه.

(اف بی آی FBI) په ډیره عجیبه توګه نوموړو څیړنو ته دوام ورنکړ او د بیمو او ضمانتونو له پاره د نړیوال کمیسیون اداري هم پرته له دې چې دا ستونزه حل کړي، د دغه څیړنو دوسیې وتړلې. د یادونې وړ ده چې د بانکونو په مینځ کې راکړه ورکړه په دوو بیلابیلو ځایونو کې څارل کیږي او له همدې امله د پانګو خوځښت په آسانۍ لیدل کیدای شي. سربیره پر دې که په هغه روځو کې د هغه بانکونو پانګوني کنټرول شوې وای چې ونډې یې پورته شوې وې؛ نو د سپتمبر د 11 نیټې د بریدونو څخه ګټه اخیستونکي کسان به هم په آسانۍ سره مالوم شوي وای؛ خو داسې هیڅ څه و نه شول.

په همدې ډول (اف بی آی FBI) د هغو ویبپاڼو په خاوندانو پسې هم و نه ګرځیدل چې له بریدونو مخکې یې د خبرداریٔ ویبپاڼې جوړې کړې وې. د (ویریساین VeriSign) د ویبپاڼې د راپور له مخې چې ټولې نوې جوړې شوې ویبپاڼې راجستر کوي، یوه نامالوم شخص له بریدونو نژدې یو کال مخکې د 17 ویبپاڼو له پاره نومونه پیرودلي وو چې د 2001 کال د سپتمبر په 14 یې وخت پوره کیده او هیڅکله هم ترینه ګټه نه وه اخیستل شوې. د ویبپاڼو نومونه په لاندې ډول وو:

attackamerica.com، attackonamerica.com، attackontwintowers.com، august11horror.com، august11terror.com، horrorinamerica.com، horrorinnewyork.com، nycterroriststrike.com، earlharborinmanhattan.com، terrorattack2001.com، towerofhorror.com، tradetowerstrike.com، worldtradecenter929.com، worldtradecenterbombs.com،

worldtradetowerattack.com ،worldtradetowerstrike.com او wterroristattack.com .
دا راپور د (CNS-Newsc.om) په ویبپاڼه کې د 2001 کال د سپتمبر په 19 او 20 نیټه خپور شو او د "جیف جانسن Jeff Johnson" له خوا لیکل شوی و. لیکوال یادونه کړې وه چې د ویبپاڼو د نومونو څخه ښکاریده چې بریدونه کیدونکي دي او څیړونکو هم دا ورتیا درلوده چې د ویبپاڼو محتویاتو ته لاسرسي پیدا کړي.
(اف بی آی FBI) چې د څیړنو له پاره یې بې شمیره سرچینې درلودې، باید ټول هغه متضاد ټکی روښانه کړي وای چې موږ ورته پورته اشاره وکړه. دوی باید له هر څه لومړی د یرغلګرو هغه پیغام په ځیرکی سره لوستی وای چې د پټو خدماتو ادارې ته یې د ځان د پیژندګلوئ په هکله لیږلي وو. دوی باید پوره پوهیدلي وای چې په پنتاګون کې څه تیر شول؟ دوی باید پانګه وال تعقیب کړي وای. دوی باید د هغه اخطاری پیغام سرچینه موندلې وای چې په نړیوال تجارتي مرکز باندی له برید څخه دوه ساعته مخکې د دغه ودانیو د کارکوونکو د وتلو په هکله (اودیګو Odigo) ته لیږل شوی و.
(اف بی آی FBI) د دې پر ځای چې جنایی څیړنې سر ته ورسوي، په لوی لاس یې د برید کوونکو په اړه ټولې نښې نښانې ورکې کړې. دوی ډیر ژر دا نظریه ومنله چې برید له بهر څخه رهبري شوی او د ثبوت له پاره یې هم یو څو بې ارزښته شواهد او د بهرنیو برید کوونکو یو درواغجن لیست جوړ او خپور کړ چې بیلګه یې د ځانمرګو بریدکوونکو له پاره ویډیویې لارښوونې او د محمد عطا پاسپورت و.

د پورته ذکر شویو ټولو څیړنو مشري د (اف بی آی FBI) د مشر دریېم (رابرت مولر Robert Mueller III) له خوا کیده. دغه کس چې د جورج ډبلیو بوش له خوا د نوموړې ادارې د مشر په توګه ټاکل شوی و د سپتمبر د 11 نیټې څخه یوازې یوه اوونۍ مخکې خپلې ورسپارل شوې دندې په ښه توګه په مخ بېولې وې.

په دې هکله چې دا تش په نامه څېړنې د څه له پاره شوې وې څه نه شو ویلای.
ښایی یوه مانا یې دا وه چې وښودل شي کم تر کمه څېړنې وشوې او یا دا چې د راتلونکو پوځي عملیاتو له پاره یو معقول لامل پیدا کړي.
پای

دوهمه برخه: په امریکا کې د ولسواکۍ مړینه!

پنځم څپرکئ:
غچ که لوی نعمت؟

د سپتمبر د 11 نیټې په شپه، ولسمشر جورج ډبلیو بوش د ټلویزیون له لارې په یوه خاصه ژبه خپل ولس ته داسې وینا وکړه:
(نن په امریکا باندې ځکه بریدونه وشول چې موږ د خپلواکۍ او ولسواکۍ یو روښانه سمبول یاستو؛ خو هیڅ څوک نه شي کولای چې دا ډیوه مړه کړي.
نن روځ موږ داسې شیطانی بریدونه ولیدل چې د بشریت په تاریخ کې کم لیدل شوي؛ خو امریکا او امریکایانو د ژغورنې د زړورو ډلو په استولو، خپلو او بیګانه وو ته د وینی په ورکولو او مرستو باندې په پوره ځواک سره ورته ځواب ووایه.
د دغه بې رحمانه بریدونو تر شا د ولاړو کسانو د موندلو له پاره پلټنې روانې دي. ما استخباراتي او د قانون د عملی کولو نورو ادارو ته امر کړی چې دوی وموميي او عدالت ته یې راکاږي. موږ به د برید د ترهګرو عاملانو او د هغو کسانو تر مینځ چې دوی سره یې مرسته کړې ده هیڅ توپیر ونکړو.
نن شپه زه له تاسو څخه غواړم چې د ټولو هغه کسانو له پاره چې غمجن دي، د هغه ماشومانو له پاره چې وېربدلي دي او د هغه خلکو له پاره چې امنیت او سوله یې تهدید شوې ده، دعا وکړئ. زه هم هغه ذات ته دعا کوم چې ځواک یې له موږ څخه زیات دی او له هغه غواړم چې د نن روځې غمجنو کسانو ته د زړه صبر ورکړی. زموږ د مقدس کتاب په 23 برخه کې راغلي: ((که څه هم چې زه د مرګ د سیوري په نرۍ لاره ځم؛ خو هیڅ نه ویریږم، ځکه چې ته له ما سره یې)).
نن روځ باید د عدالت او سولې په راوستو کې له موږ سره، هر اصل امریکایی مرسته او همکاري وکړي. امریکا پخوا هم د دښمنانو په وړاندې درېدلې وه او

موږ به اوس هم دا کار کوو. موږ به دا روځ هیڅکله هیره نه کړو او لا به هڅه وکړو چې له خپلواکۍ څخه دفاع وشي او د نړۍ د ښه والي له پاره به په مخ ځو. مننه او ښه شپه. خدای دې امریکا وساتي).

په داسې یو حالت کې چې د برید تر شا د اسامه بن لادن لاس لرل یوازینی فرضیه وه او که څه هم چې جورج بوش په خپله وینا کې خلک یووالي ته راوبلل؛ خو حتی د ده د خپلې ادارې په مینځ کې د لوړپوړو مامورینو له خوا د دوو متضادو سیاسې حل لارو سپارښتنه کیده. د بهرنیو چارو وزیر جنرال کولن پاول، لوی درستیز جنرال هوګ شیلتون او د دوی شا او خوا کسان چې مینځ لاري او اعتدال غوښتونکی وو، د داسې یوه مناسب غبرګون سپارښتنه کوله چې په کال 1998 کې یې د بیل کلینتون په امر شوو ځوابي بریدونو ته ورته والی درلود. په 1998 کې د بیل کلینتون د ولسمشرۍ پر مهال په دارالسلام او نایروبی کې د متحده ایالاتو په سفارتخونو باندې د بریدونو په غبرګون کې له هغه اوبتل څخه د (توماهاک توغندي) وتوغول شول چې د عمان په سمندر کې په ګزمه بوخت وو او په ترڅ کې یې په افغانستان کې د القاعدې د روزنې مرکزونه او په سودان کې د الشفا لابراتوار وویشتل شول.
له بلې خوا د ولسمشر جورج بوش د ادارې د بازانو یا Hawks تندلارې ډلې، دې ټکي ته اشاره کوله چې د ولسمشر بیل کلنیتون په وخت کې شوو بریدونو هیڅ ګټه نه وه کړې، ځکه چې القاعدې خپلو فعالیتونو ته بیا هم دوام ورکړی و. دوی غوښتل چې یوازې زمکنی پوځي برید کولای شي چې په افغانستان کې د اسامه بن لادن مرکزونه له مینځه یوسی. دوی په دې هم قناعت نه درلود او غوښتل یې چې په همدې ډول نور ټول هغه شوني خطرونه، سازمانونه او دولتونه چې ښایی له القاعدې سره یې مرسته وکړي، له مینځه لاړ شي.
د بهرنیو چارو پخوانی وزیر (هنري کیسینجر Henry Kissinger) چې له کال 1969 څخه تر 1976 پورې یې د متحده ایالاتو د پټو خدماتو د ادارې ټول پټ خدمات څارلي وو، د بازانو د ډلې Hawks مربي او د هغوی له پاره یوه الهام ښونکې شخصیت دی. نوموړي د سپتمبر د 11 نیټې په شپه د ولسمشر جورج بوش له ټلویزیوني وینا څخه څو دقیقې وروسته، د واشنګټن پوست په ویبپاڼه باندې د (شبکه ورانه کړئ) تر سرلیک لاندې یو مطلب ولیکه (ولسمشر بوش د

شپې په 8:30 دقیقو وینا واوروله او په ویبپاڼه باندې د ډاکټر کیسینجر مطلب د شپې په 9:04 دقیقو باندې څرګند شو). د مطلب یوه برخه په لاندې ډول وه:
(دولت باید د نن روحي بریدونو ته په سیستماتیک او منظم ډول ځواب ووایی. ولس باید ډاډه شي چې دغه بریدونو ته هم داسې غبرګون ښودل کیږي چې د پیرل هاربر له برید وروسته ښودل شوی وو او د هغه کسانو او ادارو سیستم باید له مینځه یوړل شي چې د دغه بریدونو تر شا ولاړ دي. دغه سیستم د یوې ترهګرې شبکې په بڼه د ځینو خاصو هیوادونو په مینځ کې فعال دی. په ډیرو مواردو کې موږ دغه شان هیوادونو ته سزا نه ده ورکړې او په ځینو نورو مواردو کې موږ کله - کله له هغوی سره عادي او دوستانه اړیکې ساتلې دي.

موږ تر اوسه نه پوهیږو چې دا بریدونه به د اسامه بن لادن له خوا تر سره شوي وي او که نه؟ خو د بریدونو له نوعیت څخه داسې ښکاریده چې اسامه بن لادن یې تر شا ولاړ دی. په هر حال، هر هغه حکومت چې دغه شان ډلو ته یې په خپلو هیوادونو کې پناه ورکړې، باید لوی تاوان وګالي. دا مهمه نه ده چې هغه هیوادونه دې له دغه شان ډلو سره لاس ولري؛ خو سزا باید ووینی.
دا هغه یوازینی شی دي چې موږ یې باید په سړه سینه، احتیاط او پرته له زړه سواندۍ څخه سر ته ورسوو).

د سپتمبر په 12 او13 نیټه، په داسې حال کې چې د امریکا ولس د بریدونو له وجې غمجن او ویریدلی وو، د امریکا د دولت د ننه، د دې هیواد په پارلمان او ټوله نړۍ کې درې ډیرې مهمې پوښتنې پیدا شوې وې:
لومړی: آیا د جورج بوش اداره به القاعده د بریدونو په کولو تورنه کړي؟
دوهم: ولسمشر جورج بوش به په افغانستان کې د څه ډول عملیاتو د پیل امر وکړي؟
دریم: او آیا جورج بوش به د خپلو اوسنیو رښتینو او یا فرضی دښمنانو پر ضد اوږده جګړه کې خپل ولس هم ښکیل کړی که نه؟

امریکایي چارواکو د دې له پاره چې نړۍ او امریکایی ولس ته، القاعده د وروستیو بریدونو د اصلی عامل په توګه وپیژني؛ نو په پټه یې رسنیو ته یو شمیر راپورونه وسپارل. د متحده ایالاتو د استخباراتي ادارې (سي آی اې CIA) مشر

جورج تنيت، د سپتمبر په 11 نيټه، ولسمشر جورج بوش ته د القاعدې د ډلې د اړيکو په هکله معلومات ورکړل. معلوماتو ښودل چې القاعدې د دغه بريدونو د تر سره کولو له پاره له دوو کلونو راهيسې تياري نيوله او دا چې ښايي دا بريدونه به د نورو بريدونو يوه پيلامه وي. د نوموړو معلوماتو پر بنسټ، د القاعدې د پلان سره سم په سپينه ماڼۍ او د متحده ايالاتو د ملي شورا په ماڼۍ باندې هم بايد بريدونه شوي وای او د القاعدې ډلې مشرانو په غلطۍ فکر کړی وو چې دوی په نورو اهدافو باندې هم بريدونه کړي دي. د بېلګې په توګه دوی د شورا په ماڼۍ کې د چاودنې له امله د خدای شکر کړی وو، د سپينې ماڼۍ ورانيدل يې ستايلي وو او له همدې کبله يې د ډاکتر ايمن الظواهري په واسطه جوړ شوي پلانونه ستايلي وو. د (سي آی اې CIA) د معلوماتو له مخې ابوزبيده چې له دې مخکې د USS Cole Destroyer (ورانونکې) کښتۍ باندې په بريدونو تورن و په يوه خاص وخت کې د بريدونو امر ورکړی وو.

په دې برخه کې به د ولسمشر جورج بوش هغه وينا ولولو چې له بريدونو وروسته يې رسنيو ته وکړه:

ولسمشر: (ځو شيبې مخکې زما او زما د ملي امنيتي ډلې غونډه پای ته ورسيده او بايد ووايم چې موږ ته ډير نوی استخباراتي معلومات رسيدلي دی.
د پرون روځې بريدونه چې په ډيره ځيرکی سره طرحه شوي وو، له ترهګرۍ څخه هم يو پورته عمل و. دا بريدونه د جګړې نښه وه او زموږ هيواد بايد د هغې په وړاندې کلک عزم ولري. بايد ووايم چې ولسواکي او خپلواکي تر بريد لاندې راغلې ده.
د امريکا ولس بايد په دې وپوهيږي چې زموږ اوسنی دښمن له پخوانيو سره ډير توپير لري. دا دښمن تل پټيږي او د بشريت هيڅ درناوی نه کوي. دا دښمن يوازې بې ګناه او معصوم انسانان وژني او بيا پټيږي؛ خو دوی نه شي کولای چې تل پټ پاته شي. زموږ دښمن د پټيدو په هڅه کې دی؛ خو د تل له پاره پټ نه شي پاته کيدای. دا دښمن فکر کوي چې د دوی پناه ځايونه خوندي دي؛ خو وروسته له دې به خوندي نه پاته کيږي.
دا دښمن نه يوازې زموږ په خلکو، بلکه د نړۍ په هر خپلواکي غوښتونکي باندی بريد کړی دی. د امريکا متحده ايالات به د دې دښمن د ماتولو له پاره خپلې ټولې

سرچینې وکاروي. موږ به په دوی باندې نړۍ راټوله کړو، موږ به صبر وکړو، موږ به ډیر فکر وکړو او موږ به په خپل عزم کې ټینګ پاته شوو.
دغه جګړه به ډیر وخت او حوصله وغواړي؛ خو زه غواړم تاسو ته ووایم چې موږ به د دې جګړې ګټونکي وو.
د هیواد د ننه زموږ فدرال دولتونه او ادارې یو له بل سره تر پخوا زیات کار کوي؛ ځکه چې امنیتي تدابیر سخت شوی دي. متحده ایالات د تل په شان مخ په وړاندې روان دی او د دې له پاره چې نور هم په مخ لاړ شو، موږ باید له هغه خطرونو څخه چې زموږ هیواد ښایی ورسره مخامخ شي، خبر واوسو. زه له هغه کسانو څخه چې د چارو واګې په لاس کې لري غواړم چې باید زموږ د هیوادوالو د ساتنې له پاره نور ګامونه پورته کړي.
موږ به دا دښمن پرینږدو چې زموږ د ژوندانه د څرنګوالي په بدلولو او زموږ د خپلواکۍ په محدودولو باندې دا جګړه وګټي. زه به سهار کانګرس ته د نورې بودجې د منظورولو له پاره غوښتنلیک واستوم چې د قربانیانو د ژغورنې، د نیویارک او واشنګټن له ښاریانو سره د مرستې، د ملی امنیت د ساتلو او د دغې غمجنې پیښې د اغیزو د کمولو له پاره هر څومره پیسې چې پکار وي، پرته له کومې ستونزې مصرف شي.
زه غواړم د کانګرس له ټولو غړو څخه مننه وکړم چې مرسته یې وکړه او خپل یووالی یې ټینګ وساته. امریکا اوس هم یو موټی ده. د نړۍ ټول خپلواکي غوښتونکي خلک او هیوادونه زموږ په څنګ کې ولاړ دی. د بدو پر وړاندې د ښیګڼې جګړه به له دې وروسته یو تاریخي هڅه وي او زه ډاډه یم چې ښه والی به نور هم خپور شي).

د بریتانیا د بهرنیو چارو له وزارت څخه پرته چې له بوش سره یې غمرازي او جګړه ایزې څرګندونې وکړې، د نړۍ نورو ټولو پارلمانونو د ولسمشر جورج بوش غبرګون ناآرامه وباله. دوی ډیر ژر وپوهیدل چې د جرمني، مصر، فرانسې، اسرائیلو او روسیې استخباراتي ادارو، خپل امریکایی ملګري له راتلونکو پیښو څخه خبر کړي وو؛ خو د دوی هڅې ځکه بې ګټې پاته شوې چې (سي آی اې CIA) خطر له پامه وغورځاوه. له همدې امله دوی له بریدونو وروسته د (سي آی اې CIA) په ناڅاپی معلوماتو او د (اف بی آی FBI) د څیړنو په بیړنیو لاسته راوړنو باندې باور نه شو کولای. دوی ویره څرګنده کړې وه چې

ولسمشر بوش به خپل ولس ته د ډاډ ورکولو له پاره له بيړې کار واخلي او د پېښو سره د اړونده شواهدو پر بنسټ به يوه ډله په بريدونو تورنه کړي. همدا راز دوی فکر کاوه چې ولسمشر بوش به د بريدونو په وړاندې بيړنی او نامناسب پوځي ګامونه پورته کړي او خپل ولس به په يوه لويه جګړه کې ښکيل کړي.

په همدې روځ د ملګرو ملتونو د امينت شورا 1368 شميره پريکړه ليک صادر کړه چې پکې د امريکا د متحده ايالاتو هغه اصلي حق په رسميت وپيژندل شو چې نوموړی هيواد د سان فرانسيسکو له منشور سره سم، کولای شي په انفرادي او ډله ايزه توګه له ځان څخه دفاع وکړي. د امنيت شورا د پريکړې ځيني مهم ټکي دا وو:
(د امنيت شورا په ټولو هيوادونو غږ کوي چې يو له بل سره په ګډه کار وکړي چې د ترهګرو بريدونو چمتو کوونکي، جوړونکي او د لګښتونو ورکوونکي د عدالت منګولو ته وسپاري او ټينګار کوي چې له هغه کسانو او دولتونو څخه چې د بريدونو له چمتو کوونکو، جوړونکو او د لګښتونو له ورکوونکو سره يې مرستې کړي، په کلکه پوښتنه وشي) .
که په بله ژبه وويل شي د امنيت شورا د متحده ايالاتو دا حق په رسميت وپيژاند چې د اړتيا په وخت کې دا هيواد کولای شي، په هغه هيوادونو باندې تيری وکړي چې بريد کوونکي ساتی، چې بريد کوونکي وويروي او د نړيوال عدالت منګولو ته يې وسپاري. سربيره پر دې دوی د امريکا متحده ايالاتو ته دا اجازه نه وه ورکړې چې پورتنی عدالت په خپله راولي، په نورو هيوادونو بريد وکړي او د دولتونه نسکور کړي.
په هغه شپه چې ناټو د بندو دروازو تر شا غونډه کوله، غړو هيوادونو د امريکا له متحده ايالاتو سره د داسې مرستو ژمنه وکړه چې د دوی پوځونه به پکې ښکيل نه وي. د ناټو د سرمشريزې د هغه شپې غونډه ډيره ترينګلې وه. د ناټو ځينو خاصو غړو فکر کاوه چې کيدای شي بريدونه له امريکا څخه وشي او دوی نه غوښتل چې د ترهګرۍ په ضد په داسې يوه جګړه کې ښکيل شي چې اهداف او حدود يې سم نه و ټاکل شوي. د ناټو سرمنشي (لارد جورج راترتسن) په داسې حال کې چې له غونډې څخه د وتو په حال کې وو، وويل چې که داسې بيلګې ومونډل شي چې وښيي په متحده ايالاتو باندې بريدونه له کوم بهرني هيواد څخه شوي وو؛ نو دا به د ناټو د سازمان د واشنګټن د تړون له 5 مادې سره سمون وخوري چې په

هغه کې ویل شوی: (د ناټو د تړون په یوه او یا څو غړو هیوادونو باندې وسله واله برید، د دغه تړون په ټولو غړو هیوادونو باندې برید ګڼل کیږي) .

د فرانسې ولسمشر ژاک شیراک په داسې حال کې چې وروستیو پریکړو او پېښو غوصه کړی وو، له ولسمشر جورج بوش سره د ټیلیفوني اړیکې په ترڅ کې هغه ته ډاډ ورکړ چې فرانسه د متحده ایالاتو یو وفادار او یا کم تر کمه تابع ملاتړی دی؛ خو سره له دې یې هغه ته په مهذبه ژبه ویلي و چې د ناټو د سرمشریزې غونډې پریکړه داسې سپین چک نه دي چې امریکایی سیاستوال یې په هر ډول چې زړه یې وغواړي، وکاروي.

څو روځې وروسته، ولسمشر ژاک شیراک متحده ایالاتو ته په داسې یو سفر لاړ چې له ډېر پخوا څخه یې پلان جوړ شوی و. هغه متحده ایالاتو ته د سفر په ترڅ کې که له یوې خوا د امریکا له ولس سره خپل ملاتړ څرګند کړ، له بلې خوا یې د ملګرو ملتونو د سرمنشي کوفی عنان سره د یوه ګډ خبري کانفرانس په ترڅ کې متحده ایالات نرمۍ ته وهڅول. د هغه د خبرو ځینې مهم ټکی چې د بوش د ادارې خوښ نه شول په دې ډول وو:
(دا هغه ځانګړی ترهګرې ډلې دي چې باید لومړی پر دوی او وروسته په هغه هیوادونو او ډلو چې د شته شواهدو په اساس له دوی سره مرسته کوي، بندیزونه ولګول شي).

له بلې خوا هغه شی چې نړیوالو ورته د شک په سترګه کتل، د یوه ګډ خبري کانفرانس په ترڅ کې پېښ شول. نوموړی خبري کانفرانس د لوی څارنوال جان اشروف او د (اف بی آی FBI) د مشر (درییم رابرت مولر) په ګډون د سپتمبر په 12 نیټه د (اف بی آی FBI) د مرکزي دفتر په تالار کې دایر شو. د کانفرانس په اوږدو کې د پولیسو مشر خبریالانو ته څرګنده کړه پکار ده چې څیړنې په چټکۍ سره تر سره نه شي؛ ځکه باید داسې پوره شواهد ټول شي چې مجرم پرې ګرم وپیژندل شي؛ خو لوی څارنوال په ناځاپي او غوصې سره د ده خبرې پرې کړې او وې ویل چې (اف بی آی FBI) باید ژر تر ژره ټول شکمن ترهګر ونیسي چې د نورو پېښو د رامینځ ته کیدو مخنیوی وشي او زیاته یې کړه چې د نورو شواهدو د ټولولو اړتیا نه لیدل کیږي.

دا شک هغه وخت لا نور هم زیات شو، کله چې د سپټمبر د 13 نیټې په سهار د سپینې ماڼۍ یوه برخه کارکوونکی د ترهګریز برید د کیدو له ویرې ویستل شول.
دا ډول د درواغو خبرتیاوې اوس یو عادت ګرځیدلی و او د ولسمشر مرستیال ډیک چینی بیا هم یو خوندي ځای ته ولیږدول شو. د هغه روځې په ماسپښین د دفاع وزارت مرستیال وزیر (پال والفوویتز) په پنتاګون کې رسنیو ته وینا واوروله. د یادونې وړ ده چې (پال والفوویتز) د متحده ایالاتو د پوځ او نظامي صنعت د ننه د ځینو محافظه کارو افراطیونو د ویاند په نامه هم یادیده او له کلونو راهیسې یې چیغې وهلې چې د عراق ناپاکي باید له مینځه لاړه شي او د صدام را پرځولو له پاره یې د ځینو ساده دلایلو پرته، بل څه شی نه درلودل.
(پال والفوویتز) رسنیو ته د وینا په ترڅ کې د افغنستان او عراق په شمول هیچا ته د ملامتیا ګوته و نه نیوه؛ خو په دې ټکي یې ټینګار کاوه چې متحده ایالات به بریدونو ته په جلا ډول نه بلکه په ګډه ځواب ووایی. هغه په کلکه وویل چې (موږ به دا خلک او د هغوی مرستندویان تر هغه پورې تعقیب کړو چې دوی له دغه شان بریدونو څخه لاس واخلي او دا هغه څه دي چې باید وشی) .

د بهرنیو چارو وزیر (کولن پاول) چې منځلاری کس و، اسامه بن لادن یې لومړنی شکمن ونوماوه او په افغانستان کې یې د محدودې مداخلې سپارښتنه وکړه. هغه همدا راز پاکستان ته څو شرطونه کیښودل چې پاکستان خپل ټول پوځ د امریکا په واک کې ورکړي او د طالبانو له رژیم سره هر ډول اقتصادي او سیاسي اړیکې وشلوي.

خو په حقیقت کې لکه څنګه چې وروسته به هم وګورو، په واشنګټن کې دا هر څه نوي نه وو. د بیلګې په توګه د متحده ایالاتو له پاره دوه مهم ټکي (لومړی په افغانستان باندې برید او دوهم د ترهګرۍ په ضد عمومي جګړه) د نیویارک له بریدونو ډیر مخکې پلان شوي و او د سپټمبر د 11 له پیښو سره ډیر ارتباط نه لري؛ خو که حتی ومنو چې ارتباط لري له یادو شوو پیښو وروسته دا هر څه نور هم تازه شول. د واشنګټن ستراتیژي جوړونکو غوښتل ووینې چې ولس یوازې د څو محدودو اهدافو د له مینځه وړلو پلوي کوي او که د یوې لویې

جګړې؟ دوی غوښتل یو روحي ناورین را مینځ ته کړي چې وکولای شي پورتنۍ دواړې لارې چارې وکاروي.

د 2001 کال د جولای په نیمایی کې کله چې د افغانستان د راتلونکي په هکله د برلین خبرې اترې ناکامې شوې؛ نو امریکایی هیئت چې مشري یې د (ټام سیمونسTom Simmons) (پاکستان ته د متحده ایالاتو پخوانی سفیر)، (کارل آیندرفورتKarl Inderfurth) (د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو د وزیر پخوانی مرستیال) او (لي کولدرینLee Coldren) (د بهرنیو چارو وزارت پخوانی کارپوه) کوله، د ګواښونو ورکول پیل کړل. فرانسي ته د پاکستان د پخواني سفیر (نیاز نیک) د څرګندونو پر بنسټ چې د برلین په غونډه کې یې برخه اخیستې وه، امریکایی پلاوي په روښانه ویلي و چې دوی به د اکتوبر په میاشت کې په افغانستان باندې یرغل کوي او د طالبانو رژیم به نسکوروي.

بریتانیا د عمان په سمندر کې د کلنیو پوځي تمرینونو تر نامه لاندې چې د (ایزینشل هارویست Essential Harvest) په نامه یادیدل، د سپتمبر په میاشت کې د مهمو سمندري ځواکونو خوځښت پیل کړ او د پاکستان له سمندري څنډو څخه یې خپل پوځونه ویستل. د پوځونو دا لیږد د فالکلند د ټاپوګانو تر جګړې وروسته د بریتانیا له پاره تر ټولو لوی خوځښت و. په همدې ترځ کې د ناټو تړون هم په مصر کې د روښانه ستوري Bright Star نظامي مانورونو څخه په ګټې اخیستې سره 40000 پوځونه سیمې ته واستول. له همدې کبله ویلای شو چې انګریزي او امریکایی ځواکونه په متحده ایالاتو باندې له بریدونو مخکې د تیارسۍ په حالت کې وو او په افغانستان باندې یې د برید تکل درلود.

اوس راځو د متحده ایالاتو دوهمې حل لارې ته چې د ترهګرۍ په وړاندې عمومي جګړه وه. د متحده ایالاتو د پوځ لوی درستیز د دې جګړې له پاره له پخوا څخه تیاري نیولې و. ده د دې جګړې له پاره دوه دلیله او یا جګړه ایزې لوبې درلودې چې یو یې د ګډو ځواکونو تجربوي عملیات JEFX-99 او بل یې نړیواله بوختیا Global Engagement وو. د نوموړې جګړې له پاره تکتیکي کړنلارې لا له مخکې یعنې د 2000 کال په جون کې جوړې او پوره شوې وې او په پام کې وه چې د 2001 په جون کې به جګړه پیل شي ؛ خو د ځینو دلایلو

له مخې بيرته فسخه شوه . پوځی افسرانو سپارښتنه کړې وه چې دا به د نړۍ له پاره يو تهديدونکی عمل وي.

امريکايان تل له خپلې خوا د جګړې له پيلولو څخه کرکه لري. پخوا به دوی يوازې په اصطلاح د مشروع دلايلو له مخې نظامي ځواک کارولو؛ خو د سپتمبر د 11 له بريدونو وروسته دوی د جګړو پيلولو له پاره اوږد مهاله فرصت خپل کړ.

شپږم څپرکی:

د جنازې له وينا څخه تر سپيڅلې جګړې پورې

د نړۍ د تاريخ په اوږدو کې به داسې کم ليدل شوی وي چې کوم چا به د خدای د مرستې له غوښتنې پرته په جګړه کې برخه اخيستې وي. اوس-اوس وينو چې مذهبي مبلغين تر پوځي ستراتيژي جوړونکو ډير د تلويزيونونو په مخ څرګنديږي. د عيسوي مذهب د مبلغينو د څرګندونو پر بنسټ، پر متحده اياالاتو باندې بريدونه دې هيواد ته يو سپيڅلی آسمانی پيغام و، چې دوی په خپلو کړو وړو کې بدلون راولي.

پت رابرتسن Rev. Pat Robertson چې د عيسوي ائتلاف يو نامتو او اغېزمن شخصيت دی داسې ليکي: (مهربانه خدای نور موږ نه ساتي ؛ ځکه چې موږ په دنيوي نعمتونو کې ډوب شوي يو او شهواني غريزې را باندې زورورې شوې دي).

له بريدونو وروسته، د فاکس تلويزيوني چينل د کلب 700 (Club 700) په نامتو پروګرام کې عيسوي مبلغ او کشيش (پت رابرتسن) او کشيش (جيري فالويل) ګډون وکړ او د هغه بريدونو په هکله يې څرګندونې وکړې چې ټوله امريکا يې غمجنه کړې وه. کشيش جيری فالويل د پروګرام په يوه برخه کې داسې وويل: (خدای پاک به په موږ باندې لا نوره هم تياره کړي او د امريکا دښمنان به موږ ته د سزا له پاره راوليږي؛ ځکه دا هغه څه دي چې موږ يې وړ يو). پت رابرتسن د خپل ملګري په ځواب کې داسې وويل: (زه هم همداسې فکر کوم. زما په آند، موږ

لا تر اوسه د ویره اچونې یوازې یوه برخه لیدلې ده او هغه څه چې زموږ. ګڼ شمیر خلک به ورسره مخ شي تر اوسه پورې نه دي پېښه شوی).

وروسته له هغه فالویل د امریکا د ټولنیزو خپلواکیو اتحادیه، فدرالي محکمې او ټول هغه کسان ملامت کړل چې هڅه کوي د امریکا خلک له خدای څخه لیرې وساتي. هغه همدا راز د ماشومانو د بې وخته زیږونو مسئولین تورن کړل او وې ویل چې د خدای په مخلوق باندې باید مسخرې و نه وهل شي:
(کله چې موږ څلویښت ملیونه بې ګناه ماشومان له مینځه یوسو؛ نو خدای پاک به هرومرو په موږ باندې غوسه کیږي. زه ټولو بې دینانو، د ماشومانو بې وخته زیږونکو، ښځینه او نارینه هم جنس بازانو، د امریکا د ټولنیزو خپلواکیو اتحادیې او ټولو هغه امریکایی کسانو ته چې هڅه کوي امریکا بی دینه او سیکیولر کړي، په ډاګه وایم چې دا هر څه ستاسو له لاسه په موږ باندې راغلي).

دلته د یادونې وړ ده چې ولسمشر جورج بوش په داسې حال کې چې مذهب د سیاسي او نظامی ګټو د لاس ته راوړو له پاره کاریده او نړی ته یې ځان د امریکا او د نوی عصر د سپیڅلی لاربنود په توګه پیژندلو، لاندې اعلامیه خپره کړه:
(د 2001 کال د سپتمبر په 11 او د سې شنبې په سهار، ترهګرو د یو کرغیړن عمل په ترڅ کې په امریکا باندې برید وکړ. دوی څلور مساپر وړونکې الوتکې وتښتولې چې له هغو څخه یې دوه د نیویارک له غبرګو برجونو سره وجنګول شوې او درېیمه د دفاع وزارت له ودانې سره ولګیده چې په ترڅ کې یې ګڼ شمیر کسان ووژل شول. څلورمه الوتکه په پنسلوانیا کې ولویده او پکې سپاره ټول کسان له مینځه لاړل. د ځینو اتلو مساپرو د میړانې له وجې دا الوتکه خپل هغه هدف ته و نه رسیده چې کیدای شوای د مرګ ژوبلې شمیره یې نوره هم زیاته کړې وای. د دغه عام وژنې په ترڅ کې 250 تنه د الوتکې مساپر په هوا او زرګونه تنه لاندې په زمکه کې ووژل شول، د نړیوال تجارتي مرکز غبرګ برجونه ونړیدل او د پنتاګون ودانۍ یوې برخې ته زیان واوښت.
د نړۍ په ګوټ - ګوټ کې ټولو متمدنو خلکو د دغه غمجنو بریدونو بدکاره عاملین په کلکو ټکو وغندل. دغه شان لویو بریدونو ته په کتو سره نن د عدالت غوښتنه دا ده چې هر هغه چا چې له دې ترهګرو سره مرسته کړې باید سخته

سزا وويني . موږ به خپل او زموږ د ملګرو او متحدينو ټول ځواک، د دغه بريدونو د مسئولينو په لټولو پسې وکاروو چې عدالت او انصاف مينځ ته راشي.
موږ د ټولو هغه خلکو په غم کې ځان شريک بولو چې لويې او غمجنې قربانۍ يې ورکړې دي. زموږ زړه د هغه بې ګناه کسانو په مړينه سوزي چې د يوه بې احساسه او ناڅاپي بريد په ترڅ کې ووژل شول او د دوی ټولو د شفا او د زړه صبر له پاره دعا کوو.
زموږ سپېڅلی کتاب انجيل وايي چې «رحمت او نيکمرغي د هغه چا په برخه ده چې غمجن دي او دوی به ژر هوسا شي». زه نن غواړم هرې امريکايي کورنۍ او امريکا ته ووايم چې د وروستيو ظالمانه بريدونو د زرګونو قربانيانو د يادولو او د دوی روح ته د دعا کولو له پاره يوه ملي روځ ځانګړې کړي. موږ به د دغه غمجنې پېښې او ځانی زيانونو په وړاندې مقاومت وکړو. داسې وخت به راشي چې موږ بيرته روغ شو او نوې ساه به واخلو. زموږ ولس به د بدو په وړاندې تل پياوړي او يو موټی واوسي. موږ د خدای تر لاربښونې لاندې يو ولس يو.
له همدې امله اوس زه جورج ډبليو بوش د امريکا د متحده ايالاتو د ولسمشر په توګه ، په هغه واک چې د متحده ايالاتو قانون ما ته راکړی، ټول ولس ته اعلان کوم چې د جمعې روځ به چې د 2001 کال د سپتمبر د مياشتې له 14 سره سمون خوري ، له دې وروسته د سپتمبر د 11 نيټې د ترهګريزو بريدونو د قربانيانو د يادونې او دوی ته د دعا له پاره ځانګړې شي. زه د متحده ايالاتو له خلکو او د عبادت ځايونو له مسوولينو څخه غواړم چې نوموړې روځ د ملي روځې په توګه وپيژني او په غرمه کې د زنګونو په وهلو او د شپې له خوا د ډيوو په بلولو سره د پيښې قربانيان ياد کړي. همدا راز زه غواړم د کار خاوندان هم وهڅوم چې خپل کارکوونکي د غرمې د ډوډۍ په وخت کې پرېږدي چې د يادونې مراسمو ته لاړ شي او زموږ د هيواد له پاره دعا وکړي. زه د نړۍ هغه خلک هم د دغه مذهبي دود پوره کولو ته رابولم چې له موږ سره يې خپله غمرازی اعلان کړې ده.
په پای کې نن د سپتمبر په ديارلسمه، د 2001 کال د ننۍ روځې او د خپلواکۍ د 226 کال په وياړ،خپل خدای ته زه خپل لاسونه د شهادت په توګه پورته کوم. جورج ډبليو بوش).

د پورتنی وینا له خپریدو وروسته په ملي کلیسا کې د دعا بیسارې مراسم ونیول شول چې پکې ولسمشر، د ولسمشر میرمنې، څلورو پخوانیو ولسمشرانو (بیل کلینټون، زوړ بوش، کارتر او فورد) او د ولسي جرګې او مشرانو جرګې نژدې ټولو غړو ګډون وکړ. د مراسمو په ترڅ کې یوه کاردینال (په عیسوي کاتولیک مذهب کې تر پاپ لاندې رتبه)، ربي (د یهودي مذهب د مشرانو یوه رتبه) او اسلامي امام په ترتیب سره د مراسمو لاربښونه تر سره کړه او وروسته له هغه د نړۍ تر ټولو نامتو ټلویزیوني مبلغ چې 15 کاله پخوا یې د جورج بوش مذهب بدل کړی وو، داسې وینا واوروله:

(ښاغلی او آغلې بوش! زه غواړم چې نن د ډیرو خلکو په استازیتوب له تاسو سره څو خبرې شریکې کړم. زه له تاسو ښاغلی ولسمشر څخه د نن روځې د ځانګړې کولو له امله مننه کوم. موږ دغه روځې ته په همداسې یوه وخت کې اړتیا درلوده.

موږ نن دلته د دغه عقیدې د بیانولو له پاره ټول شوي یو چې خدای زموږ څارنه او ساتنه کوي پرته له دې چې زموږ نژادي، مذهبي او سیاسي شالوري (سابقه) ته وګوري.

د انجیل سپیڅلی کتاب وایی چې: هغه د ټولو هوساینو خدای دی، هغه خدای چې د ستونزو په وخت کې موږ ته هوساینه راکوي.

که موږ څومره هم هڅه وکړو، نه شو کولای چې د سې شنبې د روځې د سهار ویره، بدلون او ناوړه حالت بیان کړو. د سپتمبر 11 به تاریخ هیڅکله هیره نه کړي.

نن موږ هغه کسانو ته چې دغه بریدونه یې طرحه کړي وو او هغوی ته چې سر ته یې ورسول وایو چې د دغه ولس روحیه به د دوی په ګډو وډو شیطاني طرحو هیڅکله هم ماته نه شي. لکه څنګه چې ولسمشر بوش او زموږ کانګرس وویل، یوه روځ به هغه کسان چې د دغه پیښې مسئول وو، عدالت ته راوستل شي.

خو نن موږ دلته خاص د دې له پاره ټول شوي یو چې دا ومنو چې خدای ته اړتیا لرو. موږ د دغه ولس د پیدایښت له پیل څخه خدای ته اړتیا درلوده؛ خو نن موږ ورته خاصه اړتیا لرو. نن روځ موږ له یوه نوي دښمن سره مخ شوي یو. نن موږ په یوه نوې جګړه کې ښکیل یو او له همدې امله د خدای مرستې ته اړ یو. د انجیل هغه څرګندونې زموږ یوازینی هیله ده چې وایی: خدای زموږ پناه او ځواک دی او داسې یوه مرسته ده چې د هرې ستونزې په وخت کې شته. له همدې امله موږ نه ویریږو. حتی که زمکه وچوي او غرونه د سمندر په تل کې ډوب شي.

اوس پوښتنه دا ده چې موږ دغه بریدونو ته په کومه سترګه وکتل؟ ولې خدای دغه شان بد کسان پیدا کړل؟ دا ښایی هغه پوښتنې وي چې ستاسو په ذهن کې اوس را ګرځي. تاسو ښایی خدای ته په غوسه وئ ؛خو زه غواړم تاسو ته ډاډ درکړم چې خدای ستاسو ټولو په احساساتو خبر دئ.
موږ له ټلویزیون او راډیو څخه داسې کیسې ولیدې او واوریدې چې زموږ په سترګو کې یې اوښکې راوستې او غوسه یې کړو؛ خو بیا هم باید په خدای باندی باور وکړو. حتی که موږ د ژوند د تر ټولو نه تیاره وخت کې وو.
له دې پیښو نه وروسته موږ باید څه زده کړو؟ د دې پوښتنې ځواب دا دئ چې موږ باید تر هر څه مخکې د شیطان او بدو شتون په یاد کړو.
له ما څخه تر اوسه په سلګونو ځله پوښتنې شوې چې خدای ولې غم او مصیبت پیدا کړی دی. زه باید ومنم چې د دغه پوښتنې له پاره پوره ځواب نه لرم او حتی خپل ځان ته قناعت نه شم ورکولای؛ خو زه دا هم وایم چې خدای بادشاه دی. هغه د مینې او مهربانۍ او د مصیبت په وخت کې د خواخوږۍ خدای دی. انجیل وایی چې خدای د شیطان جوړونکی نه دی. هغه شیطان د یوه پټ راز په نامه یادوي. د بې انصافۍ پټ راز. د (جریمیا) په نامه د یوه سپیڅلی استازي زړه صحیفه وایی چې د انسان زړه د غولونې یو عامل دی او د دې ناروغۍ علاج هم ناشونی دی؛ خو بیا پوښتي چې څوک کولای شي زړه وپیژني؟ هغه بیا هم پوښتي چې څوک پرې پوهیږي؟ او همدا یو دلیل دی چې موږ خدای ته اړتیا لرو.
د وروستیو پیښو لومړی عبرت یوازې د بې عدالتۍ او بدۍ په هکله نه دی؛ بلکه دوهم عبرت یې دا دی چې موږ یو بل ته اړتیا لرو.
د نیویارک او واشنګټن بریدونه ډیرې لویې بیلګې دي. موږ به هیڅکله خپل زړور اوروژونکي او پولیس او هغه کسان چې خپلو ملګرو او هیوادوالو ته د وینې ورکولو له پاره راغلي وو، هیر نه کړو. دغه شان غمجنې پیښې کولای شوای چې زموږ هیواد په څو برخو وویشي؛ خو برعکس موږ نور هم یو موټی او یوه کورنی شوو. له همدې کبله د هغه کسانو هیلې چې موږ یې ویشلي غوښتو له خاورو سره سمې شوې او دوی په شا وتمبول شول. موږ له پخوا څخه ډیر یو موټی شوي یو. د دې خبرې د ثبوت له پاره زه هغه بیلګه راوړم چې زموږ د کانګرس غړي اوږه په اوږه سره ودریدل او د (خدای دې امریکا وساتي) سندره یې وویله.

دغه پیښنو موږ ته له ځانه سره یوه پیغام راوړی و. په دغه پیغام کې د اوس او راتلونکي له پاره هیله ده؛ خو دا هم منم چې ښایی د دغه پیغام منل په اوس وخت کې زموږ له پاره ستونزمن وي.
هوکې! هیله شته. د اوس له پاره هیله شته او د سبا له پاره هیله شته؛ ځکه زه په دې عقیده یم چې زموږ ولس ته د نوې روحیې ورکولو له پاره نوې پلانونه جوړ شوي.
یو له هغه شیانو څخه چې اوس ورته موږ سخته اړتیا لرو دا ده چې زموږ هیواد له روحي نظره ژوندی شي. موږ په امریکا کې یوه روحي تحریک ته اړتیا لرو. خدای په خپل کلام کې وخت په وخت موږ ته ویلی چې همدا بنده ګان دي چې په خپلو ګناهونو پښیمانه کیږي او بیرته خدای ته راګرځي او په هغه وخت کې به خدای هم په هره لاره چې وي په موږ باندې رحمت وکړي.
خو د راتلونکي له پاره هم ځکه هیله شته چې خدای یې موږ ته وعده راکړې ده. د یوه عیسوي په توګه زه نه یوازې اوسني ژوند ته بلکه راتلونکي ژوند او جنت ته د تلو هیله لرم. د اوسنۍ اونۍ په تیرو څو روځو کې چې څومره کسان له مینځه لاړل، ټول جنتونو ته تللي دي او زه په ډاډ سره ویلای شم چې اوس نه غواړي بیرته راشي. دغه احساس د ستاینې وړ دی. له همدې امله وایم چې زموږ په مینځ کې هغه کسان چې په خدای باندې باور لري، د راتلونکي له پاره هیله هم لری. زه دعا کوم چې ستاسو په زړونو کې دا عقیده نوره هم ټینګه شي.
د تیرو روځو پیښې موږ ته د ژوند زړورتوب او بې ثباتۍ را په یادوي. موږ هیڅ وخت نه پوهیږو چې څه وخت به د ابدیت ژوند پیلوو. زه ویلای شم چې هغه کسان چې د بریدونو په روځ الوتکو ته پورته کیدل او یا یې د نړیوال سوداګریز مرکز په برجونو او د پنتاګون په ودانې کې کار کاوه، په دې نه پوهیدل چې دا به د دوی د ژوند وروستنۍ روځ وي. له همدې امله موږ باید خپله عقیده سمه کړو او همدا اوس ځانونه خدای او د هغه ارادې ته وسپارو.
نن موږ د ملي کلیسا ، دغه له برمه ډکه ودانۍ په هره خوا کې صلیبونه ګورو. زما مخاطبین اوس په دغه ځای کې حاضر عیسویان دي. د صلیب مانا دا ده چې خدای زموږ په ګناهونو او مصیبتونو باندې پوهیږي. د صلیب له لارې خدای موږ ته وایی چې « زه له تاسو سره مینه لرم. زه ستاسو د زړه په غمونو او دردونو پوهیږم؛ خو تاسو بیا هم په ما ګران یاست».

زموږ کیسه له صلیب سره پای ته نه رسیږي. صلیب موږ ته د تراژیدیو او خالی قبر په هکله غږیږي. صلیب موږ ته وایی چې د راتلونکي ژوند له پاره هیله شته؛ ځکه چې عیسیٰ مسیح په شیطان، مرګ او دوزخونو باندې برى موندلی. هوکې، هیله شته.

زه اوس بوډا شوی یم. ما په ټوله نړۍ کې تبلیغ کړی دی او څومره چې بوډا کیږم، همدومره خپلې هغه هیلې ته نژدې کیږم چې څو کاله پخوا مې پیل کړې وه او د نړۍ په هره برخه او څو ژبو کې مې خلکو ته څرګنده کړې ده.

موږ ټولو په ډیره ویره سره ولیدل چې الوتکې څرنګه د نړیوال سوداګریز مرکز د برجونو له شیشو او اوسپنو سره ولګیدې. د نیویارک وران شوي دواړه برجونه چې کلک بنسټ یې درلود، د امریکا د ویاړ او پیداینبت بیلګې وې او اوس باید ووایم چې هوکې په امریکا باندې برید شوی، ودانۍ ورانې شوې او ژوندونه له مینځه تللی دي.

اوس موږ دوه لارې لرو: یا دا چې د یوه ولس په توګه له روحي او فکر نظره ټوټې - ټوټې شو او یا هم دا چې د دې ټولو هڅو او ستونزو تر تیرولو وروسته نور هم ځواکمن شو او یو کلک بنسټ جوړ کړو. زما په آند موږ د دغه بنسټ د بیا جوړولو پروسه پیل کړې ده. دا بنسټ په خدای باندې زموږ باور دی او له همدې کبله اوسنی ناسته جوړه شوې ده چې وښیو چې موږ د تیرو روځو د ویرونکو پیښو غوندې ستونزمن حالات ګاللی شو.

دا اونۍ د اوښکو او غمونو اونۍ وه؛ خو د یوې لویې عقیدې اونۍ هم ورته ویلای شو. زموږ د هیواد په ګوټ - ګوټ او د نړۍ په هره برخه کې کلیسا ګانو د دعا غونډې جوړې کړې دي

زما د نن روځې دعا دا ده چې خدای موږ وساتي او موږ ته په زړونو کې دا عقیده راکړي چې موږ هغه هیڅکله هیر نه کړو او په هغه باندې باور وساتو.

موږ په دې باندې هم پوهیږو چې خدای به ولسمشر او د هغه شا او خوا کسانو ته هوښیاري او زړورتوب ور په برخه کړي. دا به هغه روځ وي چې موږ به یې د بریالیتوب د روځې په توګه په یاد ساتو.

خدای دې تاسو ټول وساتي).

د بيل ګراهام له وينا وروسته ولسمشر بوش د وينا ځای ته لاړ او خپله وينا يې واوروله. د هغه وينا د ده د ځانګړی مرستيال مايکل ګيرسون Michael Gerson ، له خوا جوړه شوې وه چې يو سخت دريځه عيسوی و.
ولسمشر: (همدا اوس موږ د غم د وخت په مينځ کې يو. په تيرو روځو کې زموږ د ولس خلکو ډير زيانونه ګاللي دي او نن موږ د خپل ولس غم او خپګان ښرګندوو. موږ راغلي يو چې د خدای په حضور کې د ورکو او مړو کسانو او هغه خلکو ته چې دوی پرې ګران وو، دعا وکړو.
د سې شنبې په روځ زموږ په هيواد باندې په بې رحمۍ سره يرغل وشو. موږ د اور، ايرو او ويلې شوو وسپنو انځورونه ليدلي دي.
اوس-اوس موږ کولای شو چې د قربانيانو شميره او نومونه ولولو. په نوملړ کې د داسې نارينه او ښځو نومونه شته چې خپله روځ يې د ميز تر شا او يا په هوايی ډګر کې پيل کړه. دوی د ژوند په بوختياوو کې لګيا وو. په نوملړ کې د داسې کسانو نومونه شته چې مړه شوي ؛ د خپل ژوند په وروستيو شيبو کې يې له کور سره اړيکه نيولې او خپلوانو ته يې خپله مينه ښرګنده کړې او ورته ويلي يې دی چې دوی بايد زړور واوسي.
په نوملړ کې د داسې کسانو نومونه شته چې له قاتلينو سره يې جګړه کړې او په زمکه باندې يې د نورې مړينې مخنيوی کړی. هلته د داسې ښځو او نارينه و نومونه شته چې د متحده ايالاتو يونيفورمونه يې اغوستي وو او په خپلو دندو کې مړه شول.
په نوملړ کې د هغه ژغورونکو نومونه شته چې په زينو کې يې پورته منډې وهلې چې نور له اور څخه وژغوري. موږ به دا ټول نومونه ولولو. موږ به د دوی نومونه او د دوی کيسې په ځير واورو په داسې حال کې چې ډير امريکايان به ورته ژاړي.
د مړو کسانو ماشومانو، والدينو، ميړونو او ميرمنو، کورنيو او ملګرو ته موږ د ولس ژور خپګان ښيو او زه دوی ته ډاډ ورکوم او ورته وايم چې تاسو يوازې نه ياست.
له دغه بريدونو څخه يوازې دری روځې تيرې شوې. امريکايان تر اوسه د دغه پيښو له تاريخ سره فاصله لري؛ خو تاريخ ته زموږ مسئوليت لمر غوندې ښرګند دی او هغه دا دی چې موږ به د دغه بريدونو ځواب ورکوو چې دا نړۍ له شيطانانو او بديو څخه پاکه کړو.

دا جګړه موږ ته په پټه، غولونو او وژنو سره راوړل شوې ده. زموږ ولس سوله خوښوونکی اولس دی؛ خو کله یې چې غوسه وپارول شي بیا ډېر ظالم دی. دغه جګړه د نورو په خوښه پیل شوې؛ خو زموږ په خوښه به پای ته رسیږي.
د یوه ولس په توګه زموږ عزم ټینګ دی. زموږ زخمونه تر اوسه ډېر نوی دي او جوړیدل به یې وخت وغواړي او له همدې کبله موږ دعا کولو ته هڅوي. د دغې اونۍ په ډیرو دعاګانو کې لټون او ریښتینولي وه. د نیویارک د سینټ پاټریک په کلیسا کې د سې شنبې په روح یوې ښځې داسې ویل: «زه خدای ته دعا کوم چې موږ ته داسې یوه نښه راوښیی چې هغه تر اوسه شته». نورو هم د خپلو عزیزانو د انځورونو په ګرځولو سره له یوه روغتون څخه تر بل روغتون پورې په تلو کې همداسې دعاګانې کولې.
د خدای د شتون نښې تل هغه نه وي چې موږ پسې ګرځو. یوازې د غم په وخت کې موږ پوهیږو چې زموږ او د خدای اهداف یو ډول نه دي؛ خو په شخصي مصیبتونو کې د خلکو دعاګانې په کورونو او کلیسا ګانو کې اوریدل کیږي.
داسې دعاګانې شته چې له موږ سره د روحې په تیرولو او د شپې په سبا کولو کې مرسته کوي. له موږ سره زموږ د ملګرو او بیګانه وو داسې دعاګانې شته چې د دغه سفر په سر ته رسولو کې موږ ته ځواک راکوي او داسې دعاګانې هم شته چې زموږ اراده او عزم هغه ارادې ته تسلیموي چې له موږ څخه لویه ده.
دا نړۍ خدای له اخلاقی نظره پیدا کړې. غم، مصیبت او کرکه یوازې د یو څه وخت له پاره وي؛ خو ښه والی، یادونه او مینه هیڅ پای نه لري او د ژوند خدای، ټول هغه کسان چې مري او هغه چې د دوي په مړینه خپه وي، ساتي.
ما داسې اوریدلي چې بدمرغي موږ ته خپل ځان راپیژني. که د یوه ولس په سطحه هم همداسې فکر وکړو؛ نو دا خبر سمه ده. د دغه پیښو په دوران کې موږ او ټولې نړۍ دا ولیدل چې امریکایان ډېر سخي او مهربانه، ډاډمن او زړور خلک دي. موږ خپله ملي ښه په نه ستړي کیدونکو ژغورونکو، د وینې ورکوونکو په اوږدو لیکو او په هغه زرګونو کسانو کې ګورو چې د داوطلبانه مرستي له پاره راغلي وو.
همداراز موږ خپل ملي کرکتر د قربانۍ ورکولو په ښکاره عمل کې ګورو. د نړیوال سوداګریز مرکز د ننه، یو کس چې کولای یې شوای خپل ځان وژغوري، تر پایه له خپل ملګري سره پاته شو. یو ګران مذهبي مشر هغه وخت مړ شو چې یوه اوروژونکي ته وروستنۍ مذهبي دعاوې زده کولې. دوه دفتري کارکوونکو

یوه بیګانه معیوبه ښځه 68 پوړه ښکته کړه او ویې ژغورله او د نارینه وو یوې ډلې ټوله شپه له دالاس څخه تر واشنګټن پورې مزل وکړ چې د سوزیدلو ټپیانو له پاره د پوستکي پیوند راوړي.
په دغه او دې شان نورو پیښو کې امریکایانو له یو بل سره ژوره ژمنه او له خپل هیواد سره نه ختمیدونکې مینه ښودلې ده. نن موږ په دې پوهیږو چې فرانکلین روزویلت ولې دغه زړورتوب ته ملی یووالی ویلی و. دا د هرې عقیدې او هر نژاد یووالی دی.
دې یووالي زموږ د کانګرس دواړه جرګې سره یو کړې دي. دا یووالی په ډله ایزو دعاګانو، شمع لګولو او په ویاړ سره د امریکا د جنډې په خوځولو کې ښکاره احساسیږي.
زموږ یووالی د غم په ښودلو او د ټینګ عزم په درلودلو کې دی. د ترهګرۍ په ضد دا یووالي اوس د نړۍ هرې خوا ته د غزیدو په حال کې دی.
امریکا د نیکمرغیو او ښیګڼو هیواد دی؛ خو موږ مصیبتونه هم ګاللي دی. د دغه نړۍ په هر نسل کې داسې دښمنان پیدا شوي چې د بشري خپلواکۍ په خلاف دي. دوی په امریکا باندې ځکه برید کړی چې د خپلواکۍ کور دی او له خپلواکۍ څخه دفاع کوي. باید ووایم چې د خپلواکۍ له پاره چې زموږ پلرونو پخوا کوم بنسټونه ایښي وو، هغه د اوس وخت غوښتنې دي.
د یادونې او دعا په دغه ملی روځ کې موږ له خدای څخه غواړو چې زموږ ولس وساتي او موږ ته د اوسنیو او راتلونکو پیښو سره د مخامخ کیدو جرات او صبر راکړي. موږ دعا کوو چې خدای به هغه کسان چې اوس په غم کې دي آرام کړي. موږ له خدای څخه د دې له پاره چې موږ ته یې ژوند راکړ او د راتلونکي ژوند وعده یې را سره کړې ده، مننه کوو.
لکه څنګه چې موږ ته د خدای له خوا ډاډ راکړل شوی، نه ژوند او نه مړینه، نه ملایکی، نه سیمې، نه ځواک، نه اوسني او نه راتلونکي شیان، نه لوړوالی او نه ټیټوالی، موږ د خدای له مینې څخه نه شي بیلولای. خدای دې هغه کسان وبښي چې مړه شوي او خدای دې موږ ته هوساینه را په برخه کړي او خدای دې زموږ د هېواد لارښونه وکړي.
خدای دې امریکا وساتي).

واشنګټن پوسټ روځپاڼې په راتلونکې روځ د جورج ډبليو بوش په حالت کې د بدلون په هکله داسې تحليلي مطلب خپور کړ: (د امريکا د تاريخ په اوږدو کې مذهبي محافظه کاري د لومړي ځل له پاره سياسی حرکت ګرځېدلی دی. د دغه بدلون سبب د متحده ايالاتو ولسمشر جورج بوش دی او دا هغه لاس ته راوړنه ده چې حتي پخواني ولسمشر ريګن چې د مذهبي محافظه کارانو له خوا بې ځايه ستايل کيده، تر سره نه کړ). له دې سمدلاسه وروسته عيسوي مجلو، ټلويزيونونو او راډيوګانو ولسمشر بوش د دعا په حالت کې ښودلو او کشيشانو د کليسا له منبرونو څخه ويل چې د ولسمشر بوش رهبري يوه نيکمرغي ده او ويېپاڼو خلک د ولسمشر له پاره روژې او دعاګانو ته هڅول.

د سپټمبر د 14 په غرمه د روسيې په شمول د اروپايی اتحاديې د ټولو 43 هيوادونو 800 مليونه اوسيدونکو د متحده ايالاتو د بريدونو د قربانيانو له پاره وير وکړ. د ولسمشر بوش له دعا وروسته د ټولو لويو وچو ډيرو هيوادونو د بريدونو د قربانيانو له پاره د 3 دقيقو چوپتيا مراسم تر سره کړل؛ خو سره له دې دوی د يوې سخت دريځې مشرتابه په ليدلو سره چوپه خوله پاته شول. دا هغه مشرتوب و چې دوی ټول يې د شيطان په وړاندې په تاريخی هڅو کې ښکيل کولو ته وربلل. اوس پوښتنه دا ده چې آيا د ټلويزيوني مبلغينو سياسي او تصوفي ليونتوب ساری لري؟

ځواب دا دی چې حتی روحي ټکان او د مړو قربانيانو له پاره احترام، نه شي کولای دومره سخته مذهبي ليوالتيا او تلوسه تشريح کړي. حتی که دا ومنو چې د روحاني متحده ايالاتو بنسټ د هغه مذهبي ډلګيو له خوا ايښودل شوی چې د بريتانيا له شاهي حکومت څخه تښتيدلی وو او په مذهب کې يې سپينوالي او سادګي غوښتل، بيا هم امکان نه لري چې ټلويزيوني مبلغين د پوځې ستراتيژي جوړونکو ځای ونيسي. د امريکا په تاريخ کې داسې بيلګه نه ليدل کيږي چې امريکايی ولسمشر په کليسا کې د ننه د جګړې اعلان وکړي.

د امريکا د ولسمشر هغه غوښتنه چې پکې د نړۍ له خلکو څخه د دغه روځې لمانځل غوښتل شوي وو، حتی د فرانسې سيکيولار حکومت هم واوريده. د فرانسې ولسمشر ژاک شيراک او د هغه لومړي وزير جاسپين د سپټمبر په 12

داسي يو فرمان لاسليک کړ چې په کې راغلي وو: (په دې توګه د پنج شنبې روځ چې د 2001 کال د سپتمبر له 14 سره سمون خوري، د هغه بريدونو د قربانيانو د يادونې له پاره ملي روځ اعلانيږي چې د سپتمبر په 11 په متحده ايالاتو کې د بريدونو په ترڅ کې له مينځه لاړل). د دې فرمان له لاسليکولو وروسته دوی دواړه له يوې ډلې چارواکو او وزيرانو سره د پاريس امريکايی کليسا ته لاړل او د يادونې په مراسمو کې يې ګډون وکړ. سربيره پر دې دوی په کليسا کې د (خدای دې امريکا وساتي) سندره هم زمزمه کړه. د (خدای دې امريکا وساتي) سندره د دوهمې نړيوالې جګړې په ترڅ کې (آيروين بيرلين) جوړه کړې او له هغه وروسته د يوې رسمي ملي سندرې په توګه وپيژندل شوه.

د دعا دغه مراسم چې د فرمانونو په وسيله تحميل شوي وو، په ليرې او نژدې سيمو کې نانډرئ ولاړې کړې. ځينو مخالفينو دا ټينګار کاوه چې ځنګه امکان لري په امريکا کې د څو زره کسانو د مړينې رتبه له نورو هغو څخه لوړه وه چې د وروستيو عام وژنو په ترڅ کې له مينځه تللي وو او د دوی مړينه هيڅکله په دې ډول نه و لمانځل شوې. دغه موضوع دا مانا درلوده چې مذهبي احساسات بايد د سياست په خوښه استعمال نه شي. ولس دا خبر په دې شرط منلې و چې د دريو دقيقو چوپتيا مانا به دا وي چې کيدای شي شخړې د سولې له لارې حل شي او پرته له دې چې ترهګري د يوې پيښې وسيله وټاکل شي نه دا چې يوازې د امريکا په خاوره کې د قربانيانو له پاره دعا وشي. دا مراسم د دې له پاره نه و جوړ شوي چې د سولې له پاره ډله ايزې هيلې څرګندې کړي؛ بلکه د دې له پاره جوړ شوي و چې د غچ اخيستو له پاره يوه قانوني لاره جوړه کړي.

د متحده ايالاتو په تاريخ کې د دعاګانو شيبو اوس بله بڼه اخيستې وه. متحده ايالات د کليسا د ننه د مذهبي سندرې د غوښتنو په خلاف د جګړې په لور وخوځيدل. واشنګټن پوسټ روځپاڼې هم د 2002 کال د جنوري په 30 د (په کليسا کې د جګړې اعلان او بريدونو ته د بيړني ځواب) تر سرليک لاندې مطلب خپور کړ. کيدای شي له دې موضوع څخه داسې مانا هم واخلو چې د امريکا د وير له مراسمو سره يو ځای ټولې نړئ جګړې ته ودانګل.
اوس راځئ چې پورتني ذکر شوي ټول حقايق په لنډه توګه وګورو او مطلب ترې واخلو:

له پوځي تياريو پرته داسې هيڅ نړيوال تړون نشته چې که د امريکا متحده ايالات په وير کې وي؛ نو نور هيوادونه دې هم د څه وخت له پاره د يادونې د مراسمو په توګه چوپ پاته شي؛ خو سره له دې دغه عمل بيا هم د ناټو NATO د تړون (د شمالي اتلانتيک تړون)، د آنزوس د تړون ANZUS (آستراليا؛ نوی زيلند او متحده ايالات) او د امريکايي هيوادونو د تړون OAS (Organization of American States) تر عملي کيدو آسانه وو. اوس پوښتنه دا ده چې ولې هم د وير مراسم په دې ټولو هيوادونو کې ونيول شول او هم د پورتنيو تړونونو د ژمنو عملي کيدل پيل شول؟
سربيره پر دې، که سم ځير شو نو ګورو چې د فرانسې ولسمشر شيراک او لومړي وزير جاسپين د سپتمبر په 12 نيټه د وير فرمان لاسليک کړ او دا فرمان يوه روغ مخکې له دې صادر شوی چې د متحده اياالتو ولسمشر په نړۍ باندې غږ وکړ چې له دوی سره د خپګان په مراسمو کې ګډون وکړي. دا خبر به هر چا ته د منلو وړ وي چې بايد يوازې لوی ځواکونه وکولای شي چې د دومره لوی خوځښت له پاره د نړۍ په نژدې ټولو هيوادونو باندې فشار واچوي. سربيره پر دې، د داسې لوی سياسي حرکت له پاره بايد يو سياسي هدف هم وي او هغه هدف دا و چې امريکايي چارواکو، پيښو ته د بلې بڼې په ورکولو سره غوښتل، مذهبي احساسات د سياسي ګټو له پاره استعمال کړي او که وروسته له هغه کومه پوښتنه را پورته شوې وای؛ نو دوی به ورته مقدساتو ته د سپکاوي په سترګه کتل.

په نړيواله کچه د وير د مراسمو د تحميل پلان هم مخکې له مخکې د 2001 کال په اکتوبر مياشت کې په پټه توګه جوړ شوی و. په پنتاګون کې د ستراتيژيک نفوذ تر نامه لاندې اداره له همدې امله جوړه شوې وه او د دغه ادارې مشري، جنرال سايمن پيتی وورډن Gen. Simon Pete Worden کوله چې پخوا د متحده اياالتو د فضايي قوماندانۍ مشر تير شوی و. د يادونې وړ ده چې د دغه ادارې جوړيدل د متحده اياالتو د وسلوال پوځ د ځيرنو پايله وه . لوستونکي کولای شي چې د دې ادارې په اړه زيات معلومات د متحده اياالتو د بهرنيو چارو د وزارت د نړيوالو معلوماتو د پروګرامونو په ويبپاڼه (http://www.state.gov/r/iip) کې ولولي. د نړيوالو معلوماتو د پروګرامونو اداره، د براد واردز د پوځي معلوماتو له نړيوالې ډلې (Col. Brad Ward's International Military

(Information Group) سره یو ځای د امریکا غږ راډیو پروګرامونه څاري او دنده یې دا ده چې په دې توګه د عامه خلکو او د نړۍ د هیوادونو په ځانګړې ډول لویدیځو هیوادونو نظریې بدلې او د ځان په ګټه وکاروي.

اووم څپرکی:
لوی خواکونه

د سپټمبر په 14 نیټه د متحده ایالاتو کانګرس، ولسمشر بوش ته اجازه ورکړه چې د دوی په وینا د هغه هیوادونو، ډلو او یا کسانو په وړاندې اړین ګامونه پورته کړي چې د ده په فکر، د سپټمبر په 11 نیټه یې په متحده ایالاتو باندې د برید پلان جوړ کړی و او یا یې له برید کوونکو ترهګرو سره مرسته کړې وه، چې په راتلونکي کې د متحده ایالاتو په وړاندې د دغسې هیوادونو، ډلو او یا کسانو له خوا د بریدونو مخنیوی وشي.

دغه پریکړه د کانګرس د دواړو جرګو لخوا، پرته له دې چې بحث پرې وشي، په پوره اتفاق وشوه؛ خو د کالیفورنیا د ایالت او د دیموکرات ګوند استازې باربارا لي Barbara Lee د دغه پریکړې په خلاف رایه ورکړه. دغه میرمنې وروسته په خپله یوه لیکنه کې چې د «ولې ما د هغه پریکړې په خلاف رایه ورکړه چې له زور څخه باید کار واخیستل شي) تر سرلیک لاندې خپره شوه، د خپلې رایې د نه ورکولو په هکله معلومات ورکړل. پریکړه داسې لیکل شوې وه چې ولسمشر بوش ته یې د ترهګرو ډلو په وړاندې د غبرګون په ښودلو کې ډیره خپلواکي ورکوله؛ خو په پریکړه کې دې خبرې ته هم اشاره شوې وه چې د کانګرس پریکړه به د کوم هیواد په وړاندې د برید په مانا نه وي او ولسمشر بوش باید په کوم بهرني هیواد باندې تر هر ډول برید د مخه کانګرس خبر کړي.

ولسمشر بوش د لومړنیو ګامونو د پورته کولو له پاره، له کانګرس څخه وغوښتل چې د شل میلیارده ډالرو یوه ځانګړې بودجه تصویب کړي؛ خو د کانګرس دواړو قانون جوړونکو جرګو د هیوادپالنې د یوه خاص احساس په درلودلو سره د پیسو پورتنی شمیره دوه ځله اوچته کړه او له پنځه ساعته بحث وروسته یې د 40 میلیارده ډالرو بودجه تصویب کړه.

په دې سربیره، ولسمشر بوش د 2001 کال د سپټمبر په 14 د یوه خاص فرمان د صادرولو په ترڅ کې د 50000 ذخیروي پوځونو د تیارسئ او خوځښت امر وکړ. د دفاع وزیر رمسفیلد سمدلاسه امر وکړ چې 35500 کسان (10000 پلی پوځ، 13000 هوایی ځواک، 3000 سمندري ځواک، 7500 ځانګړي سمندري پوځ یا مرینز Marines او 2000 ساحلي ګارد) باید ژر تر ژره دندو ته حاضر شي. په دومره لویه پیمانه خوځښت یوازې د فارس د خلیج په جګړه کې لیدل شوی و؛ خو توپیر یوازې دومره و چې په هغه جګړه کې متحده ایالاتو، له پورتنی شمیرې څخه 5000 زیات عسکر سیمې ته استولي و.
د 2001 کال د سپټمبر په 20 نیټه، بوش د کانګرس دواړو جرګو ته وینا واوروله او له دوی سره یې بشپړې خبرې وکړې. له ده سره د وینا په وخت کې د بریتانیا د لومړي وزیر توني بلیر په شان نور پیژندل شوي کسان هم ناست وو. ولسمشر بوش د همدې وینا په ترڅ کې اسامه بن لادن او په هغه پورې تړلې ډله په رسمي توګه د بریدونو په سر ته رسولو تورنه کړه او په افغانستان کې یې د طالبانو رژیم ته خپل وروستي شرطونه په لاندې ډول وړاندې کړل:

- د القاعدې ډلې مشر چې ستاسو په خاوره کې پټ دی، باید د متحده ایالاتو چارواکو ته وسپارل شي. (د کانګرس غړو لاسونه وپړکول)
- د امریکایی اتباعو په شمول، ټول بهرني اتباع چې ستاسو لخوا په ناقانونه توګه بندي شوي، باید خوشي شي.
- تاسو باید په خپله خاوره کې بهرنی خبریالان، دیپلوماتان او مرستندویان وساتئ .
- په افغانستان کې د ننه، د ترهګرو د زده کړې کمپونه باید ژر تر ژره په دایمی توګه وتړل شي او هر ترهګر او د هغوی په ډله کې شامل کسان باید مربوطه چارواکو ته معرفي او تسلیم شي. (د کانګرس غړو بیا لاسوهنه وپړکول).
- متحده ایالاتو ته باید پوره اجازه ورکړل شي چې د ترهګرو د زده کړې کمپونو ته ننوزي، چې ډاډه شي چې دا کمپونه په رښتیا هم تړل شوي دي.
- موږ حاضر نه یو چې د پورتنیو شرطونو په اړه له چا سره خبرې اترې او بحث وکړو. (د کانګرس غړو بیا چک چکې وکړې).

- طالبان باید ژر تر ژره زموږ په شرطونو عمل وکړی. دوی باید ترهګر موږ ته وسپاري او که نه د دواړو پای به یو ډول وي.

ولسمشر بوش د همدې وینا پر مهال د هیواد د امنیت Homeland Security په نامه د یوې نوې ادارې د جوړیدو خبر ورکړ چې د کابینې په سطحه واکونه یې درلودل او ده ته یې راپور ورکاوه. د ده د څرګندونو پر بنسټ دې ادارې باید د ترهګرۍ په وړاندې د هیواد د ساتنې په موخه ټوله ملي ستراتیژئ څارلې او عملی کړی . ده همدا راز د سمندري ځواکونو پخوانی غړی او د پنسلوانیا ایالت پخوانی والي ټام ریج Tom Ridge د دغه ادارې د مشر په توګه ونوماوه.
ولسمشر بوش کانګرس ته د وینا پر مهال د پټې دفاع د میکانیزم د لا ځواکمن کیدو په موخه نورې پریکړې هم وکړې. دې موضوع ته د دفاع وزیر رمسفیلد، له بریدونو یوه روځ وروسته یعنې د سپتمبر په 12 نیټه، د یوه خبري کانفرانس په ترڅ کې اشاره کړې وه.
د اکتوبر په 2 نیټه د دفاع وزارت دوهم لوړپوړی چارواکی چې پیټې آلدریج Pete Aldridgeنومیده، ټولو هغه کمپنیو ته چې نوموړي وزارت ته یې کار کاوه او لوژیستیکی آسانتیاوې یې ورته برابرولې، لیک واستاوه. په لیک کې دوی ته ویل شوي و چې د پټې دفاع ټول پلانونه به د دوی په سوداګریزو فعالیتونو پورې تړلی وي او دوی یې پوهولي و چې د دوی په واسطه حتی ډیر کوچني معلومات هم چې بهر ته ووزي، کولای شي چې په لویه پیمانه د دفاع وزارت کړنې او پریکړې ټولو ته بربنډې کړي. له همدې امله دوی ته سپارښتنه شوې وه چې محتاط واوسي.

د اکتوبر په 4 نیټه د متحده ایالاتو د هوایی ځواک اداري او لوژیستیکی مرستیال ډارلین ډرویون Darlene Druyun، د هوایی ځواک ټولو رسونکو او معامله کوونکو ته بریښنا لیکونه واستول او له دوی څخه یې وغوښتل چې د آلدریج لیک ښکاره کړي. ده په بریښنا لیک کې دې ټکي ته اشاره کړې وه چې رسوونکي او معامله ګر شرکتونه باید ټول لاسلیک شوي او راتلونکي تړونونه له رسنیو څخه پټ وساتي. دغه بندیز د متحده ایالاتو د ننه او په هغه بهرنیو ملکونو کې چې نوموړو شرکتونو پکې غونډې جوړولې، د عمل وړ وو.

د اکتوبر په 5 نیټه، ولسمشر بوش د اساسي قانون د پریکړو په خلاف د خپلې کابینې ګڼ شمیر وزیرانو ته امر وکړ چې مقننه څواک ته د معلوماتو له ورکولو ډډه وکړي.

د اکتوبر په 18 نیټه د دفاع وزارت مرستیال پال والفویتز Paul Wolfowitz د نوموړي وزارت د ټولو ادارو مشرانو ته لیکونه واستول چې په نورو کارکوونکو یې وویشي. په لیک کې داسې راغلي و:
(دا ډیره ضروري ده چې د دفاع وزارت کارکوونکي او د هغه ادارو او شرکتونو کارکوونکي چې د دفاع له وزارت سره د کارونو په سر ته رسولو کې مرسته کوي، د هغه معلوماتو په شریکولو کې له ډیر احتیاط څخه کار واخلي چې د دغه وزارت له کار سره تړاو لري. دا مهمه نه ده چې دوی څه دنده سر ته رسوي. تاسو باید په عامه ځایونو کې د خپلې دندې په اړه خبرې ونکړئ او دا هم ضروري ده چې د اړیکو د نیولو له پاره له خوندي لیکو څخه کار واخیستل شي. پټ او مهم معلومات باید یوازې د غوښتنې په وخت کې په یوه داسې ځای کې چې له مخکې ټاکل شوي وي، له هغه کسانو سره شریک شي چې له ځان سره امنیتي اسناد ولري. دا هم باید وکتل شي چې مقابل لوری ولې د معلوماتو غوښتنه کوي. هغه معلومات هم چې ښایی د پټولو وړ نه دي، باید کلک وساتل شي؛ ځکه کیدای شي چې حساسې پایلې ولري. ټول هغه معلومات چې موږ یې د دفاع وزارت د عملیاتو له پاره کاروو، باید د هغوی د حساسیت له امله، په عام ډول څرګند نه شي. بیا هم په ټینګار سره وایو چې رسمی معلومات باید د دفاع وزارت له کارکوونکو پرته له بل هیچا سره شریک نه شي).

په همدې وخت کې فدرالي چارواکو داسې پلانونه تر لاس لاندې نیولي وو چې د بریدونو په هکله د څیړنو پېټوالی، ټینګ وساتي. ځینې پلانونه د بیلګې په توګه په لاندې ډول وو:

- د سپټمبر په 11 اف بی آی FBI له ټولو هوایی کرښو څخه وغوښتل چې له رسنیو سره له خبرو ډډه وکړي. دا موضوع زموږ دا شک نور هم ډیروی چې د الوتکو ټولې څوکۍ ډکې نه وې او د مساپرو په نوملړ کې د تښتوونکو نومونه نه وو.

- په همدې شپه د اف بی آی FBI مامورين د جولز Gules او ګيدې Gede (هغه دوه ورونه چې له برجونو سره د الوتکو د ټکر په وخت کې يې د هغوی فلم اخيستی وو) کور ته لاړل او د دوی هغه پنځه ساعته فلم يې ترينه ضبط کړ چې دوی د برجونو د ننه او بهر ډک کړی و.
- د دغه فلم يوازې شپږ دقيقې يعنې هغه برخه بيرته دوی ته ورکړل شوه چې پکې له برجونو سره د الوتکو ټکر ښودل شوی و. له همدې امله هغه سند چې د برجونو د نسکوريدو دليل يې درلود، د چارواکو له لوري ليرې او پټ شو.
- همدا راز اف بی آی FBI د اوديګو Odigo شرکت ته هم خبرداري ورکړې و چې له رسنيو سره هيڅ ډول اړيکه ونه نيسي. ښايی هغه پيغامونه چې د اوديګو کمپنۍ ته د بريدونو د کيدو په هکله رسيدلي و، زموږ د دلايلو د لا ښه کيدو له پاره ګټور وي او ښايی د هغې پر بنسټ په دواړو برجونو کې د مرګ ژوبلې شميره کمه شوې وای؛ خو له بده مرغه چې هغه هم له مينځه تللي و.
- پوځ هم په همدې ډول د خپلو کارکوونکو او رسنيو تر مينځ په اړيکو باندې بنديز ولګاوه، چې خبريالان و نه شي کړای د جټ الوتکو له پيلوټانو او د بارکديل Barksdale او اوفوت Offutt د هوايی ډګرونو له کارکوونکو سره مرکې وکړي.
- د امريکا د وکيلانو ټولنه چې کولای يې شوای د زيانونو، مرګ ژوبلې او تاوان دعواوې وکړي او د بريدونو تر شا دولتي رازونه روښانه کړي، اعلان وکړ چې هر هغه وکيل به له خپلې ټولنې څخه وباسی چې د قربانيانو د کورنيو په استازيتوب دعوا وکړي. دغه بنديز يوازې د شپږو مياشتو له پاره د اجرا وړ و او وروسته له دومره وخت څخه طبي پوهان نه شي کولای د مړ شوي کس په هکله څيړنې وکړي.
- ولسمشر بوش شخصاً د کانګرس له غړو سره اړيکې نيولې وې او له دوی څخه يې غوښتي و چې د سپتمبر د 11 د پيښو په هکله له څيړنو څخه لاس واخلي، ځکه کيدای شي له دې سره ملي امنيت ته ګواښ پيښ شي. کانګرس هم له دې کبله چې خوځښت وښيی او ځان و نه شرموي، د يوې ګډ څيړنيز پلاوی د جوړيدو پريکړه وکړه چې د سپتمبر د 11 نيټې امنيتي پلانونه وګوري او په راتلونکي کې د دغسې پيښو د کيدو مخنيوی وکړي.

د اکتوبر په 10 نیټه د ملي امنیت مشاورې کاندولیزا رایس Condoleeza Rice د ټولو لویو ټلویزیوني چینلونو (سي اِن اِن CNN، سی بی اِس CBS، فاکس نیوز FOX NEWS، اِم اِس اِن بي سي MSNBC او اِن بی سی NBC) مشران سپینې ماڼۍ ته وغوښتل چې دوی خپلو لویو مسئولیتونو ته متوجه کړي او دوی ته یې وویل چې که رسنۍ غواړي خپلواکي ولري؛ نو باید د دولت له خوښې سره سم خپرونې وکړي او داسې معلومات خپاره نه کړي چې د امریکایی ولس ژوند ته خطر پیښ کړي.

چاپي رسنیو ته هم د دولت خبرتیا په ښه توګه واورول شوه. آن تر دې چې د تکزاس سن سیټي Texas Sun City روځپاڼې مسئول (ران ګوتینګ) او د ډیلي کوریر Daily Courier روځپاڼې مسئول (ډان ګوتري) چې د ولسمشر بوش منتقدین وو، له دندو ګوښه شول او یا یې روځپاڼې له مالي نظره لوټ او تالا شوې.
بالاخره، له دریو اوونیو بحث وروسته کانګرس پریکړه وکړه چې د ترهګرۍ په مخنیوي او د هغې د له مینځه وړلو له پاره د اړو مرستو په برابرولو سره، امریکا یو موټی او ځواکمنه کړي. د متحده ایالاتو دغه ځانګړی مقننه قوې د څلورو کلونو له پاره، د څو ډوله بنسټ پاله مدني آزادي غوښتونکو ټولنو د کار د ځنډولو امر وکړ چې د بوش ادارې ته د ترهګرۍ په ضد پیل شوې جګړه کې فرصت په لاس ورکړي. دا هیڅوک هم له پامه نه شي غورځولای چې د څلورو کلونو په دې موده کې د بوش د ادارې واکمني او د هغه د بیا ولسمشر کیدو له پاره د ټاکنو موده شامله وه. کانګرس ترهګرۍ او له ترهګرۍ سره مرسته کوونکو ته د یوه سخت تعریف په ورکولو د هغوی ځپل پیل کړل. د دوی د دغو کړنو له مخې د بریتانیا په زندانونو کې د آیرلند د جمهوري غوښتونکی پوځ یا آی آر اې IRA د اسیرو جنګیالیو د کورنیو له پاره پیسې ټولول، له دې وروسته یو جرم ګڼل کیده. دوی د شکمنو ترهګرو د نیولو په موخه، د ټاکل شوي وخت موده یوه اوونۍ نوره هم زیاته کړه. د پوښتنو ګرویږنو په موخه، شکمن کسان (پرته له هیڅ دلیل څخه او پرته له دې چې له ترهګرۍ سره اړیکې ولري) تر شپږو میاشتو پورې په بند کې پټ ساتل کیدای شوای او که لوی څارنوال فکر کړئ وای چې دا کسان ملی امنیت، د ټولنې او یا کسانو خوندیتوب ته ګواښ پیښوي؛ نو دا

موده تر نامعلوم وخت پورې ډېرېدلای شوای. له پریکړې سمدلاسه وروسته 1200 کډوال د نامعلومې موده له پاره او پرته له دې چې په کوم جرم تورن پېژندل شوي وي، توقیف شول. په متحده ایالاتو کې د بهرنیو هیوادونو قنسولګریو له خپلو اتباعو څخه د اساسي حقونو د بیرته اخیستلو دا عمل وغانده او په نیویارک کې د پاکستان قنسولګرۍ د بیلګې په توګه داسې څرګندونې وکړې:
(په ډېرو مواردو کې موږ ته د خپلو نیول شوو اتباعو نومونه نه دي ویل شوي او له دې څخه هم خبر نه یو چې دوی په کوم ځای کې او په کوم تور نیول شوي. د متحده ایالاتو چارواکو تر اوسه موږ ته دا هم نه دي ویلي چې دغه شان څومره کسان نیول شوي دي؟ امنیتي چارواکو زموږ په اتباعو باندې فشار اچولی چې د خپل هیواد له قنسولګریو او وکیلانو سره اړیکه و نه نیسي. دا زموږ له پاره د نه منلو وړ ده).

دې وطن پاله پریکړې اف بی آی FBI ته دا اجازه ورکړه چې د محکمې له حکم پرته ، د خلکو اړیکې کنټرول کړي. د متحده ایالاتو دیموکرات ګوند هم د دغه پریکړې ملاتړ کړی و. اف بی آی FBI حتی کولای شوای د بهرنیو اتباعو تر مینځ او د بهرنیو هیوادونو تر مینځ هغې اړیکې کنټرول کړي چې د انټرنټ په واسطه د امریکا له خاورې تیریدې.

د اکتوبر په 31 نیټه د عدلیې وزارت، له توقیف شوو کسانو څخه دا حق هم واخیست چې له خپلو وکیلانو سره خبرې اترې وکړي؛ ځکه د پریکړې له مخې چارواکو کولای شوای چې د وکیل او توقیف شوی کس تر مینځ خبرو ته غوږ ونیسي او بیا هماغه خبرې اترې د شکمن کس د محاکمې له پاره وکاروي. له همدې امله وکیل نه شوای کولای د خپل موکل دفاعیه جوړه کړي.

د نومبر په 31 نیټه ولسمشر بوش امر وکړ چې هغه بهرنیان به چې د ترهګرۍ شک پرې کیده، د القاعده ډلې پخواني او اوسني غړي او هغه کسان چې په بې خبرۍ یې له دوی سره د بریدونو په سر ته رسولو کې مرسته کړې وه، په فدرالو او حتی نظامي محکمو کې نه بلکه د یوه نظامي کمیسیون له خوا محاکمه کیږي. دا کمیسیونونه په خپلسره توګه د دفاع وزیر پواسطه جوړېدلای شوای او د ځان له

پاره يې خپله ځانګړې تګلاره درلوده. د دوی ځينې ځانګړتياوې په لاندې ډول وې:

- د دوی غونډې د بندو دروازو تر شا او په پټو ځايونو کې،جوړېدای شوای.
- نوموړو نظامي قاضيانو د ولسمشر له فرمان سره سم دا حق درلود چې نيول شوی کس ته خپل شته شواهد ونه ښيي.
- پريکړې به له دريو څخه د دوو برخو په اکثريت نيول کيدې. (د نړيوالو نورمونه پر بنسټ، د جنايي پيښو پريکړې بايد د ټولو په خوښه وشي).

په همدې روځ د عدليې وزارت، په متحده ايالاتو کې استوګن د ختيځوهېوادونو ۵۰۰۰ کسان ونيول. په دغه شميره کې نژدې ټول کسان قانونی مهاجر وو او داسې هيڅ جرم يې سر ته نه وو رسولی چې د پوښتنو ګرويږنو وړ وي.

د متحده ايالاتو د بهرنيو چارو وزارت، د ترهګرۍ ضد کميټې په مرسته چې د ملګرو ملتونو د 1373 شميرې فرمان په واسطه د سپتمبر په 28 جوړه شوې وه، خپلو هغه متحدينو ته چې د ملګرو ملتونو غړيتوب يې درلود امر وکړ، چې همدا شان قوانين جوړ کړي. په همدې روځ د نړۍ 55 هيوادونو، د امريکا د متحده ايالاتو له هيوادپاله پريکړې سره سم، ګامونه واخيستل. د دغه قوانينو د جوړولو مانا دا نه وه چې ولس او خلک له ترهګرۍ څخه خوندي وساتل شي، بلکه هدف يې دا و چې امريکايی پوليسو ته اجازه ورکړل شي چې خپل د فعاليت کړۍ د نړۍ نورو برخو ته هم خپره کړي. که په لنډه توګه وګورو د دغه ټولو کړنو هدف دا و چې د ترهګرۍ تر نامه لاندې کيسه نوره هم اوږده شي. د رسنيو آزادي محدوده شي او امنيتي چارواکو ته دا اجازه ورکړل شي چې د قضائيه قوې له امر پرته د خلکو اړيکو ته غوږ ونيسي. لانديني هيوادونه د بيلګې په توګه له هغه لومړنيو هېوادونو څخه وو چې د امريکا له دې فرمان څخه يې پيروي وکړه:

1:- د بريتانيا د ترهګرۍ ضد قانون، دولت ته دا اجازه ورکړه چې د محکمې له حکم پرته شکمن کسان بندي کړي؛ خو دې قانون په خپل ذات کې د اروپا د بشري حقونو له تړون سره تضاد درلود.

2:- د کانادا د ترهګرۍ ضد قانون خبريالان دې ته اړ کول چې خپلې خبري سرچيني قاضيانو ته څرګندې کړي او که نه نو له قيد سره به مخامخ شوي وای.

3:- په جرمني کې استخباراتي مامورينو ته قضايي واک ورکړل شو چې له ځانه د پوليسو يو سياسي ځواک جوړ کړي.
4:- په ايټاليا کې پټو استخباراتي مامورينو ته دا واک ورکړل شو چې له هيواد څخه د دفاع په موخه، د هيواد د ننه هر ډول تيری کولای شي. پرته له دې چې وروسته ملامت وپيژندل شي.

په پای کې د متحده ايالاتو د بهرنيو چارو وزير کولن پاول، اروپايي هيوادونو ته په سفر لاړ، چې دا يقيني کړي چې په راتلونکي کې د اروپا پوليس بايد خپل ټول معلومات په نيغه او پرته له تشريفاتو، اف بی آی FBI ته وليږي او په همدې موخه يې د اروپا د پوليسو په ټولو دفترونو باندې د اف بی آی FBI آنتونه ولګول.

په همدې اړه د نيويارک د کتابونو د بيا کتنې يوې نامتو ادارې داسې ليکلي و: (د سپټمبر له 11 وروسته، د متحده ايالاتو دولت داسې قوانين او تګلارې جوړې کړې دي چې د دغه هيواد له پخوانيو تګلارو سره په ټکر کې دي او هيڅ يې هم له دې مخکې فکر نه شو کولای).

امريکايي چارواکو په خپله وطن پاله جذبه کې، هغه هيواد چې د بيان په آزادۍ او سياسي رونوالي باندې مشهور و، په داسې يو هيواد بدل کړ چې يوازې خپله نظريه ورته درنه وه او پټ دفاعي پلانونه يې د ټولنې په هره برخه کې عملي کېدای شوای.
د سپټمبر د 11 نيټې د پيښو په اړه د چارواکو څرګندونو و نه شو کړای چې له دې بدلون څخه دفاع وکړي. که دا رښتيا وه چې د دوی دښمنان، دافغانستان په غارونو کې ميشت، يوه ډله بدمرغه او بې وزله کسان وو؛ نو دوی بيا ولې د پنټاګون په زړه کې د دوو ملګرو کارکوونکو تر مينځ له خبرو څخه ويريدل؟ موږ څنګه کولای شو دا ومنو چې د ترهګرو يوه کوچنۍ ډله کولای شي چې د وسلو د معاملو په هکله معلومات ټول کړي او د هغې په واسطه د امريکا د پوځ په پلانونو باندې ځان وپوهوي؟ ولې بايد د ادارو عادي کارونه وځنډول شي، وکيل و نه شي کړای چې له خپل موکل سره وګوري، محکمې د بندو دروازو تر شا جوړې شي او د ولسواکۍ د پلي کولو له پاره د اړينو معلوماتو ټول ممنوع اعلام شي؟

که د چارواکو دا ادعا رښتیا وي چې بریدونه د بهرنیو ترهګرو په واسطه سر ته رسیدلي وو؛ نو بیا ولې د کانګرس او رسنیو په واسطه د پلټنو او څیړنو مخنیوی وشو؟

آیا دا ټولې پیښې د یوه هغه سیاسي بدلون له پاره نه وې تر سره شوې چې د سپټمبر له 11 نیټې څخه مخکې طرحه شوې وې؟ د متحده ایالاتو استبخاراتي ادارې (سي آی اې CIA) له تیرې نیمې پیړۍ څخه را پدیخوا هڅه کوی چې داسې یوه لایحه جوړه کړي چې د هغې په واسطه رسنۍ و نه شي کړای د دولت چارې وپلټي او هر هغه خبریال او یا چارواکی چې د دغه قانون د ماتولو هڅه وکړي، مجرم وپیژني. د 2000 کال په نومبر کې د سنا یو ډیر ارتجاعي سناتور چې (ریچارد شیلبي Sen. Richard Shelby) نومیده او په سنا کې یې د استخباراتي کمیټې مشري په غاړه درلوده، د امنیت رسمي لایحه پاس کړه؛ خو د ولسمشر بیل کلینټون په واسطه بیرته رد (ویټو) شوه. شیلبی همدا کار د 2001 کال په اګست کې بیا تکرار کړ او هیله مند و چې ولسمشر بوش به دا لایحه تصویب کړي. لایحه لا په کمیټه کې وه چې بریدونه وشول او بیا د همدې لایحې ځینې برخې د 2001 کال د سپټمبر په 13 نیټه د استخباراتو د قانون په لایحه کې شامل کړای شوې. د عدلیې وزیر او لوی څارنوال (آشروف) ژر تر ژره یوې ځانګړی ډلې ته دنده وسپارله چې وګوري څنګه د معلوماتو د وتلو مخنیوی وکړي ؟ نوموړې ډلې باید خپل راپور شپږ میاشتې وروسته لوړپوړو چارواکو ته سپارلی وای. په همدې وخت کې له دولتي ویبپاڼو څخه ټول عامه معلومات پاک شول؛ ځکه د چارواکو د څرګندونو پر بنسټ د دې ویره وه چې ترهګر به له هغه معلوماتو څخه پټ دولتي رازونه پیدا کړي.

سربیره پر دې د عدالت قوه، د کانګرس د پلټنو کمیټې او رسنۍ چې ټول په حقیقت کې یو ډول مخالف ځواکونه شمیرل کیږي، خنثی حالت ته اړول شوي وو او اجرائیوي ادارو ته داسې واکونه ورکړل شوي وو چې دوی ته یې په کورني سیاست کې د لاسوهنې اجازه ورکوله. دا ټول هغه څه وو چې سی آی اې CIA او وسله والو ځواکونو په نورو سیمو کې آزمویلي وو.

د کورني امنیت د اداري جوړیدل چې د سپتمبر په 20 نیټه د ولسمشر بوش له خوا کانګرس ته اعلان شوې و، په حقیقت کې د اکتوبر تر 8 نیټې پورې عملي نه شو. د دغه ځنډ لامل د حالاتو بدلون نه بلکه د امریکا د دولت په میکانیزم کې د ژورو اصلاحاتو راوستل و. امریکایی اداري پریکړه وکړه چې له همدې نیټې وروسته به د کورني او بهرني امنیت تر منځ توپیر ساتل کیږي. د کورني امنیت د اداري مشري د ټام ریدجز او د ملی امنیت د مشاورې (کاندولیزا رایس) په غاړه وه؛ خو دوی هر یو بیا د یوې ځانګړی ځانګې مشران هم پاته شول. په دې مانا چې د کورني امنیت د اداري د ځانګې مشري د (ټام ریدجز) او د ملي امنیت د ځانګې مشري د (کاندولیزا رایس) په غاړه و؛ خو په ځینو برخو کې دوی په ګډه کار کاوه. همدارنګه ولسمشر بوش د ملي امنیت د مشاوریت له پاره یو مرستیال یا فرعی کس ونوماوه چې د ترهګرۍ ضد عملیات یې هم په غاړه و. دغه کس په یوه وخت کې د (کاندولیزا رایس) تر لاس لاندې هم کار کاوه او د (ټام ریدجز) په نه شتون کې د هغه ځای ناستی هم و. دغه ډیره مهمه څوکۍ جنرال (واین ډانینګ Gen. Wayne A. Downing)ته ورکړل شوه. نورو رتبو ته په کتنې سره، د جنرال ډانینګ رتبه مهمه ښکاریده؛ ځکه چې دی د ځانګړو عملیاتو په قوماندانۍ کې د (شا ته پاته شبکې) (Stay-behind Network) د مدیر په توګه ټاکل شوی و. د یادونې وړ ده چې د شاته پاته شبکه د پټو استخباراتي ادارو تر ټولو پټه اداره ده. دا اداره د خپلواکۍ یا لیبریشن Liberation په وختونو کې جوړه شوې وه او دنده یې دا وه چې د نازي رژیم مامورین به یې د کمونیزم د پرمختګ په وړاندې کارول. نوموړې اداره د دیموکراټو ټاکنو د سمبالولو په موخه د لویو سیاسي څیرو په منځ کې په نفوذ باندې مشهوره وه. د بیلګې په توګه د ایټالیا د هیواد (شاته پاته) څانګه د عامه خلکو په منځ کې د ګلادیو په نامه یادیږي.

د جنرال (واین ډانینګ) یوه دنده هم له همدې امله دا وه چې د شوراګانو او د نفوذ د ستراتیژیکې اداري تر منځ چې د عامه ولس او بهرنیو دولتونو د مفکورو د بدلون دنده یې په غاړه وه، اړیکې وساتي.

د کورني امنیت اداري د ځواکونو د انسجام لوی مسولیت په خپل لاس کې اخیستی و او د وخت په تیریدو سره د هغه د ډیریدو ګڼنه (احتمالی) هم شته وه. په هغه

وخت کې د دې خبرې وړاندوینه ناشونې وه چې آیا دا اداره به وکولای شي په دوهمه نړیواله جګړه کې د جګړې د تیاریو د ادارې په شان او یا د مخدره توکو د کنټرول د ملي ادارې په شان رول ولوبوي که نه؟ د یادونې وړ ده چې د مخدره توکو د کنټرول ملي اداره په لاتینه امریکا کې نظامي عملیات څاري. په هر حال موږ ولیدل چې ملکي ژوند په یو وار د پوځي ځواک او استخباراتي ادارو تر ولکې لاندې راوستل شو.

تاریخ او تاریخ لیکونکی به د دې خبرې شاهد وي چې د 2000 کال د نومبر او د 2002 کال د فبرورۍ د میاشتو په مینځ کې هغه ولسواکۍ چې د خپلواکۍ د اعلان د جوړونکو او د متحده ایالاتو د اساسي قانون په واسطه نړۍ ته پیژندل شوې وه، په واقعي توګه پای ته ورسیده او د ولسواکۍ په له مینځه تلو سره یو امریکایی فاشیست روحاني هیواد وزیږید.

دریمه برخه: د امپراتورۍ د بریدونو پیل

اتم څپرکی: دا د بن لادن کار دئ!

د سپتمبر د 11 نیټې په سهار په داسې حال کې چې د سی ان ان CNN ټلویزیوني چینل د نیویارک د برجونو د اور د لمبو انځورونه خپرول او نړۍ لا هم د تصادف او برید تر مینځ توپیر نه شو کولای، د نوموړي چینل مبصرینو په پیبنه کې د اسامه بن لادن د لاس په شتون په تبصرو پیل وکړ. د وخت په تیریدو سره دا احتمالی په داسې توګه په عامو خلکو تحمیل شو چې د دوی له پاره همدا یو واضح دلیل د منلو وړ و. د دوی په آند دغه ډول وحشي بریدونه یوازې د اسامه بن لادن په واسطه چې له مدني نړۍ څخه رټل شوی و، د لویدیځ په وړاندې یې بې ځایه کرکه درلوده او لاسونه یې په وینو سره وو، تر سره شوي و. د اسامه بن لادن په نامه دغه لیونی کس له وړاندې د متحده ایالاتو د ولس د دښمن په توګه نړۍ ته پیژندل شوی وو. دغه اوازې رسنیو ته د په اصطلاح د پوهو او یا څیړنو ته د نژدې سرچینو له خوا په پټه ورکول شوې وې. دې مفکورې هغه وخت ځانته رسمي بڼه غوره کړه چې (کولن پاول) اسامه بن لادن د شکمن په توګه یاد کړ او کله چې ولسمشر بوش، اسامه بن لادن د بریدونو د اصلي عامل په توګه معرفي

کړ؛ نو دا مفکوره یو اصل شو. په لومړیو کې د ولس له خوا دا تورونه په ټولیزه توګه و نه منل شول. په همدې روڅو کې امریکایی چارواکو د اسامه بن لادن داسې یوه ویډیو خپره کړه چې د دوی په آند د اعتراف مانا یې ورکوله.

اسامه بن لادن د شیخ محمد بن لادن له 54 اولادونو څخه دی چې په 1931 کې یې د سعودي بن لادن د ډلې Saudi Binladen Group – SBG بنسټ کیښود، (ګڼ شمیر سرچینو د اسامه بن لادن د بیوګرافۍ په هکله معلومات خپاره کړي چې زیاتره یې د ټینګو ځیړنو برعکس، پاروونکې او احساساتي بڼه لري). د بیلګې په توګه یوسف بودانسکي Yossef Bodansky چې په کانګرس کې یې د مشاور دنده تر سره کوله په کال 1996 کې د (اسامه بن لادن یا د امریکا په وړاندې د جګړې اعلانوونکی Bin Laden, The Man Who Declared War on America) نامتو کتاب ولیکه او د (د اسامه بن لادن په نوم In The Name of Osama Bin Laden) په نامه کتاب کې چې په کال 2001 کې (رولاند جاکوارد Roland Jacquard) لیکلی. دا دواړه کتابونه د هغه استخباراتي معلوماتو پر بنسټ لیکل شوي چې د باوري سرچینو د نشتوالي له امله هیڅ وخت خپاره نه شول).

د شیخ محمد بن لادن نوموړې سوداګریزه ډله یا ګروپ د سعودي د وتلو شرکتونو څخه دی چې نیم عاید یې له عامه او ودانیزو کارونو څخه او نیم نور یې د انجینرۍ، د ملکیتونو د پلورلو او پیرودلو، مخابراتو او خپرونو څخه لاسته راوړو. په دې سربیره نوموړي ګروپ د سیکو SICO تر نامه لاندې د سویس د پانګونې ځانګه جوړه کړه او سیکو بیا په خپل وار د سعودي د ملي تجارتي بانک په مرسته نورې ګڼ شمیر ځانګې جوړې کړې. د سعودي بن لادن ګروپ، د عامه الکترونیکو سامان آلاتو، نارتل مخابراتي شبکو او خوراکي موادو په سوداګرۍ کې رغنده ونډه لري. د امریکا په متحده ایالاتو کې د دغه شرکت صنعتي کړنې د عدنان خاشوګي (د محمد الفایض د اوښي) په وسیله او مالي کړنې یې د کارلایل ګروپ Garlyle Group په وسیله په مخ بیول کیږي. تر کال 1996 پورې د سعودي بن لادن ګروپ د شرکت د مالي پورونو ځانګې په لاسان کې د نوموړي شرکت د مشاور، نازي بانکوال، د ترهګر کارلوس د حامي او د ډاکتر ګوبیلز د اختیاراتو د وکیل له خوا چې نوم یې فراناویس جینود و، جوړیدې. د سعودي بن

لادن ګروپ شرکت د وهابيانو له رژيم څخه ځکه د بيليدو وړ نه دی چې دغه شرکت د سعودي د پاچاهۍ د سپيڅلې مانۍ او د مکې او مديني د جوړولو او مديريت يوازينی رسمي قراردادي و. په همدې ډول نوموړی شرکت په سعودي عربستان کې د امريکايی ځواکونو له پاره د اډو د جوړولو او د خليج له جګړې وروسته د کويټ د بيا رغولو ترونونه هم اخيستي و. په کال 1968 کې د شيخ بن لادن د ناڅاپي مړينې څخه وروسته د دغه شرکت د چارو واګې د هغه مشر زوی سالم بن لادن په لاس کې واخيستې. سالم هم په کال 1988 کې د تګزاس په لاره د الوتکې د ناڅاپي لويدو له امله مړ شو. له هغه وروسته د سعودي بن لادن ګروپ، د شرکت د بنسټ اينودونکي د دوهم زوی بکر بن لادن له خوا اداره کيږي.

اسامه بن لادن چې په کال 1957 کې زيږيدلی و، د ادارې او اقتصاد په برخه کې يې د باچا عبدالعزيز له پوهنتون څخه بری ليک تر لاسه کړ. اسامه کولای شوای چې په يوه هوښيار سوداګر بدل شي؛ خو د 1979 د دسمبر په مياشت کې شهزاده ترکی الفيصل السعود (له کال 1977 څخه د 2001 کال د اګست تر مياشتې پورې د سعودي عربستان د استخباراتو يا پټو خدماتو د ادارې مشر) چې د ده روزونکی هم و، له ده څخه غوښتنه وکړه چې په افغانستان کې د سي آی اې CIA د پټو عملياتو مالي برخې اداره او کنټرول کړي. سي آی اې CIA د لسو کلونو په موده کې په افغانستان کې 2 ميليارده ډالر ولګول چې د شوروي اتحاد په ګونډو کړي. دا د سي آی اې CIA په تاريخ کې تر ټولو ګران عمليات و. د سعودي عربستان او امريکا استخباراتو د خپل ځان په استازيتوب، شوروي اتحاد ته د ماتې ورکولو په موخه، اسلام پال خلک استخدام کړل، ويې روزل، په وسلو يې سمبال کړل او د جهاد په نامه يې په يوه سپيڅلې جګړه کې ښکيل کړل. اسامه بن لادن هم د القاعده (بنسټ) په نامه د يوه سازمان په واسطه د دغه غير متجانسې نړۍ اړتياوې پوره کولې. .

د شوروي اتحاد له ماتې وروسته د امريکا متحده ايالاتو د افغانستان په سرنوشت کې خپل بې علاقه توب څرګند کړ او دغه هيواد يې جنګ سالارانو او هغه مجاهدينو ته پريښود چې دوی په خپله د سره پوځ په وړاندې د جګړې له پاره له عربي – اسلامي نړۍ څخه ټول او په دندو ګومارلي وو. اسامه بن لادن له جهاد

څخه وروسته د سي آی اې CIA له پاره کار کول پرېښودل او پخواني جنګيالي يې تر خپل کنټرول لاندې راوستل. په 1990 لسيزه کې، اسامه بن لادن د سعودي عربستان سلطنت ته د خپلو جنګياليو د سپارلو وړانديز وکړ چې له کويټ څخه د دوی په اصطلاح (مرتد) صدام حسين په ايستلو کې مرسته وکړي؛ خو دی په دې خپه شو چې شاهي کورنۍ د دغه دندې د تر سره کولو له پاره د ولسمشر بوش (پخوانی ولسمشر او د جورج ډبليو بوش پلار)، ډيک چيني (په هغه وخت کې د دفاع وزير) او کولن پاول (د وخت لوی درستيزوال) تر مشرۍ لاندې ايتلاف ته ترجيح ورکړه.

له دې څخه لږ وروسته اسلامي جنګيالي په دوو برخو يعنې د سعودي او امريکا د يووالي د دوستانو او دښمنانو په ډلو باندې وويشل شول. اسامه بن لادن له ياسر عرفات سره يو ځای د سوډاني رهبر، حسن الترابي په ډله کې پاته شو. د يادونې وړ ده چې دغه دواړو کسانو (ياسر عرفات او اسامه بن لادن) په خرطوم کې په جوړو شوو عربي او اسلامي کانفرانسونو کې هم ګډون وکړ.

متحده ايالات د ملګرو ملتونو تر قوماندې لاندې په کال 1992 کې د سوماليا د (هيلو د بيا ژوندي کولو) په ماموريت کې ښکيل شو. په دې جګړه کې ځينو افغان تجربه کارو جنګياليو هم ګډون وکړ. دوی همدا راز په هغه عملياتو کې ګډون وکړ چې په ترڅ کې يې 18 امريکايی سرتيري ووژل شول د متحده ايالاتو پوځ د دغه پيښې ملامتيا سمدلاسه د اسامه بن لادن په غاړه واچوله. که په لنډه توګه وويل شي، اسامه بن لادن د روسانو له شړلو څخه سمدلاسه وروسته امريکايانو ته ماتې ورکړه.

له همدې امله، له اسامه بن لادن څخه د سعودي عربستان تابعيت واخيستل شو او ده خپل ځان په سوډان کې ځای پر ځای کړ. نوموړي له خپلې کورنۍ سره د اړيکو له پرې کيدو وروسته، خپله ميراثي شتمني چې په هغه وخت کې يې 300 ميليونه ډالره ارزښت درلود، تر لاسه کړه. بن لادن په دغه پيسو باندې په څو بانکونو او کرنيزه شرکتونو کې پانګونه وکړه. ده لومړی د ډګروال عمر حسن البشير او بيا وروسته د حسن الترابی په مرسته په سوډان کې ګڼ شمير هغه شرکتونو ته وده ورکړه چې سړکونه او هوايی ډګر يې ودان کړل، نل ليکه يې

جوړه کړه او د عربي سربیښ یا کنډ ډیره برخه تولید یي تر خپلې ولکې لاندې راوست. نوموړی د دغه پانګونو سره – سره په کال 1996 کې د مصر د فشار له امله له سوډان څخه تر شړل کیدو وروسته، بیرته افغانستان ته ستون شو. د مصر دولت اسامه بن لادن په دې تورن کړی و چې هغه د ولسمشر حسنی مبارک د وژلو په دسیسه کې لاس درلود.

د 1996 کال د جون د میاشتې په 19 نیټه د سعودي عربستان د (خوبار) د سیمې په یوه نظامي اډه باندې د برید په ترڅ کې 19 امریکایی سرتیري ووژل شول. متحده ایالاتو د دغه بریدونو پړه په اسامه بن لادن واچوله او بن لادن هم په ځواب کې د (له عربي ټاپووزمې څخه مشرکین وشړۍ) تر نامه لاندې د فتوا په صادرولو سره د اسرائیلو او متحده ایالاتو په وړاندې د جهاد اعلان وکړ. په صادره شوې اعلامیه کې راغلي و چې دا د هر مسلمان دنده ده چې نیول شوې اسلامي سیمې آزادې کړي. نوموړي په دغه اعلامیه کې ټول هغه دلایل راوړي و چې له سي آی اې CIA سره یې یو ځای په افغانستان کې د شوروي اتحاد په ضد کارول؛ خو له دې سره – سره دا ډیره ستونزمنه وه چې د شوروي اتحاد له خوا د افغانستان خونړی اشغال دې په سعودي عربستان کې د امریکایی پوځ له قراردادي شتون سره پرتله شي.

اسامه بن لادن له دې امله چې د نړۍ مسلمانانو د ده چیغه لکه څنګه چې تمه کېده، په سمه توګه وا نه وریده، له مصري رهبر ایمن الظواهري سره په ګډه د یهودانو او عیسویانو په وړاندې نړیوال اسلامی حرکت جوړ کړ.

د کال 1998 د اګست په 7 نیټه د تانزانیا په پلازمینه دارالسلام او د کینیا په پلازمینه نایروبي کې د متحده ایالاتو په سفارتونو باندې بریدونه وشول، چې په ترڅ کې یې298 تنه ووژل شول او له 4500 څخه زیات کسان ټپي شول. متحده ایالاتو، اسامه بن لادن دغه بریدونو تورن کړ او د ولسمشر کلینټون په امر د افغانستان په خوست او جلال آباد ولایتونو کې د القاعدې کمپونه او په سوډان کې د الشفا لابراتوار په کروز (Cruise) توغندیو وویشتل شول. د متحده ایالاتو اف بی آی FBI پولیسو هم د دغه بریدونو پړه پر اسامه بن لادن واچوله

او د هغه په سر يې د 5 مليونه ډالرو انعام کيښود. له دې پيښو څخه وروسته د نوموړي ټولې مالي شتمنۍ کنګل شوې.

د 2000 کال د اکتوبر په 12 نيټه د يمن د هيواد د عدن په بندر کې د متحده ايالاتو په نظامي بيړۍ (ورانونکې Destroyer USS Cole) بمي بريد وشو چې په ترڅ کې يې 17 ماڼوګان (بيړۍ چلونکي) مړه او 39 نور ټپيان شول. متحده ايالاتو بيا هم اسامه بن لادن د دغه بريدونو په لاربښونه تورن کړ.

د 2001 کال د مې په ۸ نيټه (دونالد رمسفيلد) څرګنده کړه چې د متحده ايالاتو دا لومړۍ شميره دښمن نه يوازې باکتريايي او کيمياوي وسلې په خپل واک کې لري؛ بلکه په غالب ګمان ښايي اتمی بم جوړ کړي او فضا ته خپله سپوږمکۍ واستوي.

(ميلتون بيردن) چې په 1980 لسيزه کې په سوډان کې د سي ای اې CIA د عملياتو د ځانګې متخصص او په افغانستان کې د پټو عملياتو له لومړنيو مشرانو څخه و، له فرانتلاين مجلې سره په مرکه کې خپل شکمنتوب داسې څرګند کړ: (په تيره لسيزه کې د هر ترهګر عمل له پاره د اسامه بن لادن تورنول او پيښو ته مهمه بڼه ورکول د ډيرو امريکايانو «استخباراتو» له پاره يو لوی سپکاوی دی. له همدې امله زموږ متحدين په دغه موضوع کې په موږ باندې پوره باور نه کوي).

(ميلتون بيردن) چې په 1994 کې له تقاعد څخه وروسته خپله د بيان آزادي بيرته لاس ته راوړې وه خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړی وو: (دغه پيښې د خيالي کيسو او افسانو په شان دي. بن لادن د همدغه افسانو په واسطه احاطه شوی دی. دا پيښې د يوې ننداري څو برخې دي. په 1991 کال کې د شوروي اتحاد له راپرځيدو وروسته، بل هيڅ داسې هيواد نشته چې له موږ سره دښمني ولري. داسې حالت زموږ په خوښه دي. موږ په داسې حالاتو کې چې ريښتوني ترهګري خپلې ځيرې ته يو ډراماتيک بدلون ورکوي، د نړيوالې خيالي ترهګرۍ سره په جګړې خوښي څرګندوو).

په هر حال متحده ایالاتو، اسامه بن لادن د سپټمبر د 11 نیټې په بریدونو تورن کړ. جنرال کولن پاول د شکمنتوب په فضا کې د ان بی سي NBC ټلویزیوني چینل په یوه پروګرام کې د میلمه په توګه څرګند شو او داسې یې وویل: (موږ ټینګه هڅه کوو چې خپل د پولیسو، استخباراتو او هر ډول نور معلومات ټول کړو. موږ به په نژدې راتلونکي کې د داسې اسنادو په خپرولو باندې وتوانیږو چې په واضح ډول به دا خبر څرګند کړي چې موږ اسامه بن لادن ته له دغه بریدونو سره تړاو ورکړی دی). دا موضوع که څه هم چې څو ځله اعلان شوې ده؛ خو بیا هم نوموړی سند تر اوسه نه دی خپور شوی.

د اکتوبر په 4 نیټه د بریتانیا لومړي وزیر (تونی بلیر) اروپایی ټولنې ته یو راپور وړاندې کړ چې عنوان یې په متحده ایالاتو کې د ترهګرو د بې رحمۍ مسوولیت و. د راپور په یوه برخه کې داسې راغلي وو: (د اسامه بن لادن د القاعده پرته په نړۍ کې داسې بل هیڅ سازمان نشته چې په یوه وخت کې د سپټمبر د 11 نیټې په شان د بریدونو د تر سره کولو له پاره دومره لویه وړتیا او خوځښت ولري). په همدې روځ د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر ریاض محمد خان څرګنده کړه چې هغه شواهد چې د متحده ایالاتو د دولت په واسطه د پاکستان دولت ته سپارل شوي دي، عدالت ته د اسامه بن لادن د راوستلو له پاره کافي دي. نوموړي شواهد فوق العاده پټ ساتل شوي او تر اوسه عام ولس ته نه دي څرګند شوي.

د اکتوبر د میاشتې په 7 نیټه د ملګرو ملتونو له پاره د متحده ایالاتو او بریتانیا سفیرانو، ملګري ملتونه د هغه پوځي عملیاتو په هکله خبر کړل چې د دوی دولتونو په افغانستان کې پیل کړي وو. (د ملګرو ملتونو د امنیت د شورا مشر ته د نیګروپونتې او ایلډون په واسطه لیږل شوي UN S/2001/946 او UN S/2001/947 شمیره لیکونه)
جان نیګروپونتې په خپل لیک کې داسې لیکلي و: (زما دولت داسې کره او واضح شواهد تر لاسه کړي دي چې ښیی د القاعدې شبکې چې په افغانستان کې یې د طالبانو د رژیم له خوا ملاتړ کیږي، په دغه بریدونو کې مرکزي رول لوبولی دی)؛ خو مهمه خبره دا ده چې پورتني کره او واضح معلومات هیڅکله هم د امنیت شورا ته ورنکړل شول.

د نومبر په 10 نیټه د سنډې ټیلیګراف روځپاڼې د هغه ویډیویې فلم (د لیږلو نیټه د اکتوبر 20) شتون څرګند کړ چې پکې اسامه بن لادن د بریدونو مسولیت اخیستی و. نوموړي په فلم کې ویلي و چې: (غبرګ برجونه زموږ اصلی هدف وو. دا برجونه د امریکا د اقتصادي بنسټ په توګه پیژندل کیدل. دغه پیښنو ته که له هر نظره وکتل شي؛ نو ډیرې مهمې ښکاري. د بریدونو په ترڅ کې وران شوي غبرګ برجونه یوازې برجونه نه؛ بلکه د دغه هیواد د روحیې برجونه وو). اسامه بن لادن په فلم کې د امریکا ولسمشر او د بریتانیا لومړی وزیر داسې ګواښلي وو: (بوش او بلیر یوازې د زور په ژبه ښه پوهیږي. هر کله چې دوی موږ وژني، موږ به دوی وژنو او دې کار ته به تر هغې دوام ورکړو چې د ځواک توازن نه وي رامینځ ته شوی). پورتنی څرګندونې په همدې روځ د توني بلیر په واسطه تایید شوې او وې ویل چې دی د دغه فلم یوې کاپی ته لاسرسي لري. دغه له رازونو ډک فلم ته د توني بلیر په خپور شوي راپور کې هم اشاره شوې ده. د یادونې وړ ده چې د دغه فلم محتویات یوه ویډیویی مرکه وه چې د الجزیرې ټلویزیوني چینل تر لاسه کړې وه او د 2002 کال د جنوري په میاشت کې د CNN چینل له خوا خپره شوه.

په دې برخه کې د یوې ننداریزې شیبې یادونه کوو. د دسمبر د میاشتې په 9 نیټه د واشنګټن پوسټ روځپاڼې د یوه نوي فلم شتون څرګند کړ. دا فلم چې د لومړی شمیرې دښمن (اسامه بن لادن) د یوه نماینده اجنټ له خوا لیږل شوی و، د سپټمبر د 11 نیټې د بریدونو په اړه یې د بن لادن غبرګون ښودل او د بریدونو د پلان تر شا یې د ده لاس لرل په پوره ډول یقینی کول. د رویترز خبری آژانس، د یوه ناپیژندل شوي چارواکي له خولې راپور ورکړ چې د القاعدې مشر په فلم کې حتی دا هم ویلي و چې د الوتکو ډیری تښتونکي ځانمرګي نه وو او په دې نه پوهیدل چې یو ځان وژونکی برید تر سره کوي.

د دفاع وزارت مرستیال وزیر پال والفویتز چې د اې بي سي ABC ټلویزیوني چینل د (دا اونی This Week) په پروګرام کې د میلمه په توګه ګډون کړی و په دې اړه داسې وویل: (دا یو ناوړه کار دئ. دغه کس «اسامه بن لادن» د بې ګناه خلکو په وژلو ځان خوشاله کوي او په دې کار ویاړي. دغه فلم ټول هغه شیان تاییدوي چې موږ له مخکې څخه د دغه کس په هکله پرې پوهیدو. په دې کې کوم

نوی او اریانونکي څه نشته. دا یو تایید دی. زه هیله مند یم چې دغه ویډیویی فلم به په یقینی ډول ټولې هغه دسیسه ګرې مفکورې چوپ کړي چې وایی د دغه بریدونو تر شا د متحده ایالاتو او یا کوم بل چا لاس دی).

نوموړی ویډیویي فلم د 2001 کال د دسمبر د میاشتې په 13 نیټه د پنتاګون له خوا خپور شو. اسامه بن لادن په دغه فلم کې داسې اعتراف کړي و چې د چارواکو له پخوانیو څرګندونو سره یې پوره سمون درلود ؛خو د ډیرو خلکو له نظره له حقیقت څخه ډیرې لیرې وې. د بن لادن د خبرو ځینې مهم ټکي دا وو: (ما فکر وکړ چې د الوتکې د سون توکي به د نړیوال سوداګریز مرکز د برجونو اوسپنیز جوړښت کمزوزئ کړي او دا به د دې سبب شي چې برجونه په خپل ځای باندې پریوزي او ونړیږي. موږ د همدغه شي هیله درلوده. موږ خپله دنده په ښه توګه سر ته رسولې وه. د روځې په پای کې مو رادیو چالانه کړه او کانالونه مو بدل کړل چې له واشنګټن څخه راغلي نوي خبرونه واورو. د خبرونو سرټکي د معمول په څیر تیر شول. د خبرونو تر پایه د بریدونو په اړه هیڅ و نه ویل شول. لږ وروسته د خبرونو ویاند اعلان وکړ چې د نړیوال سوداګریز مرکز له یوه برج سره الوتکې ټکر کړئ دئ. څو شیبې وروسته دوی بیا اعلان وکړ چې یوه بله الوتکه هم له دوهم برج سره لګیدلې ده. زموږ ورونه د دغه خبر له اوریدلو څخه ډیر خوښ وو. زموږ هغه ورونو چې دغه عملیات یې سر ته رسولي وو، یوازې په دې پوهیدل چې دوی به فدایی عملیات تر سره کوي او له همدې امله موږ له دوی څخه غوښتي وو چې امریکې ته لاړ شي؛ خو دوی د بریدونو د جزییاتو په اړه حتي په یوه ټکي هم نه پوهیدل. موږ دوی ښه روزلي و او الوتکو ته د پورته کیدو تر شیبې پورې د بریدونو د عملیاتو په هکله په هیڅ شي نه پوهیدل. کله چې لومړی الوتکه له برج سره ولګیده دوی له ډیرې خوښۍ څخه په جامو کې نه ځایدل او ما دوی ته وویل چې له صبر څخه کار واخلي. د نیویارک له برجونو او د پنتاګون له ودانۍ سره د لومړی او دوهمې الوتکې د لګیدو په مینځ کې 20 دقیقې توپیر و). (د بهرنیو چارو وزارت د بریدونو په اړه خپره شوې اعلامیه تر جوړونې وروسته، د ضمیمې سره یو ځای بیا خپره شوه).

د بن لادن په نامه دغه اجنټ، نه یوازې د ځانمرګو پیلوټانو د ډلې، د اور په واسطه د برجونو د نړیدو او د پنتاګون له ودانۍ سره د الوتکې د لګیدو له

درواغي کیسي څخه ملاتړ وکړ، بلکه د شواهدو له شتون څخه يې هم انکار وکړ.
دغه ویډیويي فلم له اوامرو څخه د پیروۍ سره سم په لاندې ټکو پای ته رسیده: (دوی «امریکایان» ډیر ویریدلي وو او فکر يې کړی وو چې کودتا شوې ده).

پورتنۍ څرګندونې بل چا نه، بلکه د متحده ایالاتو لومړی دښمن (اسامه بن لادن) کړې وې !

د سپتمبر د 11 نیټې د بریدونو په سر ته رسولو باندې د پیژندل شوي مجرم یا اسامه بن لادن ملامتول یوه عادي خبره وه؛ ځکه ده د داسې بریدونو مسولیت هم منلئ و چې هیڅ پیښ شوي نه و؛ خو اوس پوښتنه دا ده چې آیا بن لادن په رښتیا هم له سي آی آې CIA سره اړیکې شلولي دي او آیا په رښتیا هم هغه اوس د متحده ایالاتو لومړی دښمن دئ او که نه ؟

له کال 1987 څخه تر 1998 پورې، د علي محمد په نامه یوه مصري د القاعدې د ډلې د جګړې د واحدونو مشري په غاړه درلوده او په دې سربیره يې د متحده ایالاتو له پوځ سره هم اړیکې درلودې. علي محمد په یوه وخت کې هم د جې اف کې JFK په نامه د جګړو په ځانګړی مرکز او ښوونځي کې زده کړه ورکوله او هم يې په همدغه ځای کې د نفوذ د ډیرو پټو شبکو غړي، د شبکو مرکزي غړي او د متحده ایالاتو د ځانګړی پوځ افسران روزلي وو (بنجامین ویزر او جیمز رایزن د اورپکي د پټولو تر نامه لاندې، د دغه کس په هکله په نیویارک ټایمز روځپاڼه کې د 1998 کال د دسمبر د میاشتې د 1 نیټې په ګڼه کې مقاله لیکلې ده). د امریکا د پټو خدماتو او استخباراتو د ادارې سختو امنیتي اقداماتو ته په کتنې سره چې په دوامداره توګه د خپلو اجنټانو څارنه کوي، آیا څوک به دا فکر وکړي چې علي محمد به پرته له دې چې ژر وپیژندل شي په یوه وخت کې هم د امریکا په پوځي اډو او هم په افغانستان او سوډان کې د القاعدې په کمپونو کې کار وکړئ شي؟ د علي محمد نیونه (ګرفتارول) چې د 1998 کال په آخر کې رسنۍ هم پرې خبرې شوې، د دې حقیقت د پټولو له پاره کافي نه ده چې د القاعدې ډله او جنګیالي د امریکا مرکزی دولت جوړ او روزلي وو او په همدې اساس بن لادن هم تر 1998 کال پورې له سی آی اې CIA سره کار کولو ته ادامه ورکړه !

په دې سربيره هر عاقل انسان په دې پوهيږی چې د بن لادن کيسه داسې يوه ده چې د سي آی اې CIA په واسطه په ډير ظرافت جوړه شوې ده. آيا کيدای شي موږ په دې باور وکړو چې بن لادن وکولای شوای د څو جنګياليو په واسطه د نړې تر ټولو ځواکمن پوځ له سوماليا څخه وشړي؟ او يا کيدای شی موږ په دې باور وکړو چې د نايروبي او دارالسلام بريدونه د امريکا په ضد وو؟ په داسې حال کې چې په دارالسلام کې د وژل شوو 11 تنو څخه يو هم امريکايی نه و او په نايروبي کې له 213 وژل شوو کسانو څخه يوازې 12 امريکايان وو. هر چا چې دغه بريدونه سر ته رسولي وو، په دې يې هم فکر کړئ و چې د بريدونو ملامتيا په چا باندې واچوي.

په حقيقت کې سی آی اې CIA د پخواني شوروي اتحاد د دوران په شان د روسيې د نفوذ د مخنيوي له پاره د بن لادن له خدمتونو څخه ګټې اخسيتنو ته دوام ورکړ؛ ځکه امريکا د سړې جګړې ګټونکې ډله وه. له همدې امله په کال 1999 کې د القاعدې د ډلې د عربو جنګياليو يو غونډ کوسوو ته ليږل شوی وو چې د بلګراد د ديکتاتور نظام په خلاف د کوسوو له ياغيانو سره مرسته وکړي. د نيويارک ټايمز په وينا دغه غونډ د 2001 کال تر نومبر مياشتې پورې په چيچنيا کې هم فعال و. له متحده ايالاتو سره د بن لادن دښمنۍ له واشنګټن سره مرسته وکړه چې د جوړو شوو ګډوډيو تر شا د خپل مسوليت له منلو څخه انکار وکړي.

د سي آی اې CIA او بن لادن تر مينځ اړيکې په 1998 کال کې نه وې خرابې شوې. اسامه بن لادن چې سخت ناروغه و، په متحده عربي اماراتو کې د دوبي امريکايی روغتون ته د درملنې له پاره تللی و او د 2001 کال د جولای د مياشتې له ۴ څخه تر 14 نيټې پورې هلته بستر شوی و. د دغه مودې په ترڅ کې د اماراتو او سعودي د نامتو څيرو د کورنيو غړي د نوموړي ليدو ته راغلل. په همدغه موده کې د سي آی آې CIA د ادارې استازی چې ډير خلک يې پيژني، په هغه لفت (Elevator) کې ليدل شوی و چې د اسامه بن لادن خونې ته تلو. د سپتمبر د 11 نيټې د ترهګرو بريدونو څخه يوه شپه مخکې اسامه بن لادن په پاکستان کې و او د پښتورګی د Dialysis د ناروغۍ له امله د راولپنډۍ په يوه پوځي روغتون کې بستري شوی و. د سي بي اس CBS د ټلويزيوني چينل خبريال

په دې هکله د 2002 کال د جنورې په 29 د دغه روغتون د یوه کارکوونکي له خولې ولیکل چې هغه په خپلو سترګو اسامه بن لادن هلته لیدلی و.

هغه کس چې د امریکا او اسراییلو په خلاف د جهاد اعلان کوي، هغه کس چې اف بي آی FBI یې په سر د 5 ملیونه ډالرو (اوس – اوس 25 ملیونه ډالره) انعام ایښئ دی او هغه کس چې د روزنې کمپونه یې په کروز Cruise توغندیو ویشتل شوي وو، د دوبی په امریکایی روغتون کې معالجه کیږي، په هماغه روغتون کې د سي آی اې CIA له سیمه ایز مشر سره خبرې اترې کوي او بیا یې په راولپنډۍ کې د پاکستاني پوځ تر ساتنې لاندې د پښتورګی د ناروغۍ معاینه تر سره کیږي!

په دغه چالاکیو کې اسامه بن لادن ته نژدې کسان او د القاعدې ځینې جنګیالي هم شامل دي. د بیلګې په توګه د امریکایی چارواکو له وینا سره سم، په سوډان کې د الشفا لابراتور د بن لادن په واسطه د کیمیاوي وسلو د جوړولو له پاره کاریده او له همدې امله د متحده ایالاتو د هوایی ځواک له خوا په کال 1998 کې بمبار شو؛ خو کله چې نړیوالو څیړونکو د دغه لابراتوار ورانې ولیدې؛ نو وې ویل چې په دغه لابراتور کې د اسپرین پرته بل څه شی نه جوړیدل او له همدې سره یې د امریکایی چارواکو څرګندوې رد کړې. د یادونې وړ ده چې اسامه بن لادن او صلاح ادریس د دغه فابریکې شریک مالکان وو. له دې وروسته سي آی اې CIA وویل چې په دغه فابریکه کې کیمیاوي وسلې په بل ډول جوړیدې او همدا راز یې صلاح ادریس په دې تورن کړ چې د مصر له اسلامي جهادي ګروپ سره مالي مرسته کوي. له همدې امله د نوموړي کس ټولې مالي شتمنۍ کنګل شوې؛ خو د 1999 کال د مې په میاشت کې لګول شوي بندیزونه په چوپتیا سره بیرته لیرې شول. نن روځ دغه (ترهګر) صلاح ادریس د آی اي اس ډیجیتل سیستمز IES Digital Systems د شرکت 75% برخې (اسهام) او د پروتیک Protec د شرکت 20% مالک دی او دا هر څه د نړیوالو بیمو د شرکتونو له لارې تر سره کوي. مهمه خبره دا ده چې د آی اي اس دیجیتل سیستمز IES Digital Systems اوس – اوس د بریتانیا د دولت د نظامي اډو د ویډیوي څارنې مسولیت په غاړه لري. دا خبر د بارون کوکس Baron Cox په نامه یوه کس اروپایی اتحادیې ته څرګنده کړې ده. په دې سربیره د پروتیک شرکت د بریتانیا د یوولسو اتمي بټیو امنیتي څارنه کوي.

محمد عطا یا هغه څوک چې اف بي آی FBI يې د القاعدې په استازيتوب او د سپتمبر د 11 نيټې د بريدونو په لارښونه تورنوي او د دوی له څرګندونو سره سم د نوموړي بانکي حساب د عملیاتو د لګښتونو د ورکړې له پاره کارول شوی و، د پاکستان د آی اس آی ISI استخباراتي اداري اجنټ و. دا خبر ټولو ته د لمر په شان روښانه ده چې نوموړې اداره د سي آی اې CIA د يوې څانګې په توګه کارول کيږي. د ټايمز آف انډيا Times of India هندې روځپاڼې په وينا د آی اس آی ISI مشر، جنرال احمد محمود د 2001 کال په جولای کې د محمد عطا بانکي حساب ته 5000 امريکايی ډالر استولي وو (د 2001 کال د اکتوبر د 9 نيټې ګڼه)؛ خو سره له دې نوموړو شواهدو په امريکا کې حتي يوه پوښتنه هم ولاړه نکړه. له دې وروسته په جنرال محمود باندې فشارونه ډير شول چې تقاعد واخلي او خپل ځای ناستی هم په خپله خوښه وټاکي.

هغه ګامونه چې متحده ایالاتو د اسامه بن لادن په وړاندې اخيستې دي د قناعت وړ نه دي. په دې مانا چې هغه 75 کروز Cruise توغندیو چې په افغانستان کې د القاعدې کمپونه او په سوډان کې د الشفا لابراتور پرې وويشتل شول، یوازې 21 اسلامي جنګيالي ووژل. که پورتني وژل شوي 21 کسان، د توغندیو له شميرې او ارزښت او په نايروبي او دارالسلام کې کې د 298 وژل شوو کسانو له شميرې سره پرتله شي؛ نو هيڅ شی دی (کروز Cruise یا بي جي ام 109 ټامهاک BGM-109 Tomahawk توغندي د جنرال ډاینامیکس General Dynamics او مک ډونل دوګلاس McDonnel Douglas شرکتونو په واسطه جوړ شوي دي. د امريکا د پوځ له پاره د دغه ډول توغنديو ارزښت له 600 زره ډالرو څخه نيولې تر 1.2 مليونه ډالرو پورې دی. د پورتنيو شميرو په اساس، په افغانستان او سوډان باندې یوازې د وشتل شوو توغنديو ارزښت له 45 څخه تر 90 مليونه ډالرو پورې و).

د اوتاوا د پوهنتون استاد پروفيسور مايکل چوسودوفسکی په يوه کاناډايی ويبپاڼه کې داسې ليکلي و: (د سړې جګړې له کلونو څخه راهيسې، واشنګټن په پوره ډول د اسامه بن لادن ملاتړ کړی دی؛ خو په عين حال کې يې هغه د نړې د تر

ټولو لوی ترهګر په توګه د اف بی آی FBI په تور لیست کې اچولی دی. په داسې حال کې چې مجاهدین په بالکان او د پخواني شوروي اتحاد په جمهوریتونو کې د امریکا د جګړې د ګټلو هڅه کوي، اف بی آی FBI د متحده ایالاتو د پولیسو د ځواک په توګه د ترهګري په وړاندې کورنۍ جګړه پر مخ بیایی. اف بی آی FBI د دغه جګړې د پر مخ بیولو له پاره مجبوره نه ده چې د سی آی اې CIA یا د هغه ادارې تر امر لاندې کار وکړي چې د افغانانو او سره پوځ له جګړې وروسته یې د پټو عملیاتو په واسطه د نړیوالې ترهګرۍ څخه پراخ ملاتړ کړی دی).

له یوې خوا اسامه بن لادن د متحده ایالاتو دښمن نه؛ بلکه یو اجنټ دی او له بلې خوا ده له خپلې کورنۍ سره چې د جورج بوش د کورنۍ سوداګریز شریکان دي، هیڅ وخت اړیکې نه دی شلولې.

موږ مخکې د دې موضوع ذکر وکړ چې د سعودي بن لادن ګروپ SBG مالي ځانګې د کارلایل ګروپ Carlyle Group له خوا اداره کیږي.

د کارلایل ګروپ Carlyle Group شرکت چې په کال 1987 کې جوړ شوی، اوس – اوس د 12 میلیارده ډالرو پانګه اداره کوي. دغه شرکت د سیون اپ Seven-up د څښاک په شرکت، فدرال ډیټا کارپوریشن (دې شرکت د امریکا د هوایي چلند د ادارې له پاره د هوایی ترافیک د څارنې سیستم جوړ کړی دی) او د یونایټد ډیفینس فابریکو په شرکت (دا شرکت متحده ایالاتو، ترکیې او سعودي عربستان د پوځونو لوی تجهیز کوونکی دی) کې لویې برخې (اسهام) لري. کارلایل ګروپ د هغه شرکتونو له لارې چې تر خپلې ولکې لاندې یې لري، د امریکا د پوځ یوولسم لوی برابرونکی دی.

په 1990 کال کې د کارلایل په ګروپ د غلاوو او شکونو تور ولګید او دعوه پرې وشوه. په دې مانا چې د جمهوري غوښتونکو د ګوند یوه ملاتړي واین بیرمان Wayne Berman په ټولټاکنو کې د بوش د کمپاین له پاره، د تقاعد له حسابونو څخه پیسې ګرځولې وې او له دې پیسو څخه یې یو ملیون ډالر کارلایل

ګروپ ته په دې موخه ورکړې وو، چې د راګرځول شوو پیسو له پاره یو جعلي ترون لاسلیک کړي.

د نوموړو مالي زیرمو مشري د فرانک کارلوچي Frank C. Carlucci (د سی آی اې CIA پخوانی مرستیال مشر او وروسته د دفاع وزیر) په غاړه وه، په داسې حال کې چې د دغه جنرال مشاورین دریم جیمز بیکر James A. Baker III (د ولسمشر ریګن د دوران د پوځ لوی درستیزوال، وروسته د خزانې وزیر او بیا د زاړه بوش د ولسمشرۍ پر مهال د بهرنیو چارو وزیر) او ریچارد دارمن Richard Darman (د بودجې پخوانی مشر) وو. په نړیواله کچه د پورتني مالي صندوق د وړاندې کولو له پاره د کارلایل ګروپ د جان میجر John Major (د بریتانیا پخوانی لومړی وزیر) او جورج ایچ ډبلیو بوش (د سی آی اې پخوانی مشر او وروسته د متحده ایالاتو ولسمشر) له خدمتونو څخه ګټه پورته کوله.

د کارلایل ګروپ د آمرینو په نوم لړ کې د (سمی مبارک بارما Sami Mubarak Baarma) چې د خالد بن محفوظ قانونی استازی دی او (تالات عثمان) نومونه د یادولو وړ دي. دې دوه کسانو د متحده ایالاتو له ولسمشر سره نژدې اړیکې درلودې.

جورج ډبلیو بوش چې پخوا د (هرکان) د انرژي د شرکت Harken Energy Corporation (دا شرکت په اصل کې د اربوستو په نوم یادیده) مشر و، خپله شتمني د همدې شرکت د معاملو له لارې ډیره کړه. د تکزاس د ایالت د تیلو نوموړي کوچني شرکت د هغه تړونونو په واسطه چې د پخوانی ولسمشر بوش (د جورج ډبلیو بوش پلار) په وخت کې لاسلیک شوي وو، د بحرین د هیواد د نفتی زیرمو امتیازونه تر لاسه کړل. دغه عمل په خپل ځان کې یو غیر قانونی کار بلل کیږي.

خالد بن محفوظ د هرکان په شرکت کې د 11.5% په اندازه مالي برخه درلوده. په شرکت کې د خالد ټول استازیتوب د عبدالله (طاحا بخش) په غاړه و او (داب طلعت عثمان) د شرکت د ادارې برخې مسول و. په همدې حال کې د هرکان د

شرکت په مشرتابه هيات کې د اسامه بن لادن د مشر ورور استازيتوب د هغه د امريکايی استازي جيمز بت James R. Bath په غاړه و.

دا کوچنۍ ډله (د بوش کورنۍ، د دوی سياسي پور ورکونکي، د دوی مالي شريکان او سي آی اې) حتي په دې هم نه توانيده چې خپل کارونه په ښه توګه پر مخ بوزي؛ ځکه چې دوی د هغه لويې بانکي رسوايی مرکزي مسولين وو چې پايله يې د پورونو او سوداګرۍ د نړيوال بانک يا بی سي سي آی (Bank of Credit & Commerce International) له مينځه تلل وو.

د پورونو او سوداګری نړيوال بانک (بی سی سی آی) يو انګلو-پاکستاني (ګډ انګريزی او پاکستانی) بانک و چې په 63 هيوادونو کې يې ځانګې درلودې. دغه بانک د لاندې دريو لويو کورنيو په واسطه جوړ شوی وو: د پاکستان ګوکلز Gokals، د سعودي عربستان د بن محفوظ کورنۍ او د ابوظبۍ د غيث فارون Geith Pharons کورنۍ.

رونالد ريګن دغه بانک د ايران دولت ته د رشوت ورکولو له پاره وکاروه چې په تهران کې د متحده ايالاتو د سفارت د يرغمل شوو کارکوونکو آزادي پرې وځنډوي او په دې سره د کارتر ولسمشرۍ ته د پای ټکی کيږدي (دا عمليات د اکتوبر د حيرانۍ په نامه يادېږي). د نوموړي بانک له خدمتونو څخه د دوهم ځل له پاره د سي آی اې CIA د پخوانی مشر او د وخت د مرستيال ولسمشر بوش (د جورج بوش پلار) په ټينګار بيا هم ګټه واخيستل شوه. په دې مانا چې دې بانک د سعودي د مرستو پيسې نيکاراګوا ته او د سي آی اې پيسې د افغانستان مجاهدينو ته استولې. په دې سربيره د بي سي سي آی BCCI بانک د وسلو د معاملو او د (ابو ندال) د ډلې د مالي ملاتړ په شان په ډيرو نورو کارونو کې ښکيل و. د دغه بانک د پرځيدو لامل د ميديلين ډلې له پاره د تورو پيسو سپينول وو او له مينځه تلو سره يې د نژدې يو مليون کسانو پر مخ د بانک دروازې وتړل شوې.

دا چې د بي سي سي آی بانک اداره د پيسو په واسطه اخيستل کيدای شوای او يا دا چې دا بانک په خپله د سي آی اې CIA لخوا جوړ شوی و، کومه عجيبه خبره نه ده. د متحده ايالاتو په استخباراتو کې له پخوا څخه د بانکدارۍ رواج شته دی.

د سي آی اې CIA دوه پخوانيو مشرانو ريچارد هيملز Richard Helms او ويليم کيسي William Casey او د نوموړې ادارې دوه نامتو اجنټانو يعنې (عدنان خاشوګي) او (منوچهر قربانيفر) په شان کسانو، د بي سي سي آی بانک له پاره کار کړی دی. که دغه موضوع لږ نوره هم تعقيب شي نو د کمال آدم (د شاه فيصل اوښی او تر 1977 پورې د سعودي د استخباراتو مشر)، شهزاده ترکی الفيصل (له کال 1977 څخه تر 2001 پورې د سعودي د استخباراتو مشر او د اسامه بن لادن ښوونکی) او عبدالروف خليل (د سعودی د استخباراتو مرستيال مشر) نومونه به هم وليدل شي.

د يادونې وړ ده چې د بي سي سي آی بانک د فرانسې د ننه هم په ځينو برخو کې مهم رول لوبولی دی. د بيلګې په توکه دغه بانک پاکستان ته د امريکايی او فرانسوي اتمي تکنالوژۍ د ليږلو پروسې ته د بلې بڼې په ورکولو کې مرسته وکړه او د يرغمل شوو کسانو د آزاديو په وړاندې يې پيسې ورکولې. بله بيلګه دا چې د دومينيک سانتيني Dominique Santini په نامه يو سوداګر چې د فرانسې د کورنيو چارو له وزير (چارلز پاسکا Charles Pasqua) سره يې نژدې اړيکې درلودلې، د بي سي سي آی په بانک کې د خپل رول له امله له هيواده وشړل شو. د بانک له مينځه تلو څخه دری کاله وروسته، د دغه بانک پخوانی مشر د دوهم ساواري Sawari-II (د سعودي عربستان بحري ځواکونو ته د عصري جنګي بيړيو د پيرودلو تړون) د تړون د لاسليکولو په پروسه کې د منځګړي دنده په غاړه واخيسته او داسې يو کميسيون يې جوړ کړ چې په فرانسه کې د (ايدوارد بالادور) له ولسمشريز کمپاين سره مالي مرسته وکړي.

د بي سي سي آی بانک له سيکو SICO شرکت سره چې په سويس کې د سعودي بن لادن ګروپ يوه څانګه ده، نژدې اړيکې درلودې، ځکه چې د اداري ډلې په مينځ کې يې د اسامه بن لادن د ورور سالم نوم ليدل کيده.

خالد بن محفوظ چې د دغه بانک د ناکامۍ مسول ګڼل شوی و، په 1992 کې په متحده ايالاتو کې محاکمې ته وړاندې شو. هغه وکړای شول چې په کال 1995

کې د 245 مليون ډالرو په ارزښت د يوه معاملې د سپينولو سربيره، په ځان باندې لګيدلي ټول تورونه غلط ثابت کړي.

د پورتنيو حقايقو په رڼا کې او د ګڼو امريکايي چارواکو له وينا سره سم د بن لادن کورنۍ تر اوسه هم له اسامه سره اړيکې لري، د هغه له سياسي فعاليتونو سره مالي مرسته کوي او د کارلايل ګروپ شرکت چې د سعودي بن لادن ګروپ مالي څانګې اداره کوي، په يقيني ډول په پټو سوداګريزو معاملو کې ښکيل دی. له همدې امله زوړ جورج بوش (د جورج ډبليو بوش پلار) د 2001 کال د سپتمبر د ۱۱ نيټې د مانورونو يو بختور ګټونکی و. اف بي آی FBI او د بيمو د نړيوال کميسيون IOSCO هم له همدې وجې د څيړنو د پرمختګ مخنيوی کړی و.

نهم څپرکۍ: د اړيکو دوام

د 2001 کال د اکتوبر د مياشتې په 7 نيټه جورج ډبليو بوش يوه ريښتوني ټلويزيوني وينا وکړه. د ده وينا د سپينې ماڼۍ له ګردي دفتر څخه نه بلکه د (ترون) له خونې څخه خپريده. په هغه روڅو کې هغه جګړه چې متحده ايالات يې غوښتونکي و، پيل شوې وه.

ده خپله وينا داسې پيل کړه:
(ماسپښين مو په خير. د متحده ايالاتو پوځ زما په امر په افغانستان کې د ننه د القاعده د ډلې په روزنيزو کمپونو او د طالبانو د رژيم په پوځي جوړښتونو باندې بريدونه پيل کړي دي. زموږ په دقت پلان شوي اهداف به افغانستان د ترهګرو له منګولو څخه وژغوري او د طالبانو د رژيم په پوځي وړتياوو باندې به بريد وکړي.

په دغه عملياتو کې زموږ کلک ملګري يعنې بريتانيا له موږ سره ملګرې دی. زموږ نورو ملګرو لکه کاناډا، استراليا، جرمني او فرانسې ژمنه کړې چې د عملياتو له پرمختګ سره سم به خپل ځواک له موږ سره شريک کړي. په منځني ختيځ، افريقا، اروپا او آسيا کې له 40 څخه ډيرو هيوادونو موږ ته د دوي د فضا او هوايي ډګرونو کې د استفادې حق راکړی دی. ډيرو نورو هيوادونو له موږ

سره خپل استخباراتي معلومات شریک کړي. د نړۍ ډله ایز ملاتړ اوس له موږ سره مل دی.
نژدې دوه اونۍ وړاندې ما د طالبانو مشرانو ته څو ځانګړي او سپینې غوښتنې وسپارلې: د ترهګرو کمپونه وتړئ، د القاعده شبکې مشران وسپارئ او د امریکایی اتباعو په ګډون ټول هغه بهرني اتباع ستانه کړئ، چې ستاسو په هیواد کې په غیر قانوني ډول نیول شوي. زموږ دغه غوښتنې نه دي منل شوې او اوس به طالبان دا تاوان ګالي.
د افغانستان مظلوم خلک به د امریکا او د هغه د متحدینو سخاوت ووینې. موږ به د خپلو پوځي بریدونو د تر سره کولو په درشل کې له هوا څخه د افغانستان وږو او کړېدلو نارینه وو، ښځو او ماشومانو ته دارو او خوراکي توکي وغورځوو.
امریکا د افغانانو ملګرې ده او موږ د نړۍ په ګوټ – ګوټ کې د نژدې یو میلیارد مسلمانانو ملګري یو. د امریکا متحده ایالات د هغه چا دښمنه ده چې له ترهګرو او وحشي مجرمینو سره مرسته کوي او د وژنو په تر سره کولو سره د نړۍ یو لوی مذهب ته سپکاوي کوي.
موږ دا شی نه و غوښتی؛ خو موږ به یې سر ته رسوو).

توني بلیر د لندن د ښار له لسم ډاونینګ سړک څخه د بریتانیا خلکو ته وینا وکړه. هغه د وینا په ترڅ کې تایید کړه چې د لویې ملکې پوځونه به له امریکایانو سره په ګډه په جګړه کې برخه اخلي.

د الجزیرې ټلویزیوني چینل، په داسې حال کې چې په کابل باندې د ګولیو باران وریده، د اسامه بن لادن ثبت شوی ویډیویی غبرګون خپور کړ. د اسامه بن لادن وینا په دې ډول وه:
(الله پاک امریکا په یوه حساس ځای کې ټپي کړې ده. موږ د خدای شکر کوو چې د امریکا تر ټولو ښې ودانۍ یې ونړولې. امریکا له ختیځ څخه نیولې تر لویدیځه او له جنوب څخه تر شماله پورې په ویره کې ډوبه ده او موږ له دې کبله هم د خدای شکر ادا کوو. خدای د مسلمانانو د داسې یوې ډلې لارښونه کوي چې د نورو مسلمانانو مشرتوب یې منلی دی. موږ خدای ته دعا کوو چې د نوموړو کسانو درجې لوړې کړي او جنت فردوس کې ورته ځای ورکړي. امریکایی چارواکو د بې دین بوش په مشرۍ اوس خپل ځواکونه د هغه هیوادونو په وړاندې

د جګړې له پاره خوځولي دي چې د مسلمانۍ [دعوا] کوي. دوی د داسې یوې ډلې په وړاندې جګړې ته راوتلي دي چې په خپل دین باندې ولاړ دي او د دې نړۍ ژوند ته ارزښت نه ورکوي. دوی د ترهګرۍ په پلمه غواړي له اسلامي نړۍ سره وجنګیږي. دغه پیښو ټوله نړۍ په دوه برخو ویشلې ده. یوه یې هغه برخه ده چې خلک یې مذهب لري او دوه مخي نه دي او بله برخه یې هغه کافران دي چې خدای دې موږ. ترینه وساتي. هر مسلمان باید له خپل دین، مذهب او د خپل پیغمبر له نړۍ څخه دفاع وکړي. زه امریکا ته په واضحو الفاضو وایم چې زما دې په خدای قسم وي چې امریکا به تر هغه پورې په سوله کې ژوند ونکړي، تر څو چې په فلسطین کې سوله نه وي راغلې او تر هغه چې له سپیڅلو خاورو څخه د لویدیځو بې دینانو پوځونه نه وي وتلي).

د ولسمشر بوش او د سي آی اې CIA د اجنټ، اسامه بن لادن دغه ټلویزیوني ویناوو ثابته کړه چې د افغانستان برید د سپتمبر د 11 نیټې د بریدونو ځواب دی او د دوی اړیکې بیرته له سره پیل شوې دي.

د پخواني شوروي اتحاد له منځه تلل او د منځنۍ آسیا د هیوادونو خپلواکۍ، یوه لویه لوبه بیرته پیل کړې وه (د لویې لوبې نوم په ډیرو ځایونو کې د تیلو په سر د شخړو مانا ورکوي).

جورج ډبلیو بوش سپینې ماڼې ته تر ننوتو وروسته د تیلو د سوداګرۍ لوړپوړي کسان په خپل دولتي ټیم کې په کار وګومارل. په دې کسانو کې (کاندولیزا رایس) چې پخوا یې د شیفران تیکساکو Chevron-Texaco د تیلو د کمپنۍ مشري کوله (آغلې رایس تر هغه چې د متحده ایالاتو د ملي امنیت مشاوره وټاکل شوه، د شیفران د شرکت مدیره وه. شیفران د ایسو ستندرد Standard Esso په نامه د هغه شرکت نوی نوم دی چې بنسټ یې جان راکفیلر John D. Rockefeller ایښودلی و. د 2001 کال د اکتوبر په 9 نیټه د شیفران او تکساکو شرکتونه سره یو ځای شول. دغه شرکت د 124 میلیارده یورو پانګې په درلودلو سره له ایکسان موبیل څخه وروسته چې 242 میلیارده یورو پانګه لري، د امریکا دوهم لوی شرکت دی)او د کورنیو چارو وزیر (ګیل نارتون Gale Norton) چې د بي پی

اموکو BP Amoco کمپنۍ او د سعودي عربستان د دلتا آیل Delta Oil په کمپنیو کې یې دنده درلوده (بي پي اموکو BP Amoco د ۱۵۷ بلیون ایرو پانګې په درلودلو سره د نړۍ د تېلو دریمه لویه کمپنۍ ده) شامل وو. د ولسمشر بوش مرستیال (ډیک چیني) چې پخوا د هالیبورتون Halliburton په نامه د تیلو ایستلو د سامان آلاتو د برابرولو د یوه لوی شرکت مشر و، د ملي انرژۍ د سیاسي پرمختګ په نامه یو هیات جوړ کړ. د دغه هیات غونډې فوق العاده پټې جوړیدې، د ګډونوالو نوملړ یې لا هم د متحده ایالاتو ډیر پټ دولتي راز دی او د غونډو په مهال د جزییاتو لیکلو ته اجازه نه ورکول کیده. د دغه پلاوي غونډې دومره پټې وې چې د واشنګټن پوسټ روځپاڼې به ورته د پټې ټولنې خطاب کاوه.

ډیر مبصرین چې د اینران Enron په نامه د نفتو د تر ټولو لویې دلالي کمپنۍ په کمزورۍ باندې نه پوهیږي، په دې آند دي چې د ډیک چیني په مشرۍ د پورته ذکر شوي پلاوي د غونډو موضوع د کسپین د سمندرګي د هایدروکاربون سرچینو ایستل و؛ خو ستونزه دا وه چې څرنګه کیدای شي دا کار له ایران او روسیې سره له جوړ جاړي پرته تر سره شي. امریکا غواړي چې له کسپین سمندرګي څخه تر مدیترانې پورې داسې یو نل لیکه جوړه کړي چې له آذربایجان، ګرجستان او ترکیې څخه تیره شي (دا پروژه د بي تي سي BTC یعنې باکو، تبلیسي او سیهان په نامه نومول شوې ده). په عین حال کې دوی غواړي داسې بله نل لیکه چوړه کړي چې له کسپین څخه به تر تورې بحیرې پورې غځیږي؛ خو له بده مرغه دا نل لیکه باید د روسیې له لارې تیره شي چې مالیه یې ډیریږي. دا نل لیکه تینګیز Tengiz او نوفروسیسک Novorossisyk سره نښلوي او د 2001 کال د نومبر په 27 نیټه په رسمي ډول پرانیستل شوه.

د پلان له مخې دریمه او تر ټولو ارزښتمنه نل لیکه به کسپین د هند له سمندر سره تړله. دا نل لیکه د یونیکال UNOCAL په نامه د یوه شرکت پروژه وه چې د دلتا آیل Delta Oil شرکت په مرسته یې پر مخ بیوه. یونیکال د پورتنۍ پروژې د پیلولو له پاره تر هر څه لومړی د ترکمن ګاز، ګازپروم او دلتا آیل غونډې لویو شرکتونو سره په ګډه د منځنۍ آسیا د ګاز (سنترال اشیا ګاز Central Asia Gas یا سینت ګاز CentGas) په نامه یو کنسرسیوم جوړ کړ او له دې وروسته یې د

دلتا آیل (سعودی عربستان)، د ترکمنستان دولت، د اندونیزیایی نفتو د شرکت INPEX، د جاپاني شرکت ایتوچو ITOCHU، کوریایی شرکت هیوندای Hayundai او پاکستاني شرکت کریسنت سره په ګډه د منځنۍ آسیا د تیلو د نل لیکې پروژه پیل کړه. د دغه پروژې په مخ کې مهمه ستونزه دا وه چې دا نل لیکه به نه یوازې له پاکستان بلکه د افغانستان له خاورې څخه هم تیریده. په افغانستان کې د شوروي اتحاد له ماتې وروسته څو ډوله دولتونه تللی او راغلي وو. د 1997 کال په دسمبر میاشت کې د یونیکال شرکت د طالبانو د محدویتونو او ناپوهۍ له وجې د خپلې پروژې کارونه کم کړل. که څه هم چې د دغه کمپنۍ مشر (جان مریسکا John J. Maresca) د افغانستان له پاره د متحده ایالاتو سفیر وټاکل شو؛ خو سره له دې د پروژې پرمختګ له هغه وروسته په ټپه ودرید.

له طالبانو سره د خبرو اترو د بیا پیل په موخه د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزیر کولن پاول د طالبانو رژیم ته د 43 میلونه ډالرو مرسته تصویب کړه چې د مخدره موادو کروند ګرو ته د تریاکو د نه کرلو په بدل کې ورکړل شي. د جی 8 (د نړۍ 8 ستر صنعتي هیوادونه) له ګډونوالو هیوادونو څخه د اجازې د تر لاسه کولو وروسته چې هند پکې د کتونکي په توګه برخه اخیستې وه، په برلین کې د جرمني په کوربه توب څو اړخیزه خبرې اترې پیل شوې. د خبرو اترو په دې پروسه کې متحده ایالاتو، بریتانیا، پاکستان، افغانستان او روسیې برخه اخیستې وه. جرمني هم له دې امله چې د ملګرو ملتونو له خوا یې د افغانستان د حالاتو د څارنې دنده په غاړه درلوده او د خبرو اترو کوربه و، په دغه غونډه کې برخه درلوده. له بده مرغه د غونډې ګډونوال په دې نه پوهیدل چې له کومو افغانانو سره خبرې اترې وکړي. یوې خوا ته د ولسمشر رباني په مشرۍ د نړیوالو له خوا په رسمیت پیژندل شوی د افغانستان دولت و چې د هیواد په نژدې ۵ فیصده برخه واکمن و او بلې خوا ته د طالبانو اسلامي امارت و چې د منځنیو پیړیو د مفکورو سره سم د مذهبي مشرانو له خوا اداره کیده. په پای کې پریکړه وشوه چې د ملګرو ملتونو د امنیت د شورا د پریکړې په خلاف چې له طالبانو سره یې د هر ډول معاملو مخنیوی کاوه، طالبان د خبرو اترو له پاره وغوښتل شي. د طالبانو چارواکو چې د جرمني اصلي ویزې ورسره وې له خپل سفر څخه لا زیاته ګټه پورته کړه او په هامبورګ کې یې له خپلو پلویانو څخه پیسې ټولې کړې او وعظونه یې وکړل.

د طالبانو په هکله ویل کیدل چې دوی د سني مذهب پیروان دي، د وروګلوئ په اصولو ولاړ او په دې عقیده دي چې اسلامي قوانین باید بیرته د پخوانیو پیړیو په شان عملي شي. د دوی مشران د شوروي په وړاندې د جګړې تجربه لرونکي کسان وو چې هر یو یې ټپونه درلودل. دوی د یوه ملا یعني ملا عمر مشرتوب منلی و. ملا عمر په خپل ټول ژوند کې بهر ته سفر نه و کړی او حتی د خپل هیواد له 2/3 برخو سره یې آشنایی نه درلوده. له افغانستان څخه د شوروي اتحاد د پوځونو وتلو څخه وروسته، د را مینځ ته شوو ګډوډیو په درشل کې طالبانو د قومي یووالي په راوستو کې لوی رول ولوباوه. د پاکستان د استخباراتي ادارې آی اس آی ISI د مشرانو په شان د طالبانو ډیر مشران پښتانه وو.

ملا عمر خپل ځان مذهب ته د وفادار قوماندان په توګه اعلان کړ او داسې یو امارت یې جوړ کړ چې یوازې د پاکستان، سعودي عربستان او متحده عربي اماراتو له خوا په رسمیت پیژندل شوی و. د طالبانو مشرانو چې په نړیوالو اړیکو کې یې هیڅ ډول زده کړه او روزنه نه وه تر لاسه کړې، له خپلو هغه امریکایی ملګرو سره په تماس کې شول چې د هغوی په مرسته دوی د شوروي اتحاد له پوځونو سره جنګیدلي وو. په ملګرو ملتونو کې د طالبانو استازیتوب د (لیلي هیلمز) په نامه یوې امریکایی میرمن چې د سي آي آې د پخواني مشر (1966 – 1973) (ریچاړد هیلمز) خورزه وه، کاوه. طالبانو تر خپلې ولکې لاندې سیمو کې سخت قوانین عملي کول، ښځې یې جلا کړې وې او کفر ممنوع و. دوی له ډیر صبر وروسته په افغانستان کې د تریاکو د کرکیلې دود منع اعلان کړ او له دې سره یې د خپل عاید یوه لویه سرچینه له لاسه ورکړه. د طالبانو مذهبي ډلې د خپل هیواد ډیره برخه د اسامه بن لادن په واک کې ورکړې وه.

طالبانو چې له سیاسي پروتوکولونه سره یې ډیره آشنایی نه درلوده، هڅه وکړه چې د افغانستان له خاورې د نل لیکې د تیریدو په بدل کې په نړیواله کچه په رسمیت وپیژندل شي؛ خو کله چې دوی ولیدل غوښتنه یې نه منل کیږي او ملګري ملتونه په افغانستان کې د برهان الدین رباني تر مشرئ لاندې دولت په رسمیت پیژني؛ نو د خبرو اترو پروسه یې غوڅه کړه. د پاکستاني دیپلمات (نیاز نیک) له څرګندونو سره سم، کله چې امریکایی پلاوي د طالبانو دا رفتار ولید؛ نو غوسه

شول او خبرداري يې ورکړ چې دوی به د جولای د مياشتې په نيمايی کې دا ستونزه د زور او وسلې له لارې حل کاندي.

امريکا د خپلو پلانونو سره سم غوښتل چې د ملا عمر او احمد شاه مسعود په شان د افغنستان د مخالفو ډلو وتلي لوبغاړي چې دواړو امريکايی ضد احساسات درلودل، له مينځه يوسي او په ځای يې يو ګوډاګۍ دولت جوړ کړي. د دې هڅو په درشل کې د افغانستان د پخواني پاچا محمد ظاهر شاه سره هم اړيکې ونيول شول چې په ايټاليا کې يې د خپل ژوند وروستي کلونه تيرول.

د جولای د مياشتې په نيمايی کې د نړې لوی ځواکونه له امريکا سره همغږه شول. دلته غواړم د هغه غونډې د جزيياتو يادونه وکړم چې د فرانسې د بهرنيو چارو د وزير (هوبرت فيدراين Hubert Vedrine) او د افغانستان له پاره د ملګرو ملتونو د استازي (فرانسيس ويندريل Francesc Vendrell) تر مينځ شوې وه. دواړه خواوې په دې سلا شوې چې بالاخره بايد د افغنستان ستونزې ته يوه ښه حل لاره وموندل شي او په خاص ډول نړيواله ټولنه بايد د محمد ظاهر شاه له هغه هڅو سره مرسته وکړي چې غواړي له ځان سره د افغان ټولنې استازي يو موټې کړي. دوی همدا راز له پاکستان سره د خبرو په ډيريدو باندې ټينګار وکړ. دوی يادونه کړې وه چې ښکيلې خواوې بايد ورو-ورو او د جګړې له پای ته رسيدو وروسته، د افغانستان بيا ودانولو ته پاملرنه وکړي.

هوکې ! لويديځ ځواکونو له دومره کلونو وروسته يوازې د جولای په مياشت کې افغانستان ته پام واړاوه. څوک د افغانستان د پخواني پاچا، ظاهر شاه په هکله غږيدل او چا هم د افغانستان د جګړې او بيا رغونې په هکله د برابرو خبرو غوښتنه کوله.

له دې وروسته د بشرپالنې د سوداګريزې غونډې تر نامه لاندې په لندن او بيا جينيوا کې هم خبرو اترو ادامه پيدا کړه. په ډير تعجب سره بايد وويل شي چې د يونيکال د تيلو شرکت د دغه غونډې لګښت په غاړه اخيستی و؛ خو اهداف او ګډونوال يې نور کسان وو (په دې غونډه کې جاپانيانو هم ګډون کړی وو چې د کسپين تيلو ته يې ډيره ليوالتيا ښيودلې ده). له دې ټولو هڅو سره – سره، فيدراين

(د فرانسې د بهرنيو چارو وزير) او فرانسيس ويندريل، پرته له جګړې او بيارغونې څخه د سولې له پاره د هيڅا ليوالتيا و نه ليده.

پاکستان د امريکا او بريتانيا تر فشار لاندې او مخکې له دې چې توپان پيل شي، د نويو ملګرو د موندلو هڅه پيل کړه. دوی په اسلام آباد کې د خبرو اترو له پاره د چين چارواکو ته بلنه ورکړه او د غونډې په مهال يې ژمنه وکړه چې پاکستان به د پوځي ملاتړ په بدل کې چين ته اجازه ورکړي چې د هند سمندر ته لاره پيدا کړي. امريکا او بريتانيا چې د پاکستان د دې کار له امله په غوسه شوي وو، پريکړه وکړه چې د پلان شوي وخت او په لويه لوبه کې د چين له ښکيليدو څخه مخکې خپل بريد پيل کړي. په همدې مهال د عمان په سمندر کې د فالکلند د ټاپوګانو له جګړې وروسته د بريتانيايي ځواکونو تر ټولو لوی خوځښت وليدل شو او ناټو هم په مصر کې 40000 پوځونه تيار کړل. د سپټمبر په 9 نيټه د افغانستان د اسلامي جبهې مشر او د امريکا ضد قوماندان، احمدشاه مسعود ترور شو (د احمدشاه مسعود ترور تر راتلونکو څو روځو پورې پټ ساتل وشو او په متحده ايالاتو باندې تر بريدونو پورې په ډاګه نه شو. د مسعود په وژنه باندې وروسته اسامه بن لادن تورن شو؛ خو د ده د ترور رسمي اعلاميې، د فرانسوي خبريال فرانوايس کاس Franaoise Causse له راپور سره ډير توپير درلود، ځکه د مسعود پلويانو د پاکستان استخباراتي اداره آی اس آی ISI د نوموړي په وژنه باندې تورنوله). د سپټمبر د 11 نيټې بريدونه د استعمار له پاره د قانوني لارې د پيدا کولو پرته بل هيڅ نه و.

په افغانستان باندې د بريد عمليات که څه هم چې د بې پايه عدالت Infinite Justince (چې دا کلمه د نړۍ په ډيرو اديانو کې خدای ته منسوبه ده) تر نامه لاندې پيل شول؛ خو د اسلامي نړۍ د لوی غبرګون له امله يې نوم د خپلواکۍ د ګټلو جګړې (Enduring Freedom) ته واړول شو. د نړيوال ايتلاف 136 ملکونو او د امريکا ځينې سياسي متحدينو په مشروط ډول د دغه عملياتو ملاتړ وکړ او د دې تر څنګ يې متحده ايالاتو ته د پوځي مرستې وړانديزونه هم وکړل.

امريکا دې موضوع ته په پام سره چې پخوانی شوروي اتحاد څرنګه د 1979 او 1989 تر مينځ د افغانستان په ختيځ او خاورو کې ډوب شو، دې هيواد ته د خپلو

پوځیانو له لیرلو ډډه وکړه او پر ځای یې افغاني جنګ سالارانو ته د ډیرو پیسو ورکولو ته ترجیح ورکړه، چې د امریکا په استازیتوب د طالبانو په وړاندې وجنګیږي. د یادونې وړ ده چې د امریکا دا کار د ملګرو ملتونو له هغه قانون څخه ښکاره سرغړاوی دی چې په جګړه کې ښکیلو خواوو ته د وسلې ورکول، منع کوي. روسیې د متحده ایالاتو د دې عمل په وړاندې د غبرګون په توګه، د احمدشاه مسعود اسلامی جبهه په لویه پیمانه په وسلو سمبال کړه، په داسې حال کې چې ایران شیعه هزاره ګانو ته د وسلو استول پیل کړل. د متحده ایالاتو هوایی پوځ د دقیقو هوایی بمباریو په واسطه، د طالب ضد ځواکونو ملاتړ کاوه او کله خو به له هغوی سره ملګري هم شول. حقیقت دا و چې هغه ګوندونه چې د طالبانو په وړاندې جنګیدل، نه د نړیوال ایتلاف په اهدافو پوهیدل او نه یې هم د نفتو د ذخایرو له پاره لیوالتیا درلوده.

بریتانیا او امریکا د وخت په تیریدو سره په خپلو تکتیکونو کې بدلون راووست چې په دې توګه خپل نا پیژندل شوي دښمنان وپیژني. طالبانو نور نه شو کولای چې د خپلې واکمنۍ په سیمو کې دیکتاتوري وچلوي او په جلا ډلو وویشل شول. په همدې حال کې اسلامي جبهه چې نړیوال یې د شمالي ټلوالې په نامه پیژني، د طالبانو په ګډو وډو لیکو کې ننوتل او پرمختګ یې پیل کړ.

د متحده ایالاتو هوایی پوځ د تښتیدونکو طالب ځواکونو تعقیبول پیل کړل. طالبانو هڅه کوله چې په کندهار کې بیرته سره را ټول شي او په همدې حال کې د شمالي ټلوالې بریالۍ ډلې د طالبانو په ډله ایزه وژنه لاس پورې کړ چې دلته د بیلګې په توګه د جنرال دوستم تر قومانده لاندې د مزار شریف ډله ایزه وژنه یادولای شو. د دې ټولو پرمختګونو په درشل کې د طالبانو او القاعده زرګونه متعصب جنګیالي چې د تورې بوړې په غرونو کې او د مرمیو تر باران لاندې بند پاتې وو، خبرو اترو ته حاضر او خپلو پاکستاني ملګرو ته تسلیم شول.

د بریتانیا او امریکا هوایی پوځونو په ټولیزه توګه په دې موده کې تر 4700 ډیرې الوتنې وکړې چې په ترڅ کې یې 12000 بمونه وغورځول شول، تر 10000 ډیر جنګیالي په کې ووژل شول او تر څنګ یې تر 1000 ډیرو ملکي افغانانو ته مرګ ژوبله واوښته. د متحده ایالاتو پوځي جوړښتونو هوایی ځواک ته

امر وکړ چې د ډله ایزې وژنې بي ال یو 82 (BLU-82) بمونه وکاروي او د هغه مشخصو او پلان شوو بریدونو له کولو ډډه وکړي چې هدف يې یوازې پوځي جوړښتونه وو او ملکي مرګ ژوبله پکې کمه وه (دا بمونه په اصل کې د جګړې له پاره نه بلکه د انجینري کارونو په موخه جوړ شوي وو، ځکه دا بمونه ړانده دي او ډیر زیان اړوي. متحده ایالاتو دا بمونه په ویتنام کې د ځنګلونو د پاکولو او د چورلکو د ناستې له پاره د زمکو د جوړولو له پاره کارولي وو). د بي ال یو 82 بمونو د کارولو امر ځکه شوی وو چې هغه پاته شوي او تښتیدلي جنګیالي له مینځه یوسي چې په غرونو کې تیت وو.

په هر حال، دا جګړه د ملګرو ملتونو د امنیت د شورا د 1378 پریکړې سره سم پای ته ورسیده او له دې سره سم ګڼ افغاني ګوندونه د جرمني په بن کې ټول شول چې د یوه نوي دولت د جوړیدو په هکله خبرې اترې وکړي. د بن غونډې پریکړه وکړه چې د پخواني ظاهر شاه تر مشرۍ لاندې یوه موقته اداره جوړه شي؛ خو د وړاندوینو سره سم ظاهر شاه شا ته شو او حامد کرزی د لومړي وزیر په توګه په دې دنده وګومارل شو.

د پخواني شوروي اتحاد او افغانانو د جګړې پر مهال حامد کرزي د سي آی آې CIA له مشر ویلیم کیسي William Casey سره شخصي اړیکې درلودې. له هغه وروسته ده متحده ایالاتو ته مهاجرت وکړ او هلته د بوش له کورنۍ سره ملګری شو او بالاخره د یونیکال د شرکت په یوه څانګه کې په کار وګومارل شو. جنرال عبدالرشید دوستم چې د 20 کلونو په موده کې د کړو ظلمونو او وحشت له کبله د چنګیزخان په نامه نومول شوی وو، په دې بریالی شو چې له متحده ایالاتو او متحدینو سره ملګری شي او د دې پر ځای چې د جنګي جرمونو په تور محاکمه شي، په نوې اداره کې ګډ شو. د نړیوالو دغه عمل د 2001 د دسمبر د میاشتې په 6 نیټه د ملګرو ملتونو د امنیت د شورا له 1383 پریکړې سره سم قانوني بڼه غوره کړه. له دې سره سم په سلګونو زره هغه افغانان چې د جګړو او بمباریو له کبله له خپل هیواد څخه تښتیدلي وو، بیرته د خپلو کورونو په لور وخوځیدل.

د خپلواکۍ د جګړې د ګټلو (Operation Enduring Freedom) تر نامه لاندې عملیات د متحده ایالاتو د ملي امنیت د شورا له لارې د زلمي خلیلزاد له خوا په

مخ وړل کیدل. زلمی خلیلزاد د پخواني باچا، ظاهر شاه د یوه مشاور زوی دی او د متحده ایالاتو د شیکاګو په پوهنتون کې یې زده کړه کړې ده. هغه د امریکایی تابعیت له تر لاسه کولو وروسته د ریګن د ولسمشرۍ پر مهال د بهرنیو چارو په وزارت کې د مشاور په توګه وټاکل شو او له هغه وروسته د سي آی آې CIA په مرسته په خپل هیواد افغانستان کې د شوری اتحاد د پوځونو په وړاندې وجنګید. د لومړني بوش د ولسمشرۍ پر مهال، خلیلزاد د دفاع وزارت د مرستیال په توګه وټاکل شو او په عراق کې د دښتې د توپان (Desert Storm) په عملیاتو کې د پام وړ رول ولوباوه. د کلینټن د ولسمشرۍ پر مهال ده له راند کارپوریشن او یونیکال سره کار کاوه. خلیلزاد په داسې وخت کې چې له طالبانو سره د خبرو اترو لړۍ روانه وه، د طالبانو ننګه وکړه او په واشنګټن پوست روځپانه کې یې په خپله یوه مقاله کې لیکلي و چې طالبان د ایراني متعصبینو په پرتله ډیر امریکایی ضد احساسات نه لري؛ خو کله چې د تېلو خبرې نتیجې ته و نه رسیدې؛ نو ده خپل دریځ بدل کړ او د سپتمبر له 11 نیټې وروسته د بوش ادارې له ده څخه د رابط په توګه ګټه پورته کوله. د جګړې له پیل سره دی د بوش له خوا د افغانستان له پاره د خاص استازی په توګه وټاکل شو او یوه دنده یې دا وه چې د پلان شوې نل لیکې د جوړیدو څارنه وکړي.

د طالبانو له ځپلو وروسته رسنیو ته بلنه ورکړل شوه چې له القاعده او طالبانو څخه پاتې شوې نښې وګوري. امریکایی ځواکونو په غرونو کې داسې عجیب پټنځایونه موندلي وو چې د شوروي اتحاد د جګړې د وخت وسلې او مهمات په کې پراته وو؛ خو هیڅ خبریال و نه شو کړای چې د کیمیاوي او بیالوژیکي وسلو فابریکي، د اتمي بمونو بټۍ او کم تر کمه د سپوږمکیو د توغولو هغه ساحې وویني چې دونالد رمسفیلد (د متحده ایالاتو د دفاع وزیر) یې په هکله خبرې کړې وې او غندلي یې وو.

پټو اړیکو ادامه پیدا کړه او ښایی ادامه به ولري. د هغه مخدره موادو او کوکنارو کرکیله او کاروبار بیرته وغوړید چې مقصد یې د شمالي امریکا مارکیټونه دي او بالاخره د 2002 کال د دسمبر په 9 نیټه حامد کرزی او د هغه پاکستاني سیال، جنرال مشرف د منځنۍ آسیا د نل لیکې د جوړولو د تړون په لاسلیکولو سلا شول.

لسم څپرکی: پټ عملیات

په هغه یادښت کې چې د [پوځي عملیاتو له پاره د عامه ولس د ملاتړ تر لاسه کول] تر نامه لاندې د (لیونارد وانګ Leonard Wong) په واسطه، د متحده ایالاتو د پوځ د ستراتیژیکو مطالعاتو د انستیتوت له پاره جوړ شوی و، دا ټکي لیدل کیدل: (د پوځي عملیاتو له پاره چې عامه ولس کوم ملاتړ ښودلی د (پیرل هاربر) په بندر Pearl Harbor «د متحده ایالاتو یو پوځي بندر چې په 1941کال کې د جاپان تر برید لاندې راغی او په غبرګون کې متحده ایالاتو د جاپان په هیروشیما او ناګاساکي ښارونو اتمي بمونه واچول» باندې له برید وروسته د خلکو له ملاتړ سره یو شان دی. امریکایان په دې عقیده دي چې پوځي عملیات مناسب دي، د یوې پراخې جګړې ملاتړ کوي او د نوموړې جګړې د منفي پایلو زغملو ته یې تیاري ښودلې دی. د سرشمیرنو د ښو پایلو سره – سره، د عامه ولس په ملاتړ کې بدلون راتلای شي. عادي ژوند ته د دوی په ګرځیدو سره به د پوځي عملیاتو له پاره، ملاتړ له مینځه لاړ شي. له همدې امله پوځ باید د ترهګرۍ په وړاندې جګړه کې پر له پسې بریالیتوب لاس ته راوړي، ولس له وسله وال پوځ سره تړلی وساتي او د کورنی امنیت په ساتلو کې هڅې ډیرې کړي؛ خو باید وویل شي په نورو برخو کې دا ملاتړ نه دی لیدل شوی). که په ساده ژبه وویل شي د دې خبرو مانا دا ده چې د ترهګرۍ په وړاندې جګړه کې د عامه خلکو نظریه په لویه پیمانه له امریکایی سیاستونو سره تړلې ده او باید ځنډ پکې ونه شي.

د 2001 کال د اکتوبر په 7 نیټه د خپلواکۍ د ګټلو عملیات پیل او په منځنۍ آسیا کې د وسلو ډزونه واوریدل شول. د پوځونو تناسب ته په کتو سره د ایتلافي ځواکونو بریالیتوب، د جګړې له پیل څخه مخکې، یقیني شوی و. د ترهګرۍ په وړاندې جګړې ته د امریکایی ولس پاملرنه په داسې حال کې روڅ په روڅ کمیږي چې اسامه بن لادن لا هم له خپل پټنځای څخه په امریکا باندې د نورو بریدونو ګواښونه کوي؛ خو سره له دې په امریکا کې هیڅ ترهګریز عمل و نه لیدل شو.

د اکتوبر د میاشتې په 12 نېټه رسنیو ځینې هیښونکي معلومات خپاره کړل. د رسنیو له څرګندونو سره سم، خبریالانو او د کانګرس غړو داسې لیکونه تر لاسه کړي وو چې د آنتراکس په میکروب Anthrax Spore لړلي وو. دا ډول حد اکثر 5 لیکونه د نشنل اینکوایرر مجلې National Enquirer، ان بی سي NBC ټلویزیون، نیویارک پوسټ روځپاڼې New York Post او د سناتور دشل .Sen Daschle او سناتور لیهای Sen. Leahy دفترونو ته استول شوي وو او یوازې ۵ کسان د دغه لیکونو قرباني شول. د امریکایانو عادي ژوند نژدې په ټپه ودرید. دوی نور نه شوای کولای چې خپل لیکونه له ربړي لاس ماغو (دستکش) او طبی نقابونو پرته پرانیزي. د ژغورنې د آلاتو او نقابونو د سوداګرو کار وغوړید او په ټول هیواد کې د پوسټ سیستم په ټپه ودرید. دغه روحي ناروغي د متحده ایالاتو ملګرو هیوادونو ته هم خپره شوه او په ټوله اروپا کې داسې لیکونه وموندل شول چې په سپین وژونکي پوډر لړل شوي وو. د چارواکو له وینااوو سره سم، القاعدې اوس پریکړه کړې وه چې هغه کیمیاوي او بیالوژیکي وسلې په خپلو بریدونو کې وکاروي چې دوی د صدام حسین په مرسته جوړې کړې وې. له دې سره سم متحده ایالاتو او د هغه متحدینو پریکړه وکړه چې د آنتراکس ضد میکروب د واکسینونو ګودامونه جوړ کړي. دوی د ملیونونو ګولیو په اخیستلو سره د دوا جوړونې له صنعت سره لویه مرسته وکړه؛ خو په پای کې هیڅ شی و نه شول، ځکه پرته له پنځو لیکونو څخه نور هر څه یوه ټوکه او ډله ایزه ویره اچونه وه.

مهمه خبره ده و چې له څېړنو وروسته معلومه شوه چې هغه آنتراکس میکروب چې لیکونه پرې لړل شوي وو، د متحده ایالاتو په پوځي لابراتوارونو کې جوړ شوی و او دا یو کورنی خطر و. د امریکایی ساینس پوهانو د فدراسیون د یوې غړې (باربارا هنچ روزینبیرګ) څېړنو وښوده چې یوازې 50 پېژندل شوو ساینس پوهانو د دغه ویروس ګودامونو ته لاسرسي درلود او کولای یې شوای چې ویې کاروي. د سپتمبر د میاشتې په پای کې د کوانیکو پوځي اډې یوه ناپېژندل شوی لیک تر لاسه کړ چې پکې د آمراید (د متحده ایالاتو د پوځ د مکروبی ناروغیو د څېړنو طبی مرکز US AMRIID) د پخواني مشر، ډاکتر اسد چلونه او دسیسې غندل شوې وو. اف بي آی FBI بیا هم د څېړنو درواغجنه ژمنه وکړه؛ خو هیڅ څه یې روښانه نه کړل.

د ویرې او خطر د مودې په تیریدو او د خپلواکۍ د ګټلو د عملیاتو د یوې کوچنۍ برخې په پوره کیدو سره، ولس فکر وکړ چې اوس نو باید بیرته عادي ژوند ته ستانه شي؛ خو د دفاع وزارت دنده واخیسته چې ولس ته پیښ راتلونکي خطرونه ور په زړه کړي. دوی د تش په نامه خطرناکو ترهګرو زړه بوږنوونکي انځورونه خپاره کړل چې د ګوانتانامو پوځي جیل ته اچول شوي وو. دا اسیران له افغانستان څخه د الوتکو په واسطه دې جیل ته په داسې حال کې راوړل کېدل چې تر الوتکې پورې کش کیدل او بیا هلته په سیټونو باندې تړل کیدل. جیل ته له راوستو سره سم د دوی په سترګو نقابونه، په غوږونو کې د بریښنایی مزو پلګونه او په پوزو کې د کارک کاغذونه ایښودل کیدل او له دې سره د یوه پروګرام په واسطه د حس له قوو څخه محرومیدل. د دفاع وزارت وکیلانو د سترګو په رپ کې وویل چې فدرال قوانین یوازې د هیواد د ننه شکنجه منع کوي او دا قوانین ځکه په ګوانتامو کې نه عملي کیږي چې د امریکا په خاوره کې نه راځي. تر کومه ځایه چې د اساسي قانون خبره راځي، دا موضوع په کې نه ده روښانه شوې. نړیوالې ټولنې له هماغه وخت راهیسې د متحده ایالاتو د دغه عمل په وړاندې مظاهرې کړې دي. د ملګرو ملتونو د بشري حقونو د کمیسیون مشرې ماری رابینسون Mary Robinson (د آیرلند پخواني ولسمشره) څو ځله په دې هکله د عامه خلکو غوسه بیان کړې او په متحده ایالاتو باندې یې غږ کړی چې د ګوانتامو اسیرانو ته هغه حقوق ورکړل شي چې د جینیوا په تړون کې روښانه شوي، له دوی سره باید د انسانانو په توګه چلند وشي او باید په عادلانه او مناسبه توګه محاکمه شي.

اوس – اوس د ترهګرۍ په هکله د خلکو مفکوره خوټیدلې او د ترهګرۍ په وړاندې جګړه یو هیرونکې سیورې ګرځیدلې دی. اوس ترهګري نه دولت، نه سازمان او نه هم کومه مفکوره، بلکه یو دودیز عمل دی. دا نوم اوس له مظلومو لږکیو څخه نیولې تر دولتي کچې پورې کارول کیږي او کله – کله خو ترهګري په ډیر ساده ډول تعریف کیږي. که دا خبر ربښتیا وي؛ نو د دوهمې نړیوالې جګړې پر مهال د نازي یرغلګرو پوځونو په وړاندې د فرانسې ملکي او پوځي مقاومت یو ترهګریز عمل بللی شو. د ترهګرۍ په وړاندې د جګړې افاده هم پرته له دې چې د جګړې په وړاندې د جګړې مانا ورکړي، بله هیڅ مانا نه لري.

دا رښتیا وه چې ولسمشر جورج ډبلیو بوش د ترهګرۍ په هکله ډیر کم معلومات درلودل. د ده په آند د نیکاراګو د وژونکو ډله Death Squad ترهګره نه وه، آن تر دې چې ده د نیکاراګوا د وژونکو د ډلې امریکایی ملاتړی (جان نیګروپونټې John Negroponte) ملګرو ملتونو ته د خپل سفیر په توګه وټاکه. د ولسمشر بوش او امریکایی چاروکو له نظره، په هغه نړۍ کې چې د شوروي اتحاد له ړنګیدو وروسته یې توازن له لاسه ورکړی وو، د امریکایی مشرتابه په وړاندې هر توند اعتراض یو ترهګر عمل بلل کیده.

د (باب وودوارد Bob Woodward) په نامه یو خبریال چې د ولسمشر بوش د کابینې د یوې غونډې یادښتونه یې پیدا کړي و، له واشنګټن پوسټ روځپاڼې سره په مرکه کې وویل چې د غونډې په مهال سي آی آې CIA ته بې بریده اختیارات ورکړل شوي و چې د ترهګرۍ په وړاندې جګړه په مخ بوزي. د یادونې وړ ده چې دا غونډه په کمپ ډیوید کې د 2001 کال د سپټمبر په 15 نیټه جوړه شوې وه.

نوموړې غونډه د جورج ډبلیو بوش په مشري د تل په شان د دعا په ویلو پیل شوه او له ټولو ګډونوالو څخه غوښتنه وشوه چې د دعا په کولو کې ونډه واخلي. له دعا وروسته د خزانې او بهرنیو چارو وزارتونو په ترتیب سره خپلې کړنې بیان کړې او د بیا د سي آی اې CIA مشر جورج تنیت George Tanet د پلانونو دوه مسودې له نورو اسنادو سره یو ځای چې په ډېره پاملرنه جوړه شوي وې، ولسمشر ته وړاندې کړې.

لومړۍ مسوده د پیلیدونکي خوځښت په نامه یادیده. د دې مسودې دوه مهم ټکي د القاعدې له مینځه وړل او په افغانستان کې د دوی د اډو بندول وو. جورج تنیت د نورو متحدو هیوادونو په مرسته د القاعده په وړاندې نه یوازې په افغانستان بلکه په ټوله نړۍ کې د پټو عملیاتو د اهمیت په هکله وغږید. ده د غونډې د ټولو ګډونوالو د توافق له لاس ته راوړلو وروسته؛ نوموړي هدف ته د رسیدو له پاره سي آی اې CIA ته د بې بریده (نا محدوده) واکونو د ورکولو غوښتنه وکړه. نوموړي د داسې یو فرمان د صادریدو غوښتنه وکړه چې سي آی اې CIA ته دا واک ورکړل شي چې په هر ځای او هر وخت کې پرته له دې چې د هر یو کار له پاره اجازه واخلي، پټې عملیات تر سره کړي. تنیت په دې ټینګار کاوه چې د ده

ادارې ته دې اجازه ورکړل شي، چې له هر ډول بندیز پرته کار وکړي او ولسمشر ته یې په دې برخه کې د ځینو خطرونو د منلو سپارښتنه کړې وه. ده له ځان سره د ولسمشر هغه فرمان هم راوړی و چې د پټو عملیاتو په وخت کې یې سي آی اې CIA ته د شکمنو کسانو د وژنې په شمول د هر ډول آلاتو د کارولو اجازه ورکوله.

د لومړی مسودې په یوه برخه کې دې ټکی ته اشاره شوې وه چې سي آی اې CIA باید له ټولو مهمو بهرنیو استخباراتي ادارو سره خپلې اړیکې ټینګې کړي. جورج تنیت هیله مند و چې دی به د نوموړو استخباراتي ادارو مرسته د هغه ملیونونو ډالرو په واسطه جلب کړي، چې په خپله بودجه کې یې غوښتي وو. د (تنیت) له پلان سره سم د نوموړو ادارو د خدماتو په کارولو سره د سي آی اې CIA اغیزمنتوب درې او آن څلور ځله ډیریدلای شوای. د پټو عملیاتو په نړۍ کې دغه ډول کارونه له خطر څخه تش نه دي، ځکه کېدای شوای داسې اعمالو، متحده ایالات له هغه شکمنو ادارو سره تړلې وای چې بشري حقوق په پام کې نه نیسي. ځینې دغه ډول ادارې د معلوماتو د لاس ته راوړلو له پاره له سختو شکنجو څخه کار اخلي.

غونډه په داسې حال کې چې (تنیت) د افغانستان له پاره خپله ستراتیژی اعلانوله، پرته له مخالفتونو پر مخ تله. ده د ژورې ساه له اخیستو وروسته د (نړیوال برید د پلان) تر نامه لاندې دوهمه مسوده هم وړاندې کړه. دغه مسودې د نړۍ په 80 هیوادونو کې د سي آی اې CIA په روانو پټو عملیاتو رڼا اچوله او په راتلونکي کې یې د دغه عملیاتو د دوام سپارښتنه کوله. په نوموړو عملیاتو کې له تبلیغاتو څخه نیولې بیا د پوځي بریدونو له پاره د تیاریو له پاره د وژنو تر سرحده هر ډول اعمال شامل وو. د دفاع وزیر دونلد رمسفیلد په دې وخت کې د سي آی اې CIA او پنتاګون تر مینځ شته سیالي له یاده وویسته او مسوده یې د زړه له کومې تایید کړه. کله چې د سي آی اې CIA مشر خپل پلانونه وړاندې کړل؛ نو ولسمشر بوش په لوړ غږ او لیوالتیا چیغه کړه چې ډیر اعلی.

بالاخره دا پټ عملیات پیل شول او په ترڅ کې یې سي آی اې CIA په ټوله نړۍ کې د بوش په مخالفینو بریدونه وکړل. د واین مدسین Wayne Madsen په نامه خبریال د دغه مخالفینو له ډلې څخه لاندې څلور نامتو قربانیان داسې پیژني:

- د 2001 کال د نومبر په 11 نیټه د لویدیځې نوې ګینې رهبر (تیس ایلووي Theys Eluay) د اندونیزیا د پوځ د یوه خاص کنډک له خوا وتښتول شو. دغه کنډک چې په ختیځ تیمور کې په ډله ایزه وژنو تورن دی، د امریکا د مرکزي ادارو له خوا جوړ او د سي آی اې CIA په واسطه روزل شوی دی. (تیس ایلووي) د خپل هیواد د خپلواکۍ له پاره جنګیده او د فري پورت مکمورن Freeport McMoran په نامه د هغه امریکایی شرکت مخالفت یې کاوه چې د ده د هیواد د معدني سرچینو په لوټ لګیا و. (فري پورت مکمورن شرکت د متحده ایالاتو د لویزیانا په ایالت پورې تړلی یو شرکت دی چې مشري یې د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو د پخوانی وزیر، ډاکتر هنري کیسینجر په غاړه ده).
- د 2001 کال د دسمبر په 23 نیټه د نایجیریا د عدلیې وزیر، (چیف بولا ایګې Chief Bola Ige) د یوې ناپیژندل شوي کوماندو ډلې له خوا په خپله خونه کې ووژل شو. هغه د ولسواکۍ له پاره د پان یوروبان د ګوند Pan-Yoruban Alliance for Democracy ticket مشري کوله او د نایجیریا د ولسمشریزو ټاکنو ناکام کاندید و. نوموړی د ټولو هغه امتیازاتو مخالف و چې د شیفران Chevron (د دې شرکت مشري د کاندولیزا رایس په غاړه وه) او (ایکسان موبیل ExxonMobil) امریکایی شرکتونو د نایجیریا د تیلو په صنعت کې درلودل.
- د 2002 کال په جنوري کې د اندونیزیا د آسې ولایت والي، د آسې د خپلواکۍ غورځنګ د ګوند مشر، عبدالله سیافي ته لیک واستاوه او هغه ته یې ظاهراً د سولې د خبرو بلنه ورکړه. سیافي نه یوازې د خپلواکۍ غوښتنه کوله بلکه د ایکسان موبیل د شرکت د کیندنو خلاف هم و. عبدالله سیافی په هالند کې د میشت UNPO سازمان (د نا پیژندل شوو هیوادونو او خلکو ټولنه Unrepresented Nations and peoples organization) غړی و او غوښتل یې په سوله ایزه توګه د خپلواکۍ له پاره وجنګیږي؛ خو سره له دې په پټو جګړو کې هم ښکیل و. نوموړي ته په استول شوي لیک

کې داسې یوه کوچنۍ کمپیوټري آله اینودل شوې وه چې په مرسته یې د متحده ایالاتو د ملي امنیت ادارې د سپوږمکیو په واسطه د سیافي موقعیت مالوم کړ او په پایله کې د جنورۍ د میاشتې په 22نیټه، د اندونیزیا د خاصو ځواکونو د کنډک له خوا ترور شو.

- د لبنان د عیسوي ملیشو د ګوند ښی لاسی مشر، (ایلي حبیقه Elie Hobeika) له خپل ساتونکي سره یو ځای د جنوري د میاشتې په 24 نیټه د یوه موټر بم په چاودنه کې ووژل شول. حبیقه چې د 1982 کال په ترڅ کې د صبره او شاطیله د مهاجرو په کمپونو کې د مسلمانو فلسطینیانو په ډله ایزه وژنه کې نیغ لاس درلود، په ناڅاپي ډول د اسراییلو په خلاف ودرید او پریکړه یې کړې وه چې د بلجیم د جنګي جرایمو په محکمه کې د اریل شارون Eriel Sharon (اسراییلو پخوانی د دفاع وزیر او بیا ولسمشر) په خلاف شاهدي ورکړي. دا عملیات په ګډه د سي آی آې CIA او موساد Mossad (د اسراییلو استخباراتي اداره) له خوا تر سره شوي وو.

آیا دا په رښتیا هم د ترهګرۍ په وړاندې جګړه ده؟

د فبرورۍ د میاشتې په 13 نیټه، واشنګټن پوسټ روځپاڼې د ډاکتر هنري کیسنجر، یوه لویه مقاله خپره کړه. کیسنجر چې د متحده ایالاتو د بهرنۍ تګلارو پلار او بنسټ ایښودونکی و، په افغانستان کې یې د بریالیتوب له پاره د دریو لارو سپارښتنه کړې وه:
لومړی دا چې متحده ایالات دې فکر وکړي چې جګړه پای ته رسیدلې او هر هغه چا چې د طالبانو پیروي کوله، اوس یې سبق زده کړی. دوهم دا چې د یمن او سومالیا په شان په هغه ځانګړو هیوادونو فشار واچول شي چې د ترهګرۍ ملاتړ کوي او یا دریم دا چې په عراق کې د صدام حسین په را پرځولو باندې تمرکز وشي او په منځني ختیځ کې سیمه ایز انډوال بدل کړای شي.

په حقیقت کې کیسنجر، په عراق باندې د داسې یوه غوڅ برید په هکله استدلال کاوه چې په عراق یرغل او د صدام حسین له مخالفینو سره مرسته وشي (د یادونې وړ ده چې د دغه کتاب تر خپریدو پورې، د امریکا له خوا په عراق پوځي یرغل نه و شوی - ژباړن).

د بوش اداري پرته له ځنډ څخه د کيسنجر مشورې تر پام لاندې ونيوې او د هغې پر بنسټ يې د خپلو پلانونو په جوړولو پيل وکړ.

د جنوري د مياشتې په 29 نيټه د متحده اياالاتو ولسمشر، کانګرس ته د (يو موټې ولس) تر نامه لاندې خپله وينا واوروله؛ خو د دغه وينا يوه مهمه ځانګړتيا دا وه چې دا ځل د افغانستان د دولت انتقالي ولسمشر، حامد کرزى هم ورسره حاضر و. د وينا په ترڅ کې جورج ډبليو بوش د ترهګرۍ په وړاندې د جګړې اهداف داسې اعلان کړل:

(زموږ ولس به د دوه اهدافو په لاس ته راوړلو کې ټينګ او زغمونکي واوسي. لومړى هدف دا دى چې موږ غواړو د ترهګرو کمپونه وتړو، د دوى پلانونه شنډ کړو او دوى عدالت ته کش کړو او دوهم هغه دا چې موږ بايد د هغه ترهګرو او رژيمونو مخنيوى وکړو چې د کيمياوي، بيالوژيکي او اتمي وسلو په لټه کې دي او غواړي په دې واسطه متحده ايالات او نړې ووېروي. د ((لاسونو پړکا)).

زموږ پوځ په افغانستان کې د ترهګرو د روزنې کمپونه له کاره غورځولي؛ خو په ځينو نورو هيوادونو کې لا تر اوسه هم دغه ډول کمپونه شته . د حماس، حزب الله، اسلامي جهاد او جيش محمد په شان نورې ترهګرې ډلې لا تر اوسه هم په ليرې ځنګلونو او د لويو ښارونو په مرکزونو کې پټې دي.

زموږ دوهم هدف دا دى چې د هغه رژيمونو مخنيوى وکړو چې د ترهګرو مرسته کوي او د ډله ايزې وژنو د وسلو په واسطه غواړي امريکا او زموږ ملګري او متحدين تهديد کړي. د سپتمبر د 11 نيټې څخه وروسته، ځينې دغه رژيمونه ډېر غلي دي؛ خو موږ د دوى اصلي څيره پيژنو. د شمالي کوريا رژيم په داسې حال کې د ډله ايزې وژنې د وسلو د جوړولو په حال کې دى چې ښاريان يې له لوږې سره مخامخ دي.

ايران هم په داسې حال کې په بيړه د دغه وسلو جوړولو ته دوام ورکړى او ترهګري صادروي چې ځينې زورواکي، د خپلواکۍ له پاره د ايران د خلکو هيلې ځپي.

عراق د امريکا په خلاف خپلې دښمنې ته دوام ورکړى او د ترهګرۍ ملاتړ کوي. د عراق رژيم له يوې لسيزې را پديخوا د آنتراکس ميکروب، وژونکو ګازونو او اتمي وسلو د جوړولو دسيسې جوړوي. دغه رژيم له پخوا څخه په خپلو زرګونو ښاريانو باندې وژونکي ګازونه کارولي او ميندې او د هغوي ماشومان يې وژلي

دي. دغه رژیم لومړی د نړیوالې پلټنې له ډلې سره موافقه وکړه؛ خو کله چې د کتونکو ډله عراق ته لاړه؛ نو بیرته یې وشړله. دغه رژیم له پر مخ تللې نړۍ څخه د کوم شي د پټولو په هڅه کې دی.
دغه ډول هیوادونه او د هغوي ترهګر متحدین د شیطانانو محورونه ګرځیدلي او د نړۍ سولې ته یې ګواښ پیښ کړی دی).

د متحده ایالاتو په متحدینو باندې فشار ډیر زیات شوی و. دوی له پنځو میاشتو راهیسې هر څه زغمل. د سپتمبر د 11 نیټې له بریدونو وروسته او د غم د مراسمو په ترڅ کې، دوی نه شوای کولای چې د متحده ایالاتو په کړنو باندې مخامخ انتقاد وکړي. د متحده ایالاتو چارواکو هم په دې برخه کې له ډیرې ځیرکۍ څخه کار واخیست او د غم د مراسمو په اوږدولو او په ټلویزیون باندې د دغه مراسمو د نشر په مرسته یې دوی بوخت او ویریدلي وساتل.

خو له دې سره – سره د فبرورې د میاشتې په 6 نیټه د فرانسې د بهرنیو چارو وزیر (هوبیرت فیدراین) د متحده ایالاتو د چارواکو د هیلو په خلاف ګام پورته کړ. هغه د لومړي وزیر او ولسمشر د ملاتړ په درلودلو سره، د انترفرانس په ټلویزیوني چینل باندې څرګند شو او داسې یې وویل:
(موږ د متحده ایالاتو متحدین او د امریکا د خلکو ملګري یو. موږ د سپتمبر د 11 نیټې د ترهګریزو بریدونو څخه په را مینځ ته شوې غم کې له دوی سره ځان شریک بولو. موږ له امریکایی خلکو سره خپل شریک مسولیت ادا کړی؛ خو د غبرګون په ښودلو کې باید یو منطق وي او بد کسان باید له مینځه لاړ شي. موږ باید همدا راز دا ستونزه له ریښو څخه حل کړو. نن موږ له دې وجې چې ټولې ستونزې د ترهګرۍ په وړاندې د جګړې تر نامه لاندې را ټولوو، په خطر کې لویدلي یو. دا یو بې مسولیته کار دی. هیڅوک نه شي کولای چې د پوځي ځواک په کارولو سره له ترهګرۍ سره وجنګیږي او د ترهګرۍ په وړاندې د جګړې تر نامه لاندې ټولې ستونزې حل کاندي. د ستونزو حل باید د هغه په ریښو کې ولټول شي. موږ باید د نیستۍ، بې عدالتۍ او سپکاویو ستونزې حل کړو. اروپا باید د دغه ستونزو په حل کې هلې ځلې وکړي. که موږ نه غواړو چې امریکایی پالیسي ومنو؛ نو باید ووایو موږ کولای شو چې دا خبره ووایو او باید ویې وایو. د امریکایی خلکو سره ملګرتوب او په ناټو کې د امریکا متحد والی، د دې مانا نه

لري چې موږ یو له بل سره تړلي یو او د هر شي په هکله یو شان فکر کوو. موږ باید له متحده ایالاتو سره د ملګرتوب په فضا کې خبرې وکړو. موږ دا نه وایو چې متحده ایالات دې آرام کیني. موږ غواړو چې متحده ایالات د نړۍ د ستونزو په حل کې ښکیل واوسي او دا وایو چې د متحده ایالاتو له مرستې پرته هیڅ لویه ستونزه نه شي حل کیدای. موږ غواړو چې امریکا په خپله نه، بلکه په دوه اړخیزه توګه له خپلو ملګرو سره یو ځای پریکړې وکړي. که موږ غواړو چې زموږ غږ واوریدل شي؛ نو باید چوپ ونه اوسو او وغږیږو).

(کولن پاول) په واشنګټن کې د فرانسوي وزیر سپارښتنو ته سره له دې چې د سپکاوي په سترګه وکتل، هیڅ ارزښت ورنکړ.

دوه روځې وروسته د فرانسې لومړي وزیر(لیونیل جوسپین) له فرصت څخه ګټه واخیسته او د اروپا د پارلمان په یوه غونډه کې یې نړیوالو اوریدونکو ته د خپل زړه غم داسې بیان کړ:
(د سپتمبر د 11 نیټې له بریدونو وروسته موږ له متحده ایالاتو سره خپله ټینګه همکاري په ښکاره ډول څرګنده کړه او په هغه ځوابي عمل کې موږ له دوی سره مرسته وکړه چې د دغه بریدونو په وړاندې باید ښودل شوی وای. د ترهګرۍ په وړاندې دا ډول ګډ عمل باید په ټینګ عزم تر سره شي؛ خو دا په هیڅ ډول دا مانا نه ورکوي چې موږ هغه ستونزو ته چې د سپتمبر له 11 نیټې وروسته ولاړې شوي پاملرنه ونکړو. که رښتیا ووایو موږ یوازې د ترهګرۍ په وړاندې د جګړې تر نامه لاندې، د نړۍ ټولې ستونزې نه شو حل کولای او نه هم لوی پوځي ځواکونه کولای شي چې د هر ډول ستونزو په حل کې مرسته وکړي. موږ په یقیني ډول غواړو چې په نړیواله ټولنه کې باید انډول شته وي. زموږ دا پوهاوی د هر اړخیز عمل په بنسټ ولاړ دی. د نړیوالي ټولنې غړي باید په ګډه د ستونزو په حل کې مرسته وکړي، ځکه هیڅ هیواد په یوازې توګه نه شي کولای چې ستونزې په خپله حل کاندي. موږ هیله مند یو چې متحده ایالات یو اړخیز ګام پورته نکړي او زموږ لیدلوري ته هم احترام وکړي. موږ په دې آند یو چې د متحده ایالاتو له مرستې پرته موږ هغه انډوال نه شو راوستلای چې په هکله یې فکر کوو. موږ به تر هغه ځایه چې شونې وي، د همکاریو د ډېرولو له پاره کار وکړو).

د اروپا د ځینو چارواکو له څرګندونو سره سم په ټوله اروپا کې شکونه پیدا شول. د فبروري په 9 نیټه د اروپایي اتحادیې د بهرنیو اړیکو کمیسار (کریس پټن) هم خپله چوپتیا ماته کړه او له ګاردین روځپانې سره په مرکه کې یې د متحده ایالاتو د مطلق والي په اړه د فرانسې انتقادونه په ځای وبلل او متحده ایالات یې وهڅول، چې خپلو متحدینو ته غوږ ونیسي. نوموړي زیاته کړه چې متحده ایالات په یوازې ځان پر مخ نه شي تلای او دوی باید دا فکر ونکړی چې موږ خپل غړونه نه شو پورته کولای.

په متحده ایالاتو باندې د انتقادونو لړۍ د اروپا د بهرنیو چارو د وزیرانو تر هغه کانفرانس پورې هم ورسیده چې د هسپانیا په (سیونکاس) کې جوړ شوی و. دوی ټول سمدلاسه د (فیدراین) او (پټن) په څرګندونو سره سلا شول.

د یاغیتوب لړۍ لا زیاته شوه او په برلین کې د ناټو د غونډې په مهال یې هم نښې ولیدل شوې. د کاناډا لومړي وزیر د غونډې په مهال دا خبره رد کړه چې د ناټو قوانین د افغانستان له پاره هم صدق کوي او زیاته یې کړه چې دوی به په هغه یو اړخیزه شخړو کې ښکیل نه شي چې د امریکا په واسطه را مینځ ته کیږي.

اوس پوښتنه دا ده چې حقایق په رښتیا را برسیره شي؟

یوولسم څپرکی: دسیسه

هغه دلایل چې موږ ذکر کړل او لاسرسي ورته لرو، د دې حقیقت پوهاوي ته لاره پرانیزي چې د سپتمبر د 11 نیټې بریدونه د امریکا د دولت د میکانیزم له امله زیږیدلي وو؛ خو سره له دې اوس د نړۍ خلک د اسامه بن لادن له خیالي کیسي سره بلد شوي دي او دا د ډیر خپګان وړ خبره ده چې ګورو د امریکایی خلکو نژدې 3000 هیوادوال د درواغجنو تګلارو قرباني شول. د متحده ایالاتو د پوځ لویو درستیزوالو پخوا هم د خپلو خلکو په وړاندې د ترهګرۍ پلانونه جوړ کړي وو؛ خو د عملی کولو فرصت لاس ته نه و ورغلی. دلته به موږ بیرته تاریخ ته لاړ شو او ځو بیلګې به تاسو ته وړاندې کړو.

د کیوبا د 1958 کال د هغه چریکي عملیاتو په ترڅ کې چې د (فیدل کاسترو او راول کاسترو، چې گیوارا او کامیلو سیفیوگوس) په وسیله پیل شوي وو، د (فولگینسیو بتیستا) گوډاگۍ رژیم وپرځول شو. د دوی په واسطه نوي جوړ شوی دولت چې نور نو کمونیست نه وو، امریکایی لویو کمپنیو (ستندرد آیل، جي ام، آی تی تی، جي اي، شیراتون، هیلتون، یونایتد فروت او ایست انډیا) ته امر وکړ چې نور دوی حق نه لري، د تیرو شپږو کلونو په شان دا ټاپو د خپلو موخو له پاره وکاروي. امریکایی شرکتونه متحده ایالاتو ته له ستنیدو وروسته، ولسمشر (ایزنهاور) ته قناعت ورکړ چې د کاستروگانو په واسطه جوړ شوی دولت له پښو وغورځوي.

د 1960 کال د مارچ په 17 نیټه، ولسمشر (ایزنهاور) د دوی په اصطلاح د (کاسترو) د رژیم په وړاندې د پټو عملیاتو د پروگرام عملي کول تصویب کړل. د دې عملیاتو پروگرام که څه هم چې یوازې تر کیوبا پورې محدود و، د جورج تنیت (د ولسمشر جورج ډبلیو بوش په وخت کې د سي آی اې مشر) پلان سره سمون درلود او موخه یې دا وه چې د (کاسترو) رژیم په داسې یو رژیم بدل کړي چې د کیوبا د خلکو په گټه او د متحده ایالاتو له پاره د منلو وړ وي. د (ایزنهاور) له پلان سره سم دا هر څه باید په داسې توگه تر سره شوي وای چې د متحده ایالاتو نیغه مداخله پکې نه وای څرگنده شوې. (دا موضوع د سي آی اې CIA په را برسیره شوو اسنادو کې ذکر شوې ده).

د 1961 کال د اپریل په 17 نیټه، د کیوبایی تبعیدیانو او اجیرو عسکرو یوې ډلې چې د سي آی اې CIA له خوا روزل شوې وو، هڅه وکړه چې د خوگانو خلیج Bay of Pigs تر خپلې ولکې لاندې راولي. دا عملیات ځکه له ماتې سره مخامخ شول چې نوی ولسمشر (کینیدي) چې په وروستیو کې سپینې ماڼۍ ته راغلي و، سیمې ته د متحده ایالاتو د هغه هوایی ځواک له استولو څخه ډډه وکړه چې له اجیرو عسکرو سره یې باید مرسته کړې وای. له جگړې څخه وروسته 1500 کسان د کیوبایی چارواکو له خوا اسیران شول. ولسمشر (کینیدی) دا عملیات رد کړل او د سي آی اې CIA مشر (آلن دولز Allen Dulles)، مرستیال مشر چارلز کابیل Charles Cabell او د شاته پاتې شبکې مشر (ریچارد بیسیل Richard

Bissell) يې له دندې ګوښه کړل. نوموړي د خپل نظامي مشاور، (جنرال مکسویل تیلر Gen. Maxwell Taylor) په مرسته د کورنیو څېړنو امر وکړ؛ خو د شته معلوماتو سره سم دا څېړنې په پوره ډول بشپړې نه شوې. ولسمشر کینیډي، د لوی درستیزوال کړنو ځکه حیران کړی و چې عملیات یې په داسې حال کې تصویب کړي و چې په ماته یې مخکې له مخکې پوه و.

له بهر څخه هر څه داسې ښکاریدل لکه چې امریکایی جنرالانو غوښتل، چې متحده ایالات له کیوبا سره په حقیقي جګړه کې ښکیل کړي.

ولسمشر (کینیډي) که څه هم چې د سي آی اې CIA ناکام عملیات رد کړل؛ خو هیڅکله یې د هاوانا په وړاندې د واشنګټن له دښمنۍ څخه ډکه تګلاره تر پوښتنې لاندې را نه وسته. (کینیډي) د داسې یوې ځانګړې ډلې د جوړیدو امر وکړ چې دنده یې د (کاسترو) په وړاندې د هڅو پیلول و. د نوموړې ډلې غړي، د ده ورور او لوی څارنوال (رابرت کینیډي Robert Kennedy)، پوځي مشاور (مکسویل تیلر Maxwell Taylor)، د ملي امنیت مشاور (مک جورج بونډي McGeorge Bundy)، د بهرنیو چارو وزیر (دین روسک Dean Rusk) او د هغه مشاور (الکسیز جانسن Alexis Johnson)، د دفاع وزیر (رابرت مک نمارا Robert McNamara) او د هغه مشاور (روزویل ګیلپاتریک Roswell Gilpatric)، د سي آی اې نوی مشر (جان مک کون John McCone) او لوی درستیز جنرال (لیمن لیمنتزر Gen. Lyman Lemnitzer) وو.

نوموړې ځانګړې ډلې د مونګوس عملیاتو Operation Mongoose تر عمومي نامه لاندې د پټو عملیاتو پلانونه جوړ کړل. د عملیاتو د ښه پرمختګ له پاره د بهرنیو چارو او دفاع وزارتونو او د سي آی اې CIA تر منځ د عملیاتي اړیکو مشري جنرال (ایدوارد لنسدیل Gen. Edward Lansdale) (د دفاع مرستیال وزیر د دندې څرنګوالي ته په کتو، د ملي امنیت د ادارې مشر) ته سپارل شوې وه. په دې سربیره د سي آی اې په مرکزي دفتر کې د وروستي راپور اخیستونکې ډلې په توګه د ډبلیو ډلې Group W په نامه یوه ډله جوړه شوه چې مشر یې (ویلیم هاروي William Harvey) و.

د 1961 کال په اپریل کې د امریکا پوځ له یوه جدي بحران سره مخامخ شو؛ ځکه چې ستر جنرال (ایدوین واکر Maj. Gen. Edwin A. Walker) مخکې تر دې چې په جرمني کې د پلیو امریکایی ځواکونو د کنډک مشري په غاړه واخلي، مظاهرې جوړې کړې او له همدې امله د ولسمشر (کینیدي) لخوا له دندې ګوښه شو. واکر په دې تورن شوی و چې په وسله وال پوځ کې یې داسې یوه نوې ډله جوړه کړې وه چې خپله عقیده او مذهب یې بدل کړي و. نوموړی جنرال د جان بیرچ John Birch د ټولنې (ښی لاسې بنسټ پاله ډله) غړی او د KKK (د پروتستانت مذهب لرونکو سخت دریځه ډله چې په امریکا کې د تور پوستو انسانانو د شتون خلاف ده او په ډیرو وژنو کې یې لاس لرلی) یو له ریښتنو مشرانو څخه و.

د سنا د بهرنیو اړیکو کمیټې ژر تر ژره په پوځ کې په پلټنو پیل وکړ. د پلټنو مشري د سناتور (البرت ګور) چې د راتلونکي مرستیال ولسمشر پلار و په غاړه وه. د پلټنو په لړ کې سناتورانو د متحده ایالاتو لوی درستیز، جنرال (لیمینتزر) ته هم د جنرال (واکر) په دسیسه کې د لاس لرلو په تور، د شک په سترګه کتل. (د یادونې وړ ده چې د کوریا له جګړې وروسته جنرال واکر په دې فکر و چې د متحده ایالاتو دولت داسې تګلاری غوره کړې وې چې په لوی لاس یې د کمونیزم پراخوالي ته لار اواروله. ده وروسته له دې چې د دفاع وزارت د مرستیال، مک نمارا په واسطه له دندې ګوښه او ورټل شو، د میسیسیپي په پوهنتون کې د یوه تور پوستي ښوونکي د ټاکنې په اړه اعتراضي لاریون وکړ او له همدې امله د لوی څارنوال، رابرت کینیدي له خوا د بغاوت او سرکشۍ تور پرې ولګید او ونیول شو. نوموړی چې د محافظه کاره رسنیو ملاتړ له ځان سره درلود، د 5000 ډالرو جریمې په ورکولو بیرته له جیل څخه خوشی شو او وروسته معلومه شوه چې نوموړي د ((شارل دوګول)) ((د فرانسې ولسمشر)) د ترور له دسیسې سره مالي مرسته کړې وه او د هغې کمیټې مشري هم د ده په غاړه وه چې د ولسمشر جان اف کینیدي د وژنې په قضیه کې د شک په سترګه ورته کتل کیدل).

(البرت ګور) پوهیده چې جنرال (لیمینتزر) د پټو عملیاتو په تر سره کولو کې ځانګړې پوهه لري. دا ځکه چې په کال 1943 کې ده له هغه هڅو سره لویه مرسته وکړه چې په پایله کې یې د ایټالیا دولت د هیتلر ملاتړ پریښود او له متحدینو سره یو ځای شو او دوهم دا چې په کال 1944 کې (لیمینتزر) او (آلن دولز) په سویس کې له نازي چاروکو سره له نژدې کتلي وو، چې د جرمني د تسلیمیدو په هکله جوړ جاړي ته ورسیږي. په دې سربیره نوموړي د ناټو د هغه مرکزی شبکې په جوړولو کې هم ګډون کړی و چې د هیتلر نازي اجنټان به یې د شوروي اتحاد په ضد کارول او په لاتینه امریکې کې یې د بشري حقوقو مجرمین په خوندې ډول له سیمې څخه ایستلي وو. بالاخره (البرت ګور) و نه توانید چې په وروستیو پیښو کې د جنرال (لیمینتزر) لاس لرل ثابت کړي.

د جنرال (لیمینتزر) هغه پټې مکاتبې چې څو کاله پخوا را برسیره او خپرې شوې ښیي چې ده او په اروپا کې د متحده ایالاتو د پوځ قوماندان، جنرال (لوریس نورستاد) او نورو لوړپوړه چاروکو، د ولسمشر (جان اف کینیدي) د تګلارو د ورانولو په دسیسو کې هم لاس درلود.

پوځي سخت دریځو د ولسمشر (کینیدي) له خوا په کیوبا کې د پوځي لاسوهنې ردیدل وغندل. دوی د سي آی اې CIA ملکي کارکوونکي په دې تورن کړل چې د هغوی د خرابو پلانونو له کبله د خوګانو د خلیج نیول ناکام شول او ولسمشر (کینیدي) یې له دې کبله چې د هوایي ملاتړ د استولو مخنیوی یې کړی و، د ډارن په نوم ونوماوه. دوی د خپلو غوښتنو د پوره کولو له پاره د دوهم ځل له پاره داسې پلان جوړ کړ چې ولسمشر (کینیدي) ته د پوځي لاسوهنې له پاره، یوه سیاسي پلمه جوړه کړي. نوموړی پلان چې د نارتوردز د عملیاتو Operation Northwoods په نوم یادیده، د برید جنرال (ویلیم کرایګ) د څیړنو پر بنسټ جوړ شوی و او د 1962 کال د مارچ په 13 نیټه، د اوګمینت ځانګړی ډلې ته، د جنرال (لیمینتزر) په واسطه وړاندې شو. غونډه په پنټاګون کې د دفاع وزارت د مرستیال په دفتر کې جوړه شوه او د ماسپښین له 2:30 بجو څخه د شپې تر 7:30 بجو پورې دوام وکړ؛ خو د کلکو مخالفتونو له وجې پرته له کومې لاس ته راوړنې پای ته ورسیده. د غونډې د خرابیدو لامل د (مک نمارا) له خوا د نوي

پلان رديدل و او له همدې امله جنرال (ليمينتزر) دومره غوسه شوی و چې آن ګوابښونه يې ورکول.

د ولسمشر (کينيدي) د ادارې او لوی درستيز تر مينځ دښمنۍ تر شپږو مياشتو پورې دوام وکړ او له هغې وروسته (ليمينتزر) له خپلې دندې ګوښه او په اروپا کې د امريکايي پوځونو د مشر په توګه ونومول شو. نوموړي اروپا ته له تللو مخکې امر وکړ چې د نارتوردز د عملياتو د پروژې ټولې نښې دې له مينځه يوړل شي؛ خو (مک نمارا) د هغه اسنادو يوه کاپي له ځان سره پټه وساتله چې ده ته ورکړل شوي و. د يادونې وړ ده چې د نارتوردز د عملياتو په هکله ساتل شوي اسناد د لومړي ځل له پاره په استراليا کې د (جان اليسون) له خوا خپاره شول او د متحده اياﻻتو دولت يې په اړه هيڅ غبرګون و نه ښود. نوموړي اسناد د دوهم ځل له پاره د اې بي سي ټلويزيوني چينل د خبريال (جيمز بمفورد) له خوا د هغه پروګرام په ترڅ کې خپاره شول چې پکې د متحده اياﻻتو د ملي امنيت د ادارې په هکله خبرې وشوې او ډير تاريخ پوهان يې وپارول.

د نارتوردز د عملياتو پلان د دې له پاره جوړ شوی و، تر څو نړيوالې ټولنې ته وښيي چې (فيدل کاسترو) يو بې مسوليته مشر و او د لويديځ د سوله ايزې فضا له پاره يې ګوابښونه جوړ کړي و. د دې عملياتو پلان په داسې توګه طرح شوی و چې د هغه لويو زيانونو د اړولو په اړه کيوبا تورنه شي چې په اصل کې متحده اياﻻتو اړولي وو. موږ دلته د نوموړي پلان يوازې څو برخو ته په لاندې ډول اشاره کوو:

- په ګوانتامو کې د امريکايي پوځونو په اډه باندې بريد کول. دا عمليات به د کيوبايي اجيرو عسکرو له خوا چې د کيوبايې پوځ يونيفورم به يې په غاړه وو، سر ته رسيدل. د بريد په ترڅ کې به د وسلو ډيپو چاودله چې دې به په خپله له ځان سره لوړ انساني او مالي زيانونه درلودل.
- د کيوبا تر واکمنۍ لاندې اوبو کې بايد يوه امريکايي بيړۍ په داسې ډول ډوبه شوې وای چې خلکو ته يې د ميني Maine بيړۍ ډوبيدل په ياد کړي وای. نوموړې بيړۍ په کال 1898 کې کيوبا ته نژدې له مينځه يوړل شوه او له همدې امله امريکا، په کيوبا باندې چې په هغه وخت د هسپانيا مستعمره وه، يرغل وکړ. د پلان سره سم به بيړۍ خالي او د ليرې واټن

څخه د کمپیوټر په واسطه کنترولیدای. د بیړۍ چاودنه به په داسې ډول رامینځ ته کیدای چې د کیوبا له پلازمینې، هاوانا او سانتیاګو څخه به خلکو لیدله او له دې سره به د پیښې شاهدان هم پیدا شوی وای. د ژغورنې عملیات به په داسې ډول په مخ وړل شوي وای چې خلکو به فکر کاوه چې ډیر کسان مړه شوي دي. د قربانیانو شمیره به ژر تر ژره په روځپاڼو کې خپریده او د درواغجنو جنازو په خبنولو سره به د ولس غوسه پارول شوې وای. عملیات به په داسې حال کې تر سره کیدل چې کیوبایی بیړۍ او الوتکې به په سیمه کې وې، چې کیوبا د بریدونو په تر سره کولو باندې تورنه شي.

- په میامي او حتی واشنګټن کې میشت تبعید شوي کیوبایان به د پلاستیکي چاودنو په وسیله ویرول کیدل. د دې کار ملامتیا به په تش په نامه کیوبایی اجنټانو اچول کیده، دوی به نیول کیدل او د درواغو اعتراف به ترینه اخیستل کیده. له دوی څخه به هغه اسناد هم نیول کیدل، چې له مخکې څخه په جعلي ډول جوړ شوي وو او نوموړي اسناد به په روځپاڼو کې چاپیدل.
- د کیوبا په ګاونډیو هیوادونو کې به د کیوبا له خوا د یرغل ویره خپریده، چې په پایله کې به نوموړو هیوادونو پوځونه تیارسی شوي وای. یوه د دروا‌غو کیوبایی الوتکه به د شپې له خوا د دومینیکن جمهوریت او په سیمه کې د نورو هیوادونو هوایی حریم ته ننوته او هلته به یې داسې بمونه غورځول، چې شوروي اتحاد جوړ کړي وو.
- د یوې فضایی بیړۍ په ویشتلو سره به د نړیوالو پاملرنه دې موضوع ته اړول کیده. د دې پیښې قرباني به د (جان ګلین) په نامه هغه څوک و چې د لومړي ځل له پاره د زمکې مدار ته تلی و.

د پورتنیو پلانونو سربیره، یو بل لمسون هم په پام کې نیول شو:

- دا شونې وه چې داسې یوه پیښه را مینځ ته شي چې په ترڅ کې یې یوه کیوبایی الوتکه د متحده ایالاتو یوه کرایه شوې ملکي الوتکه په نښه کړي. کرایه شوې الوتکه به له متحده ایالاتو څخه جمیکا، ګواتیمالا، پاناما او یا وینزویلا ته په لاره وه. د امریکایی اجنټانو یوه ډله به د زده کوونکو په بڼه، هغه الوتکې ته پورته کیدل چې له مخکې څخه د سي آی اې CIA په واسطه کرایه شوې وه. په فلوریدا کې به دا الوتکه له یوې بلې هغې سره بدلیده او

مسافرين به يې په پټه توګه بيرته د سي آی اې CIA مرکز ته ليږدول کيدل. دوهمې الوتکې به چې تشه او له ليرې څخه اداره کيده، خپلې الوتنې ته دوام ورکاوه. د الوتنې په درشل کې به له الوتکې څخه داسې څپې خپرې شوې وای چې ښودل يې په نوموړې الوتکه باندې يوې کيوبايي جنګي جټ الوتکې بريد کړی او بيا به په هوا کې چاودله.

د پلان سره سم پورتنيو عملياتو د ګڼ شمير ملکي او پوځي امريکايانو مړينه هم له ځان سره درلوده؛ ځکه پرته له دې د خلکو د مفکورو بدلول شوني نه وو او همدا يوازنی لار وه چې متحده ايالاتو کولای شوای په کيوبا باندې پوځي يرغل وکړي.

د (جان اف کينيدي) په آند (ليمينتزر) يو ليونی و چې د ځو لويو بې اصوله شرکتونو له خوا يې کلک ملاتړ کيده. دغه نوی ټاکل شوي ولسمشر هغه وخت د خطر احساس وکړ، کله چې مخکيني ولسمشر (ايزنهاور) د خپلې خدای پامانۍ په وينا کې داسې وويل:

(موږ بايد د خپل پوځي جوړښت څخه په ګټې اخيستې، ځينې کړۍ پرينږدو چې زموږ د دولت تګلارې تر خپلې ولکې لاندې راولي او بدلې يې کړي. دا خطر شته چې ځينې کسان واک په لاس کې واخلي او بيا خپل واک په غلطه توګه وکاروي. موږ بايد هيڅکله پرينږدو چې زموږ خپلواکي او ولسواکه عقيده له خطر سره مخامخ شي. موږ د چا احسان ته اړ نه يو. يوازې يو خبرداری کولای شي چې زموږ د سوله ايزو اهدافو سره سم، زموږ دفاعي صنعت او پوځي ميکانيزم ته وده ورکړي او له دې سره به زموږ پوره خپلواکي او امنيت ښيرازه شي).

(جان اف کينيدي) په رښتيا هم د جنرال (واکر) جنرال (ليمينتزر) او د هغوی د ملګرو په وړاندې مقاومت وکړ او په کيوبا، لاوس، ويتنام او بل هر ځای کې يې د کمونيزم په وړاندې د هغوی د فکري جګړې نظريه رد کړه؛ خو له بده مرغه د 1963 کال د نومبر په 22 نيټه نوموړی ترور شو.

جنرال (ليميتزر) په کال 1969 کې تقاعد واخيست؛ خو په کال 1975 کې کله چې د مشرانو جرګې د ولسمشر (نيکسون) په وخت کې د سي آی اې CIA د کړنو په اړه د څېړنو امر وکړ، جنرال (فورد) له ده څخه وغوښتل چې په څېړنو کې ګډون وکړي. د يادونې وړ ده چې په هغه وخت کې جنرال (فورد) د واټرګيټ د رسوايی له قضيې وروسته چې په پايله کې يې ولسمشر (نيکسون) استعفا ته اړ شو، د متحده ايالاتو د انتقالي دورې ولسمشر و. (ليمينتزر) له ولسمشر فورد سره مرسته وکړه چې شته شخړې له مينځه يوسي او له هغې وروسته، فورد يو ځل بيا له ده څخه غوښتنه وکړه چې د سي پی ډي (د اوسني خطر کميټه Committee on the Present Danger) کميټې مشري په غاړه واخلي. دا کميټه په هغه وخت کې چې پخوانی (بوش) د سي آی اې CIA مشر و، د نوموړې ادارې له خوا جوړه شوې وه او دنده يې د پخواني شوروي اتحاد په وړاندې تبليغات و. د کميټې له مشرانو څخه يو هم (پال والفويتز) و چې په 2001 او 2002 کلونو کې يې د افغانستان د عملياتو مشري کوله. له دې سره سم، جنرال (ويليم کرايګ) يا هغه څوک چې د نارتوردز د عملياتو په هکله يې لومړنۍ څېړنې کړې وې، د ولسمشر فورد له خوا د متحده ايالاتو د ملي امنيت د ادارې د مشر په توګه وټاکل شو. جنرال (ليمينتزر) د 1988 کال د نومبر په 12 نيټه مړ شو.

د (کينيډي) د ترور په اړه د امريکايی ولس مفکورې په کال 1992 کې د (اوليور ستون) په نامه د سينمايی فلم له خپريدو بيرته وپاريدلې. د نوموړي فلم کيسې د چاروا‌کو له هغه رسمي څرګندونو سره تضاد درلود چې د کينيډي د ترور په هکله يې کړې وې. له همدې امله ولسمشر (کلينټون) امر وکړ چې د (کينډي) د وخت ګڼ شمير پټ اسناد دې برسيره شي او له دې سره د نارتوردز د عملياتو د پروژې په هکله هغه يوازنۍ پاڼې هم برسيره شوې چې (مک نمارا) له ځان سره ساتلې وې.

د پورتني تاريخي تعامل په پام کې نيولو سره، په خواشينۍ سره بايد وويل شي د متحده ايالاتو په کورنيو دسيسو کې د بې خبره امريکايانو وژنه او قرباني کوم ناشونی کار نه دی. په 1962 کال کې ولسمشر (کينيډي) د خپلو پوځي جنرالانو د ليونتوب په وړاندې مقاومت وکړ او له همدې امله يې خپل ژوند له لاسه ورکړ؛ خو دا معلومه نه ده چې د دغسې ليونيو اعمالو په وړاندې به د (جورج ډبليو

بوش) غبرګون څه شي و او آيا دی هم له داسې حالاتو سره مخامخ شوی و چې (کينيدي) ورسره لاس او ګريوان و او که نه؟

د متحده ايالاتو وروستی تاريخ موږ ته ښيي چې کورنی ترهګري په دې هيواد کې يو عادي عمل دی. اف بي آی FBI له 1996 کال راهيسې د کورني ترهګرۍ د پيښو کلني راپورونه خپروي. دوی په 1995 کې څلور، په 1996 کې اته، په 1997 کې پنځه ويشت، په 1988 کې اوولس او په 1999 کې د ترهګرۍ 19 پيښې ثبت کړې دي. په نوموړو ډيرو پيښو کې پوځي او نيمه پوځي ښې لاسو ډلو لاس لرلی.

د (ديلمارت ايدوارد فريلند) په نامه يو ځوک په تورنټو کې د کاناډا د سترې محکمې په وړاندې، د متحده ايالاتو د پوځ په مينځ کې د داسې دسيسې په شتون شهادت ورکړ چې پوځ بايد د سپتمبر د 11 نيټې بريدونه سر ته رسولي وای.

نوموړی چې د غلطو بانکي معاملو د کولو په تور د کاناډا د پوليسو له خوا نيول شوی و، د متحده ايالاتو د سمندري ځواکونو له استخباراتو څخه د خپلو سندونو په غوښتلو، له ځان څخه دفاع وکړه. ده پوليسو ته وويل چې روسيې ته د دې له پاره تللئ و، چې په مسکو کې د کاناډا د سفارت د يوه کمپيوټر پوه، (مارس باستين) د ترور او په نيويارک د بريدونو د تياريو په هکله معلومات ټول کړي. پوليسو د څيړنو په ترڅ کې ده ته وويل چې (مارس باستين) ترور شوی نه و، بلکه د نشې په حال کې يې د خپګان ضد ګولۍ خوړلې او مړ شوی و. دوی سربيره پر دې د (فريلند) څرګندونې تشې پلمې وبللې او هغه يې په جيل کې واچاوه.

د 2001 کال د اګست د مياشتې په 12 نيټه (فريلند) د جيل چارواکو ته يو داسې مهر شوی ليک واستاوه چې په کې د نيويارک راتلونکو بريدونو ته اشاره شوې وه؛ خو د کاناډا چارواکو د ده ليک ته ارزښت ورنکړ. د سپتمبر په 14 نيټه دوی ليک پرانيست او د هغه بريدونو په اړه يې پکې واضح معلومات وموندل چې دری روځې مخکې د نيويارک په ښار کې پيښ شوي وو. له همدې امله دوی په بيړه له پنتاګون سره اړيکه ونيوه؛ خو هغوی ورته وويل چې ديلمارت [مايک] فريلند په 1986 کال کې د متحده ايالاتو له سمندري ځواک څخه وتلی و او

هیڅکله د سمندري ځواکونو په استخباراتو کې ښکیل نه و. د کاناډا فدرال څارنوال د همدې لامل پر بنسټ د (فریلند) څرګندونې رد کړې او د ټورنټو په ستره محکمه کې قاضیانو ته داسې وویل: آیا دا خیالي کیسه شونې ده؟ زموږ په فکر دا کیسه نه یوازې ناشونې ده بلکه هیڅ عاقل انسان به ورته غوږ و نه نیسي.

خو د طبي څیړونکي (لاین دوشین Line Duchesne) په واسطه شوو څیړنو څه موده وروسته وښوده چې د کاناډا د سفارت دیپلمات (مارس باستین) په اصل کې ترور شوی و او له همدې امله د (فریلند) څرګندونو ته نا څه بیرته خپل اعتبار لاس ته راوړ. دوهم دا چې د 2002 کال د جنورۍ په 25 نیټه، د (فریلند) وکیلانو (روکو ګلاتي Rocco Galati) او پال دلانسکي Paul Dlansky د ټورنټو د سترې محکمې د پرانیستې غونډې په مهال، له پنټاګون سره په داسې حال کې اړیکه ونیوه چې د ټیلیفون غږ لوړ و او ټولو اوریده. په داسې حال کې چې د محکمې قاضي هر څه اوریدل، د پنټاګون کارکوونکو د ټلفون له لارې وویل چې (فریلند) اوس هم په سمندري ځواکونو کې دنده لري او کله چې له دوي څخه غوښتنه وشوه چې ټیلیفون خپل مشر ته ورکړي؛ نو د ټلفون آپریټر د وکیلانو اړیکه د سمندري ځواکونو د استخباراتو له ادارې سره ټینګه کړه.

لکه چې مخکې مو ذکر وکړ، د سپتمبر د 11 نیټې د بریدونو په هکله د پنځو هیوادونو استخبارات (جرمني، مصر، فرانسه، اسراییل او روسیه)، د (فریلند) په شان د سمندري ځواکونو د استخباراتو کارکوونکي او هغه کسان لا له مخکې پوهیدل چې د اودیګو کمپنۍ ته یې پیغامونه استولي وو؛ خو هیڅوک د اسهامو د سوداګریز مارکیټ له پټو معاملو څخه خبر نه و.

د (رند کارپوریشن Rand Corporation) د شرکت مرستیال مشر (بروس هوفمن Bruce Hoffman) د کانګرس غونډې ته د وینا په مهال په ښکاره ډول وویل چې که څه هم چې دا بریدونه ډیر لوی و؛ خو بیا هم نه اټکل کیدونکي و (د رند کارپوریشن شرکت د 160 ملیونه ډالرو کلنۍ بودجې په درلودلو سره د نظامي ستراتیژۍ په برخه کې د نړۍ تر ټولو لوی شخصي څیړنیز مرکز دی. دغه شرکت همدا راز د امریکا د پوځي صنعت د شرکتونو استازی هم بلل کیږي. د دې شرکت مشر ((جیمز تامسن)) دی او نور مدیران یې د کارلایل ګروپ مشر

((فرانک لوچې)) کاندولیزا رایس او دونالد رمسفیلد دي. دا هم باید وویل شي چې ((زلمي خلیلزاد)) د یوه څه مودې له پاره په دې شرکت کې د کارپوه په توګه کار کاوه).

((بروس هافمن)) د نیویارک له بریدونو شپږ میاشتې مخکې د متحده ایالاتو د هوایی ځواک د اکاډمۍ په یوه کانفرانس کې په ښکاره ډول د سپتمبر د 11 نیټې (نه اټکل کیدونکو) بریدونو ته له مخکې اشاره کړې وه. د نوموړي لاندې څرګندونو ته په کتو سره ثابتیږي چې ده د کانګرس غړو او نړۍ ته درواغ ویلی وو:
(موږ هڅه کوو چې د القاعدې د شبکې او هغه ډلو په وړاندې خپل پوځونه تیار کړو چې له بن لادن سره تړاو لري. که د یوې شیبې له پاره د هغه بمي برید په هکله فکر وکړو چې په 1993 کال کې په نړیوال سوداګریز مرکز باندې وشو؛ نو دې پایلې ته رسیږو چې د هغه برید له امله کیدای شوای چې شمالي برج په جنوبي برج باندې ولویږي او 60000 کسان ووژل شي. دا شوني ده چې دوی د خپلو اهدافو د له مینځه وړلو له پاره نورې وسلې او نور تکتیکونه پیدا کړي؛ خو دا چې دوی بې پیلوټه او له لیرې واټن څخه کنټرولیدونکې ډرون Drone الوتکې په خپل واک کې لري، زما په آند یوه یقیني خبره ده.

آیا دا یوه وړاندوینه نه وه؟

دیموکرات ګوند د دې له پاره چې جمهوریت غوښتونکی ګوند له بدغوني حالت څخه بیرته وګرځوي، د 2000 کال هغه بودجوي قانون او د کمیسیون جوړونې ته رایه ورکړه چې هدف یې د متحده ایالاتو د ملي امنیت د فضایی ادارې تحلیل او څیړنه وه. نوموړي کمیسیون د 2001 کال د جنوري په 11 نیټه خپل راپور چارواکو ته وړاندې کړ. د نوموړي کمیسیون مشر (دونالد رمسفیلد) د راپور له تسلیمیدو څخه څو روځې مخکې، په رند Rand شرکت کې خپله دنده پریښوده او د (بوش) په اداره کې د دفاع د وزیر په توګه وټاکل شو. د نوموړي کمیسیون له یوولسو څخه 8 غړي متقاعد جنرالان وو او ټول د توغندیو د دفاعی سپر د پروګرام پلویان وو. د دوی د کمیسیون په 32 کاري روځو کې د وخت حالاتو ته

هیڅ پاملرنه نه وه شوې او یوازې د هغه پوښتنو ځوابونه پکې ځیرل شوي وو چې د دغه کمیسیون ټول غړي ښایی ورسره مخ شوي وای.

د (رمسفیلد) د کمیسیون له پاره باندنۍ فضا د زمکې، آسمان او سمندر په شان یوه پوځي ساحه وه. ده غوښتل چې د ملي امنیت فضایی اداره باید د زمکني، هوایی او سمندري ځواکونو په شان پوځي ځانګه ولري. د ده په آند متحده ایالاتو باید فضا تر خپلې ولکې لاندې راوستې وای او د بل هر هغه ځواک مخنیوی یې کړئ وای چې غوښتل یې هلته ځان ورسوي. د دې کار پایله به دا وه چې متحده ایالات به د یوازیني لوی نړیوال ځواک په توګه پیژندل شوی وای.

د (رمسفیلد) کمیسیون 10 لاندې تجویزونه جوړ کړي وو:

- د باندنۍ فضا وسله وال ځواک به ولسمشر ته راپور ورکوي.
- ولسمشر باید د ځان له پاره د باندنۍ فضا په برخه کې یو مشاور وټاکي، تر څو متحده ایالات وکولای شي خپلې ګټې په پوره توګه لاس ته راوړي.
- د متحده ایالاتو ټولي استخباراتي ادارې باید یو له بل سره یو ځای او د ملي امنیت د شورا د ننه، د باندنۍ فضا د وسله وال ځواک تر لاندې کار وکړي.
- د باندنۍ فضا وسله وال ځواک به په یوه وخت کې د استخباراتو د سرچینې او د یوې زهري وسلې په توګه کار کوي او هدف به یې د استخباراتي ادارو او دفاع وزارت تر مینځ د داسې اړیکو جوړول وي چې مشري به یې په پوره ډول د سي آي اې CIA د مشرتابه په غاړه وي.
- د دفاع وزیر باید د ځان له پاره د باندنۍ فضا یو مرستیال وزیر وټاکي.
- فضایی قوماندانی باید د هوایی ځواک له قوماندانۍ څخه بیله وي.
- د باندنۍ فضا وسله وال ځواک باید د نورو ځواکونو د خدماتو د لاسته راوړنې وس ولري.
- د فضایی انځورګرۍ اداره باید د هوایی ځواک د مرستیال وزیر تر قوماندې لاندې راشي.

- د دفاع وزير بايد په خپله د فضايي ځيرنو او په دې برخه کې د پانګونو د پرمختګ څارنه وکړي، تر څو د متحده ايالاتو د پوځ او نورو پوځي ځواکونو تر مينځ توپير ډېر کړای شي.
- د پوځ د فضايي پروګرام له پاره بايد لويه بودجه ځانګړې شي.

خو سره له دې، د بهرنی فضا د نظامي کيدلو پلان د دې تر څنګ چې د 1972 کال د لوی واټن ويشتونکو توغنديو د مخنيوي له تړون سره يې تضاد درلود، په لاره اچول يې ناشونی کار وو.

د (رمسفيلد) او هوايی ځواک د جنرالانو له پاره د سپتمبر د 11 پيښې د يوې داسې معجزې په توګه وې، چې ټول واک يې دوی ته ورکړ تر څو يې په هر ډول چې زړه وغواړي، وکاروي.

(رمسفيلد) د سپتمبر په 11 نيټه د ماښام په 6 بجو او 42 دقيقو په پنتاګون کې يو خبري کانفرانس ته وينا وکړه. د ديموکرات او جمهوري غوښتونکو ګوندونو مشرانو د دې له پاره چې په هغه ستونزمنو شيبو کې د امريکايی ولس يووالی څرګند کړي، له ده سره يو ځای په کانفرانس کې ګډون وکړ. په هغه وخت کې د ولسمشر (بوش) هيڅ پته نه لګيده او نړۍ په ناآرامۍ سره د متحده ايالاتو غبرګون ته سترګې په لاره وه.

(رمسفيلد) د خبري کانفرانس په مينځ کې د نړيوالو رسنيو په وړاندې سناتور (کارل ليوين) ته په تونده لهجه داسې خطاب وکړ: سناتور ليوين، په کانګرس کې تاسو او د ديموکرات ګوند نورو غړو ويره څرګنده کړې ده چې تاسو د پنتاګون د دفاعي او په خاص ډول د ميزايلو د دفاعي سيستم د بودجې د فوق العاده ډېرښت له پاره کافي پيسې نه لرئ. اوسنيو حالاتو ته په کتو سره، آيا تاسو لا تر اوسه هم دا فکر نه دئ کړئ چې دا هيواد له بيړنيو حالاتو سره مخامخ دي او بايد دفاعي بودجه او مصرف ډېر شي؟ آيا ستاسو په آند اوس هم دفاعي بودجه ډېره نه کړای شي؟

د (رمسفيلد) پورتنيۍ څرګندونې په پيښو باندې د اعتراف څخه پرته بله هيڅ مانا نه شي درلودلای.

لنډيز

که د افغانستان له جګړې څخه اصلي ګټه اخيستونکي د امريکا د انرژۍ لوی شرکتونه دي؛ نو د نظامي صنعت لوی شرکتونه د سپتمبر د 11 نيټې د بريدونو

لوی ګټونکي دي. له 2001 کال څخه را پدیخوا د دوی خوبونه په حقیقت باندې د بدلیدو په حال کې دي.
ولسمشر (جورج ډبلیو بوش) تر هر څه مخکې هغه ترون په یو اړخیز ډول تر پښنو لاندې کړئ او غندلئ یې دی چې د اوږده واټن ویشتونکو توغندیو د تولید مخنیوی کوي.
د سپټمبر د 11 نیټې په بریدونو کې د سي آي اې د ناکامی له وجې نه یوازې د دغه ادارې مشر له دندې و نه ایستل شو، بلکه د نوموړې ادارې بودجه 42% ډیره شوه، تر څو د نړیوالو عملیاتو پلان په ښه توګه عملي شي.
د متحده ایالاتو د پوځ بودجه چې د شوروي اتحاد له پرځیدو څخه وروسته هیڅ وخت نه وه کمه شوه، په ناڅاپه توګه فوق العاده ډیره شوه. که هغه پیسې چې له بریدونو وروسته د دفاع وزارت بودجې ته ځانګړې شوې وې او هغه پیسې چې په آینده بودجه کې باید په پام کې نیول شوې وای، وشمیرل شي نو د پوځ په مصارفو کې 24% لوړوالی ښیی. سره له دې چې اوس د وسلو د پراخوالي لوبې پای ته رسیدلې او د امریکا په وړاندې کوم لوی مخالف نشته؛ خو د امریکا د پوځ بودجه به په راتلونکو پنځو کلونو کې (له 2002 کال را پدیخوا) له 2 تریلیونه ډالرو څخه واوړي. د متحده ایالاتو د پوځ بودجه سر له همدا اوسه (2002 کال) د 25 لویو پوځونو د بودجې سره مساوي ده.
اوس –اوس د متحده ایالاتو د دولتي میکانیزم په منځ کې ډیرې د قدر وړ او شتمنې دندې د فضایی پروګرامونو او د استخباراتو د ادارو دي.
داسې ښکاري چې د سپټمبر د 11 نیټې د پیښنو سره په تړاو چې امریکایی ادارې کوم ګامونه اخیستي، د ډیرو وینو، اوښکو او خولو پیلامه به وي او لا تر اوسه هم نه ده مالومه چې د نړۍ نور کوم هیوادونه به په دې کې اور کې وسوځي.

د 2002 کال د فبروري 20، پاریس

د ژباړن چاپ شوي اثار:

1- وړې کیسې، د ماشومانو د کیسو ټولګه، الاذهر خپرندویه ټولنه، 1385 ل هه (2006 م)، پېښور.

2- لوی دوراغ!، تېرې میسان، الاذهر خپرندویه ټولنه، 1390 ل هه (2011 م)، کابل.